

Holy Bible

Aionian **Edition**®

Baibụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu
The Igbo Holy Bible for Everyone
Gospel Primer

Table of Contents

Preface
Genesis 1-4
John 1-21
Revelation 1-4
66 Verses
Reader's Guide
Glossary
Maps
History
Destiny
Illustrations, Doré

Welcome to the *Gospel Primer*. Thank you for your interest in the *Holy Bible Aionian Edition*®, found at AionianBible.org. The Aionian Bible project invites you to reconsider popular Christian understanding. It may seem utterly ridiculous to suggest that the most well-known verse in the history of Christianity, John 3:16, was improperly translated. And it may seem preposterous to propose that a destiny of Heaven or Hell is not the complete picture. Yet have we or our forefathers ever carried ignorance and errors along for centuries in the past? We have. Even so, the Aionian Bible project does not abandon tradition or Christian heritage. We have much to learn from the belief and practice of godly men and women throughout all ages. And this booklet is a primer to the good news of Jesus Christ, the savior of all mankind.

Holy Bible Aionian Edition ®

Baịbụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu
The Igbo Holy Bible for Everyone
Gospel Primer

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 9/30/2024

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Biblica, Inc., 1980, 1988, 2019, 2020

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 4.19.26 (Pro) on 10/14/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Preface

Igbo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

Mgbe ọ chụpụrụ mmadu, o dochiri n'ọwụwa anyanwụ nke ogige Iden ndị mmụọ ozi dị ike a na-akpọ Cherubim, na mma agha na-acha ọkụ, ka ha na-eche ọny ụzọ e si aba n'ebe osisi ahụ na-enye ndụ dị nche.

Jenesis 3:24

Jenesis

1 Na mmalite Chineke kere eluigwe na ụwa. **2** Ụwa bụ ihe na-enweghị ụdịdị ọbụla, bụrụkwa ihe togboro n'efu. Ọchịchiri gbara n'elu ogbu mmiri dị omimi. Mmụọ nke Chineke na-erughari n'elu ogbu mmiri ahụ. **3** Mgbe ahụ Chineke kwuru sị, “Ka ihè dị,” ihè dịkwa. **4** Chineke hụrụ na ihè ahụ mara mma. Ọ kpara oke n'etiti ihè na ọchịchiri. **5** Chineke kpọrọ ihè ahụ Ehihie, kpọọ ọchịchiri ahụ Abali. Uhuruchi dij, ụtụtụ dikwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke mbụ. **6** Chineke kwukwara sị, “Ka mbara pụta nke ga-ekewapụ mmiri dij n'elu mbara ahụ site na mmiri nke dij n'okpuru mbara ahụ.” **7** Ya mere, Chineke mere mbara, kewapụ mmiri dij n'okpuru mbara ahụ site na mmiri nke dij n'elu mbara ahụ. O sikwa otu a diri. **8** Mbara ahụ ka Chineke kpọrọ mbara eluigwe. Uhuruchi dij, ụtụtụ dikwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke abụọ. **9** Chineke kwuru sị, “Ka mmiri dij n'okpuru mbara eluigwe chikọta onwe ha ọnu n'otu ebe, ka ala akọrọ pụta.” O sikwa otu a diri. **10** Chineke kpọrọ ala akọrọ ahụ “ala,” kpọọ mmiri ahụ chikọtara onwe ha ọnu “osimiri.” Chineke lere anya hụ na ha dij mma. **11** Chineke kwuru sị, “Ka ala pupụta ahijia ndụ dij iche iche: ahijia na-amiputa mkpuru, na osisi dij n'elu ala nke na-amiputa mkpuru, nke mkpuru okuku ya dij n'ime ya, dika ụdidi ha dij iche iche si dij.” O sikwa otu a diri. **12** Ala puputara ahijia ndụ dij iche iche: ahijia na-amiputa mkpuru dika ụdidi ha si dij, na osisi na-amiputa mkpuru, nke mkpuru okuku ya dij n'ime ya, dika ụdidi ha si dij. Chineke lere anya hụ na ọ dij mma. **13** Uhuruchi dij, ụtụtụ dikwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke atọ. **14** Chineke kwuru sị, “Ka ihè nke na-enye ihè diri na mbara eluigwe, ikewapụ ehiehie site n'abali. Ka ha bụrụ ihe ama igosi oge dij iche iche, ụbọchị dij iche iche, na afọ dij iche iche. **15** Ka ha bụrụ ihè na mbara eluigwe inye ihè n'elu ụwa.” O si otu a diri. **16** Chineke mere ihè ukwu abụọ, nke kacha idi ukwu ka ọ bụrụ nke ga-achị ehiehie, ma nke dij nta ka ọ bụrụ nke ga-achị abali. O mekwara kpakpando dij iche iche. **17** Chineke debere ha na mbara eluigwe inye ihè n'ụwa, **18** ichi ehiehie na abali

na ikpa oke n'etiti ihè na ọchịchiri. Chineke lere anya hụ na ọ dij mma. **19** Uhuruchi dij, ụtụtụ dikwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke anọ. **20** Chineke kwuru sị, “Ka mmiri juputa n'ihe ndi na-eku ume, ka umu anu ufe feharikwa n'elu ụwa, ma n'elu mbara igwe.” **21** Ya mere Chineke kere anu ukwu niile bi na mmiri, na anu niile nwere ndu bi na mmiri, na udi ihe obula nwere ndu na-akpughari akpughari ndi juputara na mmiri, dika udididi ha si dij, na anu ufe niile dika udididi ha si dij. Chineke lere anya hụ na ọ dij mma. **22** Chineke goziri ha, sị ha, “Mubaanu, dikwanu ukwu n'onuogugu, juputanu osimiri niile. Ka anu ufe dikwa ukwu n'onuogugu n'elu ụwa.” **23** Uhuruchi dij, ụtụtụ dikwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke ise. **24** Chineke kwuru sị, “Ka ala weputa umu anu dij iche iche nwere ndu dika udididi ha si dij: anu ulo, anu na-akpughari n'ala, na anu ohia, nke obula dika udididi ya si dij.” O si otu a diri. **25** Chineke mere umu anu ohia, dika udididi ha si dij, mee anu ulo, dika udididi ha si dij, na anu niile nwere ndu nke na-akpughari n'ala dika udididi ha si dij. Chineke lere anya hụ na ọ dij mma. **26** Mgbe ahụ, Chineke kwuru sị, “Ka anyi mee mmadu n'oyiyi anyi, dika udididi anyi si dij, ka ha chia azu niile nke osimiri, na anu ufe niile nke eluigwe, na anu ulo niile, na anu ohia niile, na ihe niile e kere eke nwere ndu nke na-akpu akpu n'ala.” **27** Ya mere, Chineke kere mmadu n'oyiyi nke ya, n'oyiyi Chineke ka o kere ha, nwoke na nwanyi ka o kere ha. **28** Chineke goziri ha sị ha, “Mianu mkpuru, mubaanu, juputanu n'ụwa, meenu ka ihe niile diri n'okpuru unu. Chianu azu niile nke osimiri na anu ufe niile nke eluigwe na ihe niile e kere dij ndu nke na-akpughari akpughari n'ala.” **29** Mgbe ahụ, Chineke siri “Enyela m unu ahijia ubi niile na-amị mkpuru dij n'elu ụwa, na osisi obula miri mkpuru, nke mkpuru okuku ya dij n'ime ha, ka ha bụrụ ihe oriri gi. **30** Ma umu anumanu niile na anu ufe niile, na anu niile e kere eke na-akpughari akpughari n'ala, anu obula nwere ndu n'ime ha ka m na-enye ahijia ndu niile ka ọ bụrụ ihe oriri ha.” **31** Chineke leghari anyi n'ihe o kere, hụ na ọ dij ezi mma. Uhuruchi dij, ụtụtụ dikwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke isii.

2 Otu a ka e si ruṣuo ọrụ ike eluigwe na ụwa na ihe niile dị n'ime ha. **2** N'ubochi nke asaa, Chineke kwusiri ọrụ ya nke ọ na-arụ, o zukwara ike site n'ọrụ ya niile. **3** Chineke goziri ubochi nke asaa ahụ mee ya ka ọ buru ubochi dị nsọ, n'ihu na ọ bu n'ubochi ahụ ka ọ zuru ike site n'ọrụ nke ike ihe niile. **4** Nke a bu akukọ banyere usoro okike eluigwe na ụwa mgbe e kere ha, n'ubochi ahụ mgbe Onyenwe anyị Chineke kere eluigwe na ụwa. **5** Ahijia obula epuputabeghi n'ohia, o nwekwaghi ihe ubi obula sitere n'ala puputa, n'ihu na Onyenwe anyị Chineke ezitebeghi mmiri ozuzo n'elu ụwa, o nwekwaghi mmadu obula no na-arụ ọrụ ubi, **6** ma mmiri si n'ala na-asoputa na-aso n'elu ala niile. **7** Onyenwe anyị Chineke kpuru mmadu site n'aja nke ala, kunye ya ume ndu n'imi ya, nke mere ka mmadu ghoo ihe di ndu. **8** Onyenwe anyị Chineke kuru ubi a gbara ogige n'akuku owuwa anyanwu, n'Iden. O tinyere mmadu ahụ ọ kpuru n'ime ubi a. **9** Onyenwe anyị Chineke mere ka osisi di iche iche si n'ala puputa, osisi ndi di mma ile anya na nke dikwa mma iri eri. N'etiti ogige a, e nwere osisi na-enye ndu, na osisi nke imata ihe oma na ihe ojoo. **10** E nwere iyi si n'Iden na-asoputa na-asobanye n'ime ogige ahụ ime ka ala ahụ nwee mmiri. Site n'ebe ahụ, iyi a kewara nwee ngalaba anọ. **11** Aha ngalaba nke mbu bu Paishon. O sooro ogologo gafee ala niile nke Havila, ebe a na-enweta olaedo. **12** (Olaedo di n'ala ahụ mara mma. Eso osisi na-esi isi utọ na nkume di oke onuahia a na-akpo oniks dikwa n'ebe ahụ.) **13** Aha ngalaba nke abuo bu Gaihon. O sitere n'ala Kush gafee. **14** Aha osimiri nke ato bu Taigris. O na-asola n'akuku owuwa anyanwu nke ala Asho. Aha osimiri nke anọ bu Yufretis. **15** Onyenwe anyị Chineke weere mmadu ahụ tinye ya n'ogige Iden, ka ọ na-ako ya ma burukwa onye na-elekota ya. **16** Onyenwe anyị Chineke nyere mmadu ahụ iwu si ya "I nwere ike iri mkpuru osisi niile di n'ubi a, **17** ma i gaghị eri mkpuru si n'osisi imata ihe oma na ihe ojoo. N'ihu na ubochi i riri ya i ga-anwuri." **18** Onyenwe anyị Chineke kwuru si, "O dighi mma ka nwoke noro naani ya. Aga m emere ya

onye inyeaka nke kwesiri ya." **19** Onyenwe anyị Chineke sitere n'ala kpuo umu anumanu niile nke ohia na umu anu ufe niile nke eluigwe. O dutere ha ka ọ mara ihe mmadu ahụ ga-akpo ha. Ihe obula mmadu ahụ kpoo ihe obula ndi a nwere ndu, nke ahụ bukwa aha ya. **20** Ya mere, mmadu ahụ nyere anu ulo niile na anu ufe niile na anu ohia niile aha. Ma n'ebe Adam no, o nweghi onye inyeaka kwesiri ya. **21** Ya mere, Onyenwe anyị Chineke mere ka nwoke ahụ daa n'ura. Mgbe ọ no na-arahu ura, o weputara otu ogiriga site na ngu di ya n'ahu, mechikwaa ebe o si weputa ya. **22** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị Chineke ji otu ogiriga o si n'ahu nwoke ahụ weputa, mee nwanji, dutere ya nwoke ahụ. **23** Nwoke ahụ kwuru si, "Nke a bu okpukpu si n'okpukpu m, na anu ahụ si n'ahu m, a ga-akpo ya 'nwanji,' n'ihu na e si n'ime nwoke weputa ya." **24** O bu nke a mere nwoke ga-iji hapu nne na nna ya, e jikota ya na nwunye ya, ha ga-abu otu anu ahụ. **25** Nwoke ahụ na nwunye ya gba oto, ma ihere emeghi ha.

3 Agwo di aghugho karja umu anu ohia niile Onyenwe anyị Chineke kere. O bjakwutere nwanji ahụ si ya, "O bu ezie na Chineke si unu erila mkpuru si n'osisi niile di n'ogige a?" **2** Nwanji ahụ zara si ya, "Anyi nwere ike rie mkpuru si n'osisi niile di n'ogige a **3** ma Chineke kwuru si, 'Unu erila mkpuru si n'osisi di n'etiti ogige a, unu emetukwala ya aka, ka unu ghara inwu.'" **4** Agwo gwara nwanji ahụ si, "Unu agaghị anwu. **5** N'ihu na Chineke maara na ọ buru na unu erie ya, anya unu ga-emeghe, unu ga-amata ezi ihe na ajo ihe." **6** Nwanji ahụ huru na mkpuru si n'osisi ahụ di mma iri eri, na ọ di mma n'anya, na ọ bu osisi mara mma e si enweta amamihe. O ghoro mkpuru ahụ rie, nyekwa di ya, onye nke na ya no, o rie. **7** Mgbe ahụ, anya ha abuo meghere, ha choputara na ha gba oto. Ya mere, ha dukotara ahijia fiig, jiri ya mere onwe ha akwa. **8** Mgbe nwoke ahụ na nwunye ya nuru uda njeghari Onyenwe anyị Chineke n'ogige ahụ n'oge uhuruchi, ha zoro onwe ha site n'ebe Onyenwe anyị Chineke no n'etiti osisi ndi di n'ogige ahụ. **9** Ma Onyenwe anyị Chineke kpoo nwoke ahụ oku si ya, "Ebee

ka i no?" 10 O zara si, "Anuru m uda ukwu gi n'ogige, n'ih i ya, aturu m ujo, ebe o bu na m gba oto. Ezokwara m onwe m." 11 Onyenwe anyi Chineke juru ya si, "Onye gwara gi na i gba oto? I riela mkpuru si n'osisi ahụ m nyere gi iwu si gi erila?" 12 Nwoke ahụ siri, "Nwanyi ahụ i mere ka mụ na ya nodu, o bu ya nyere m mkpuru sitere n'osisi ahụ, m rie." 13 Mgbe ahụ, Onyenwe anyi Chineke siri nwanyị ahụ, "Gini bu ihe a i mere?" Nwanyi ahụ zara si, "O bu agwo ghogburu m, mee m ka m rie ya." 14 Ya mere, Onyenwe anyi Chineke gwara agwo ahụ si, "N'ih ihe a i mere, "Ihe a buru onu ka i bu n'etiti anu ulo niile na n'etiti anu ohia niile. Afọ gi ka i ga-eji na-aga ije, aja ka i ga na-eri ogologo ubochi ndu gi niile. 15 Aga m eme ka iro diri n'etiti gi na nwanyi ahụ, n'etiti mkpuru gi na mkpuru ya, mkpuru ya ga-etipia gi isi, gi onwe gi ga-ata ya aru n'ikiri ukwu." 16 O gwara nwanyi ahụ si ya, "Aga m eme ka ihe mgbu nke imu nwa gi baa uba nke ukwu, o bu site n'ih e mgbu ka i ga-eji muputa umu gi. Ochicho nke obi gi ga-adi n'aka di gi, o bu ya ga-achikwa gi." 17 O gwara Adam si, "N'ih i na i nara nwunye gi nti, rie mkpuru site n'osisi ahụ m nyere gi iwu si, 'Gi erila mkpuru sitere na ya,' "Ala bu ihe a buru onu n'ih i gi, site n'oke ndogbu n'oru ka i ga-eri ihe si na ya puta ogologo ubochi ndu gi niile. 18 O ga-eruputara gi ogwu na uke, i ga-erikwa ahija nke ubi. 19 Site n'osuso nke ga-agbaputa gi n'ihu ka i ga-eri nri gi tutu ruo mgbe i loghachiri n'ala ebe o bu site n'ala ka e si meputa gi n'ih i na aja ka i bu, n'aja ka i ga-alaghachikwa." 20 Adam guru nwunye ya liv, n'ih i na o bu nne mmadu niile di ndu. 21 Emesja, Onyenwe anyi Chineke weere akpuko anu meere Adam na nwunye ya uwe oyiyi. 22 Onyenwe anyi Chineke siri, "Lee, mmadu adila ka onye obula n'ime anyi site n'imata ihe oma na ihe ojoo. Ugbu a, ka o gharakwa i setipu aka ya ghoro mkpuru osisi ahụ na-enye ndu rie, si otu a diri ndu ruo mgbe ebighi ebi." 23 N'ih i nke a, Onyenwe anyi Chineke chupuru ya site n'ogige Iden ka o gaa na-arụ oru n'ala e si weputa ya. 24 Mgbe o chupuru mmadu, o dochiri n'owuwa anyanwu nke ogige Iden ndi

mmuo ozi di ike a na-akpo Cherubim, na mma agha na-acha oku, ka ha na-eche onu uzo e si aba n'ebe osisi ahụ na-enye ndu di nche.

4 Emesja, Adam na nwunye ya liv dinakoro dika di na nwunye. Liv turu ime muo nwa nwoke, onye ha guru Ken. Liv siri, "Site n'inyeaka Onyenwe anyi, amutala m nwa nwoke!" 2 Emesja liv mutara nwanne ya nwoke Ebel. Ebel ghoro onye na-azu igwe aturu. Ma Ken ghoro onye oru ubi. 3 Mgbe ufodu oge gasiri, Ken wetaara Onyenwe anyi ufodu ihe ubi ya dika onyinye. 4 Ma Ebel, ya onwe ya nyekwara onyinye site n'igwe ewu na aturu ya e bu uzo muo, nke mara abuba. Onyenwe anyi nabatara Ebel na onyinye ya, 5 ma o nabataghi Ken na onyinye ya. Nke a wutere Ken, mee ka o wee iwe di ukwu. Ihu ya agbaru. 6 Ma Onyenwe anyi juru ya si, "Gini mere i ji ewe iwe? Gini mere ihu gi ji gbaru? 7 O buru na i mee ihe ziri ezi, agaghi anabata gi? O burukwanu na i ju ime ihe ziri ezi, mmehie no n'onu uzo na-eche gi ila gi n'iyi. Lezie anya hu na i meriri ya." 8 Ken gwara nwanne ya Ebel si, "Bia soro m ka anyi banye ohia." Mgbe ha no n'ebe ahụ, Ken jidere nwanne ya gbuo ya. 9 Emesja, Onyenwe anyi juru Ken ajuru si, "Ebe ka Ebel nwanne gi nwoke no?" O zaghachiri, "Amaghi m. Abu m onye nche nwanne m?" 10 Ma Onyenwe anyi zara si ya, "Gini ka i mere? Gee nti, obara nwanne gi na-akpo m site n'ala. 11 Site ugbu a gaa n'ihu i burula onye a buru onu, na onye e si n'ala chupu, ala ahụ meghepuru onu ya nabata obara nwanne gi, site n'aka gi. 12 Mgbe i kuru ihe obula n'ime ya, ala agaghi enye gi mkpuru ya n'uju. Site ugbu a gaa n'ihu, i ga-abu onye na-awagharị awagharị na onye na-abaghi n'ih e n'uw a." 13 Ken zara Onyenwe anyi, "Ntaramahuhu i nyere m di ukwu karja nke m nwere ike ibu. 14 Ugbu a, abu m onye i si n'ala ubi ya chupu. Abukwa m onye i si n'ihu gi chupu. Bido taa aga m abu onye na-awagharị awagharị n'ime uwa. Onye obula hukwara m ga-egbu m." 15 Onyenwe anyi zara si ya, "O nweghi onye ga-egbu gi, n'ih i na aga m atukwasiri onye obula meturu gi aka ntaramahuhu okpukpu asaa karja nke m nyere gi." Ya mere, Onyenwe

anyị kara Ken akara jji gbochie onye ọbụla hụrụ ya igbu ya. **16** Ken sitere n'ihu Onyenwe anyị pụọ gaa biri n'ala Nọd, obodo dị n'akụkụ ọwụwa anyanwụ Iden. **17** Ken na nwunye ya dinakọrọ, nwunye ya tūrụ ime mụta nwa nwoke aha ya bụ Enọk. N'oge a, Ken nọ na-ewu otu obodo ọ gurụ Enọk, nke bụ aha nwa ya nwoke. **18** Enọk bụ nna Irad, Irad bụ nna Mehujael, Mehujael bụ nna Metusael, Metusael aburụ nna Lamek. **19** Lamek lūrụ ụmụ nwanyị abụọ. Aha nwunye ya nke mbụ bụ Ada. Aha nke ọzọ bụ Zila. **20** Ada mụtara Jubal, onye bụ nna ndị na-azụ anụ ụlọ, na ndị na-ebi n'ụlọ ikwu. **21** Aha nwanne ya nwoke bụ Jubal, onye mbụ bụ nna ndị na-akpọ ụbọ akwara, na ndị na-afụ opi. **22** Zila, mụtara otu nwa nwoke aha ya bụ Tubal Ken, onye bụ nna ndị niile na-akpụ ihe dị iche iche e ji bronz maọbụ igwe kpụọ. Aha nwanne nwanyị Tubal Ken bụ Naama. **23** Lamek kpọrọ ndị nwunye ya sị ha, "Geenụ m ntị, Ada na Zila, unu ndị nwunye Lamek, nūrụ okwu sị m n'ọnụ. Egbuola m otu nwoke n'ihị na ọ merurụ m ahụ, otu nwokorobịa n'ihị na ọ mehịara m ahụ. **24** Ọ bụrụ na a ga-abọtara Ken ọbọ ugboro asaa, mgbe ahụ, a ga-abọtara Lamek ọbọ iri ugboro asaa na asaa." **25** Adam na liv dinakọrọ ọzọ, liv tūrụ ime mụta nwa nwoke ọ gurụ Set. N'ihị na liv kwuru sị, "Chineke enyela m nwa nwoke ọzọ n'ọnọdụ Ebel onye Ken gburu." **26** Set mụtara nwa nwoke guọ ya Enọsh. N'oge ahụ ka ụmụ mmadụ bidoro ịkpọku aha Onyenwe anyị.

Jisọs siri, "Nna gbaghara ha n'ih i na ha amataghi ihe ha na-eme."

Ha ji ife nza kee uwe ya n'etiti onwe ha.

Luk 23:34

Jon

1 Na mbụ okwu ahụ diriji, okwu ahụ na Chineke nọ, okwu ahụ bukwa Chineke. **2** Ya na Chineke nọ site na mbụ. **3** E sitere na ya kee ihe niile, ọ dighikwa ihe ọbụla e kere eke nke a na-ekeghi site na ya. **4** N'ime ya ka ndụ diriji, ndụ ahụ bukwa ihè nye mmadụ niile, **5** ihè ahụ na-enwu n'ime ọchịchiri, ma ọchịchiri ahụ emenyughị ya. **6** Ọ dị otu nwoke Chineke zitere, aha ya bụ Jon. **7** Ọ bjara dị ka onye akaebe igba ama banyere ihè ahụ, ka mmadụ niile site n'aka ya kwere. **8** Ya onwe ya abughị ihè ahụ, ọ bjara naanị igba akaebe banyere ihè ahụ. **9** Ezi ihè ahụ nke na-enye mmadụ ọbụla ihè na-abia n'ime ụwa. **10** Ọ bjara n'ụwa, ma ụwa bụ ihe e kere site n'aka ya, ma ụwa amataghị onye ọ bụ. **11** Ọ bjakwutere ihe ndi ahụ bụ ndi nke ya, ma ndi ahụ bụ ndi nke ya anabataghị ya. **12** Ma ndi ahụ niile nabatara ya, ndi ahụ niile kweere n'aha ya ka o nyere ike igbo ụmụ Chineke. **13** Ụmụ a na-amughị site n'ọbara, ma ọbụ site na mkpebi nke anụ ahụ, ma ọ bukwanụ mkpebi nke mmadụ, kama site na Chineke. **14** Okwu ahụ ghorọ anụ ahụ birikwa n'etiti anyi. Anyi ahula ebube ya, ebube nke onye naanị ya bụ Ọkpara Nna mụrụ, onye si n'ebe Nna nọ bja, onye juputara n'amara na eziokwu. **15** Jon gbara ama banyere ya mgbe ọ na-eti mkpu na-asị, "Onye a bụ onye ahụ m kwuru banyere ya, 'Onye na-abia m n'azụ di ukwu karja m, n'ih na o bukwa m ụzọ diri.'" **16** Site n'iba ụba nke amara ya, anyi niile anatala amara a tukwasiri n'amara. **17** N'ih na e nyere iwu site n'aka Mosis, ma amara na eziokwu bjara site n'aka Jisọs Kraist. **18** Ọ dibeghi onye ọbụla hurula Chineke, ma Chineke, onye naanị ya bụ Ọkpara Nna mụrụ. Onye ya na Nna di na mma, emeela ka anyi mata ya. **19** Nke a bụ igba ama Jon mgbe ndi ndu ndi Juu nọ na Jerusalem zipuru ndi nchujaja na ndi Livayi ka ha bja juo ya onye ọ bụ? **20** O mechighi onu ya, kama o kwuputara si, "Abughị m Kraist ahụ." **21** Mgbe ahụ ha juru ya si, "Ị bukwanu onye? Ị bụ ilaija?" Ọ zara si ha, "Abughị m ya." "Ị bụ Onye amuma ahụ?" "Mba." **22** Ha siri ya, "Ị bụ onye? Nye anyi osisa anyi ga-eweghachiri ndi

zitere anyi. Gini ka i kwuru banyere onwe gi?" **23** Ọ siri, dika Aizaya onye amuma kwuru, "Abu m onye na-eti mkpu n'ime ozara, 'Meenu ka uzọ Onyenwe anyi guzozie.'" **24** Ma ndi Farisii ahụ ezitere **25** juru ya, si, "Gini mere i ji na-eme baptizim ọ buru na i bughi Kraist maobu ilaija, maobu onye amuma ahụ?" **26** Jon zara ha si, "Eji m mmiri na-eme baptizim, ma ọ di otu onye nọ n'etiti unu nke unu na-amaghi. **27** Onye ahụ nke na-abia n'azụ m, onye m na-erughi itopu eriri akpukpokwu ya." **28** Ihe a mere na Betani n'ofe osimiri Jordan bụ ebe Jon nọ na-eme baptizim. **29** N'echi ya, ọ huru ka Jisọs na-abiakwute ya si, "Leekwa, Nwa Aturu Chineke, onye na-ebupu mmehie ụwa. **30** Ọ bụ onye a ka m kwuru okwu ya mgbe ahụ m siri, 'otu nwoke na-abia n'azụ m, onye di ukwu karja m, n'ih na o bukwa m ụzọ diri.'" **31** Mụ onwe m amataghi ya, ma a bjara m were mmiri na-eme baptizim n'ih nke a, ka e kpughee ya nye ndi Izrel." **32** Mgbe ahụ Jon gbara ama a si, "Ahuru m ka Mmụ Nso sitere n'elugwe ridata di ka nduru, nokwasị ya. **33** Mụ onwe m amabughi ya, ma onye ahụ zitere m ka m jiri mmiri mee baptizim kwuru, 'Onye ahụ i ga-ahụ, onye Mmụ Nso ga-ebekwasị, ma nogidekwa, ọ bụ ya ga-eji Mmụ Nso mee baptizim.'" **34** Mụ onwe m ahula ya, na-agbakwa ama na onye a bụ Ọkpara Chineke." **35** N'echi ya, Jon na mmadụ abuo ndi na-eso ụzọ ya guzoro n'ebe ahụ ozo. **36** Mgbe ọ huru Jisọs ka ọ na-agafe, ọ siri, "Leenu, Nwa Aturu Chineke." **37** Mgbe mmadụ abuo ahụ na-eso ụzọ ya nuru nke a, ha tughariri soro Jisọs. **38** Mgbe Jisọs tughariri hụ ka ha na-eso ya, ọ siri ha, "Gini ka unu chorọ?" Ha siri ya, "Rabbi" (nke putara "Onye ozizi"), "olee ebe i bi?" **39** Ọ siri ha, "Bianu, unu ga-ahụ." Ha sooro ya ga hụ ebe ọ na-anọ. Ha nonyekwara ya ubochi ahụ niile. Ọ bụ n'ih di ka elekere anọ nke mgbede. **40** Otu n'ime mmadụ abuo ahụ nuru ihe Jon kwuru, nke sooro ya bụ Andru nwanne Saimon Pita. **41** Ihe mbu o mere bụ ichota Saimon nwanne ya si ya, "Anyi achotala Mezaya ahụ" (onye a na-akpokwa Kraist). **42** Ọ kpootara ya Jisọs. O lere ya anya si, "Ị bụ Saimon nwa Jon. A ga-akpo gi Sefas" (nke nsughari ya, putara Pita). **43** N'echi

ya, o kpebiri iga Galili. Mgbe ọ hụrụ Filip, ọ sịrị ya, “Soro m.” **44** Filip bụ onye obodo Betsaida dị ka Andru na Pita. **45** Filip chọtara Nataniel sị ya, “Anyị a chọtala onye ahụ Mosis dere banyere ya n’iwu, onye ndị amụma dekwara banyere ya, Jisọs onye Nazaret, nwa Josef.” **46** Nataniel sịrị ya, “Ihe ọma ọbụla ọ pụrụ i si na Nazaret pụta?” Ma Filip sịrị ya, “Bịa ka i hụrụ.” **47** Mgbe Jisọs hụrụ ka Nataniel na-abjara ya nso, o kwuru sị, “Leenụ ezi nwa afọ Izrel onye aghugho na-adighi n’ime ya.” **48** Nataniel sịrị ya, “Olee otu i si mata onye m bụ?” Jisọs sịrị ya, “Tupu Filip akpọ gi, ahulari m gi ka i nọ n’okpuru osisi fiig.” **49** Mgbe ahụ, Nataniel zaghachiri, “Onye ozizi, i bụ Okpara Chineke; i bụ eze Izrel.” **50** Jisọs zara sị ya, “I kwere n’ihi na agwara m gi na ahurum m gi n’okpuru osisi fiig? I ga-ahụ ihe dị ukwuu karịa nke a.” **51** Ọ sịkwara ya, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, unu ga-ahụ eluigwe ka o megheere hụkwara ndị mmụọ ozi Chineke ka ha na-arigokwuru, ma na-aridakwuru Nwa nke Mmadu.”

2 N’ubochi nke atọ, o nwere mmemme agbamakwukwo na Kena nke Galili, nne Jisọs bjakwara ebe ahụ. **2** A kpokwara Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya oku na mmemme agbamakwukwo a. **3** Mgbe mmanya ha gwurū, nne Jisọs sịrị ya, “Ha enweghi mmanya.” **4** Jisọs sịrị ya, “Nwanyị, gini gbasara mụ na gi na nke a? Oge awa m erubeghi.” **5** Nne ya gwara ndị na-eje ozi, “Ihe ọbụla ọ gwara unu, meenụ ya.” **6** A dobara ite mmiri nkume isii buru ibu n’akukū ebe ahụ, nke a na-eji agbanye mmiri ndi Juu na-eji asachasi onwe ha ma ha chọọ ikpe ekpere. Otu n’ime ha na-eri ihe di ka galonon iri abuo ma ihe ruru iri atọ. **7** Jisọs gwara ha, “Gbajuo n’ite ndi a mmiri.” Ya mere, ha gbajuputara ha mmiri. **8** Mgbe ahụ, ọ gwara ha, “Ugbu a, gbaputanu ufodu bugara onyeisi oche.” Ha mekwara nke a. **9** Mgbe ahụ onyeisi oche ahụ deturu mmiri ahụ e mere ka ọ ghoọ mmanya onu. Ọ mataghi ebe o siri pụta (ma ndi na-eje ozi, ndi kutere mmiri ahụ matara), onyeisi oche ahụ kpoputara onye ahụ na-alu nwunye onuru iche **10** si ya, “N’oge mmemme ọbụla, a na-ebu ụzọ buputa mmanya di uto, ma buputakwa nke na-adighi

uto n’ikpeazu, mgbe ndi mmadu nujuchara afọ, ma i chebere mmanya di uto buputa ya ugbu a.” **11** Nke a bu mmalite ihe ama Jisọs mere na Kena nke Galili, o sitere na nke a kpughee ebube ya, ndi na-eso ụzọ ya kwenyekwara na ya. **12** Mgbe nke a gasiri, ọ gara Kapanom, ya na nne ya na umunne ya, nakwa ndi na-eso ụzọ ya. Ha noro ubochi ole na ole n’ebe ahụ. **13** Mgbe mmemme oriri Ngabiga nke ndi Juu na-abjara nso, Jisọs gara Jerusalem. **14** N’ime ulonso ukwu, ọ huru ndi na-ere ehi, na aturu na nduru. Hukuwa ndi noduru na tebul na-agbanwe ego. **15** Ya mere, o jiri eriri mere utari chupusia ndi niile no na-ere ahia n’ulonso ukwu ahụ, tinyekwara ehi na aturu ha. Ọ kwafusiri mkpuru ego ndi ahụ na-agbanwe ego, kpugharakwa tebul ha ihu. **16** Ọ siri ndi ahụ na-ere nduru, “Wepunu ihe ndi a n’ebe a. Kwajinu ime ulo Nna m ka ọ buru ebe a na-azu ahia.” **17** Ndi na-eso ụzọ ya chetara na e dere ya rii n’akwukwo nso, “Ihe banyere ulo gi na-anu m oku n’obi.” **18** Ma ndi Juu siri ya, “Olee ihe iribama i puru igosi anyi na ikike i ji eme ihe ndi a.” **19** Jisọs zara sị, “Kwatuonu ulonso ukwu a, aga m ewughachikwa ya n’abal atọ.” **20** Ndi Juu kwuru, “Ulonso ukwu a were anyi iri afọ anọ na isii iru ya, i ga-ewughachi ya n’abal atọ?” **21** Ma ulonso o kwuru maka ya bu ahụ ya. **22** Ndi na-eso ụzọ ya chetara okwu ya a mgbe o siri n’onu bilie. Mgbe ahukwa, ha kweere akwukwo nso ya na okwu niile Jisọs kwuru. **23** Mgbe ọ nọ na Jerusalem n’oge Mmemme Ngabiga, otutu mmadu huru ihe iribama o mere kweere na ya. **24** Ma Jisọs atukwasighi ha obi n’ihi na ọ matara mmadu niile nke oma. **25** Ọ dighi ya mka ka onye ọbula gbaa akaebe banyere umu mmadu, n’ihi na ya onwe ya maara ihe di n’ime mmadu.

3 O nwere otu nwoke onyeisi ndi Juu nke so n’otu ndi Farisii aha ya bu Nikodimos. **2** Ọ bjakwutere ya n’abal si ya, “Onye ozizi, anyi maara na i bu onye ozizi sitere na Chineke, n’ihi na o nweghi onye ọbula puru iru oru ebube di otu a ma ọ buru na Chineke anonyereghị ya.” **3** Jisọs zara sị ya, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ọ buru na amughi mmadu ozo, ọ pughi ihu alaeze Chineke anya.” **4** Nikodimos siri ya, “Olee otu a

ga-esi mugharja mmadu mgbe o mere okenye? O ga-aba n'afọ nne ya nke ugboro abuo?" 5 Ma Jisos siri, "N'ezie, n'ezie agwa m unu, o buru na amughị mmadu site na mmiri na Mmuo Nso, o nweghi ike iba n'alaeze Chineke. 6 Ihe e si n'anụ ahụ muo bu anụ ahụ, ma ihe a mụrụ site na Mmuo bu mmuo. 7 Ya ejula gi anya na m siri gi, 'Agaghị imu unu ozo.' 8 Ifufe na-efe n'ebe obula masiri ya. I nwere ike nu uzu ya ma imataghi ebe o si abia maobu ebe o na-aga. Otu a ka o dikwara onye obula a muru site na Mmuo." 9 Nikodimos zara si ya, "Olee otu ihe ndi a ga-esi mee?" 10 Jisos zara si ya, "I bu onye ozizi ndi Izrel, ma i ghotaghi ihe ndi a? 11 N'ezie, n'ezie agwa m unu. Anyi na-ekwu banyere ihe anyi maara, na-akwaputakwa ihe anyi huru, ma unu onwe unu adighi anabata akaebe anyi. 12 Ekwuola m banyere ihe di n'ua ma unu ekweghi ya, olekwanu otu unu ga-esi kwere, ma o buru na mu agwa unu banyere ihe ndi di n'eluigwe? 13 O nwebeghi onye obula rigooro n'eluigwe ewezuga Nwa nke Mmadu bu onye siri n'eluigwe ridata. 14 Di ka Mosis weliri agwo elu n'ime ozara, otu a ka a ga-ewelikwa Nwa nke Mmadu elu. 15 Ka onye obula kwere na ya nwee ndu ebighi ebi." (aiōnios g166) 16 N'ihu na Chineke huru uwa n'anya, nke a mere o jiri nye Okpara o muru naani ya, ka onye obula kweere na ya ghara ila n'iyi, kama ka o nwee ndu ebighi ebi. (aiōnios g166) 17 N'ihu na Chineke eziteghi Okpara ya n'ua ka o maa uwa ikpe, kama ka e site n'aka ya zoputa uwa. 18 Ikpe amaghi onye obula kwere na ya, ma onye obula na-ekweghi aghoqlari onye ikpe mara, n'ihu na o kweghi n'aha Okpara Chineke muru naani ya. 19 Nke a bu mkpebi ikpe ahụ; na ihè abjala n'ua, ma umu mmadu huru ochichiri n'anya kama ihè ahụ, n'ihu na oru ha joro njo. 20 N'ihu na onye obula na-eme ihe ojoo kporo ihè ahụ asi, o dighi abjakwute ihè ahụ, ka a ghara ime ka oru ya puta ihè. 21 Ma ndi na-ebi ndu n'ezikwu na-abjakwute ihè ahụ, ka e nwee ike huta ya nke oma, na ihe niile ha na-eme sitere na ike Chineke. 22 Emesja, Jisos na ndi na-eso uzo ya banyere n'ime obodo Judja, ebe o noturu nwa oge, meekwa baptizim. 23 N'otu aka ahụ, Jon

nokwa n'onu mmiri Enon di nso na Salim na-eme baptizim n'ihu na mmiri buru ibu n'ebe ahụ, ndi mmadu gwakwara n'ihu na-abjakwute ya, o na-emekwa ha baptizim. 24 E tinyebeghi Jon n'ulo mkporo mgbe ahụ. 25 N'oge a, irurita uka malitere n'etiti ndi na-eso uzo Jon na otu onye Juu banyere mmemme idi ocha. 26 Ha bjakwute Jon si ya, "Onye ozizi, onye ahụ i gbara ama banyere ya no n'ofe Jodan na-eme baptizim, mmadu niile na-agakwukwara ya." 27 Jon zaghachiri si, "Ihe mmadu nwere ike inata bu naani ihe ahụ e nyere ya site n'eluigwe. 28 Unu onwe unu ga-agbara m akaebe na m siri, na abughi m Kraist ahụ, kama e zitere m ka m buru uzo bia. 29 Nwanyi a na-ahu oheru bu nke di ya. Enyi onye na-ahu nwunye oheru na-eche ma na-egekwa nti inu olu ya, onu na-ejuputakwa ya obi mgbe o nuru olu onye ahụ na-ahu nwunye oheru. Ya mere, onu m e zuola oke ugu a. 30 O ghaghi idi elu, ma mu onwe m aghaghi idikwa ala. 31 "Onye ahụ si n'elu bia di elu karja ihe niile, onye ahụ si n'ua bukwa nke uwa ma na-ekwukwa okwu di ka onye si n'ua. Onye ahụ si n'eluigwe di elu karja ihe niile. 32 O na-agba ama banyere ihe o huru nakwa nke o nuru, ma o nweghi onye na-anabata ama ya. 33 Onye obula nabatara akaebe ya ji nke a mere akara, na Chineke bu ezikwu. 34 N'ihu na onye Chineke zitere na-ekwu okwu Chineke. N'ihu na o na-enye Mmuo ya n'uju. 35 Nna huru Okpara ya n'anya, o tinyekwala ihe niile n'aka ya. 36 Onye obula kwere n'Okpara ahụ nwere ndu ebighi ebi, ma onye obula juru Okpara ahụ agaghị ahụ ndu n'ihu na iwe Chineke ga-adiri ya." (aiōnios g166)

4 Ugu a, Jisos matara na ndi Farisii anula na o na-eme ka otutu mmadu buru ndi na-eso uzo ya na-emekwa baptizim karja Jon. 2 Ma o bukwaghi Jisos na onwe ya na-eme baptizim kama o bu ndi na-eso uzo ya mere ha baptizim. 3 O hapuru Judja laghachi azu na Galili. 4 Ma o ga-esite n'etiti Sameria gafee. 5 Ya mere, o batara n'otu obodo nta di na Sameria a na-akpo Saika, n'akuku ala ahụ Jekob nyere Josef nwa ya nwoke. 6 Olulu mmiri Jekob di n'ebe ahụ, ma ebe o bu na ike gwuru Jisos n'ije ya, o noduru

ala n'akukū olulu mmiri ahụ. Ọ bụ ihe dị ka oge ehihie. 7 Otu nwanị onye Sameria b́jara ịdoro mmiri, Jisọs siri ya, "Nyetu m mmiri ka m nuo." 8 (Ndi na-eso uzo ya abaala n'ime obodo iga zuta nri.) 9 Nwanị ahụ siri ya, "Olee otu gi bu onye Juu si ario m bu nwanị Sameria mmiri ka i nuo?" (N'ih na ndi Juu na ndi Sameria anaghi emekorita ihe obula.) 10 Jisọs zara si, "O buru na i matara onyinye Chineke, na onye ahụ na- ario gi mmiri, i gaara ario ya, o gakwara enye gi mmiri nke ndu." 11 Nwanị ahụ siri ya, "Nna anyi ukwu, o nweghi ihe obula i ji i ga-eji doro mmiri, olulu a dikwa omimi. Oleekwanu ebe i ga-eweta mmiri ndu a. 12 O bu na i ka nna nna anyi Jekob ukwu, onye gwuuru anyi olulu mmiri a? Ya onwe ya na umu ya na igwe ehi na aturu ya nukwara mmiri sitere na ya?" 13 Jisọs zara si, "Onye obula nuru mmiri a, akpiri ga-akpo ya nku ozo. 14 Ma onye obula ga-ahu mmiri ahụ m nyere ya, akpiri agaghi akpokwa ya nku ozo. N'ezikwu, mmiri ahụ m nyere ya ga-aghoru ya isi iyi nke na-asoputara ya ndu ebighi ebi." (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Mgbe ahụ nwanị ahụ siri ya, "Onyenwe anyi nye m mmiri a, ka akpiri ghara ikpo m nku ozo, ka m gharakwa idi na-abia ebe a idoro mmiri." 16 O gwara ya si, "Gaa kpota di gi ma loghachi." 17 Nwanị ahụ zaghachiri ya si, "Enweghi m di." Jisọs siri ya, "I kwuru ezikwu mgbe i siri na i nweghi di. 18 I nweela di ise, ma nwoke gi na ya bi ugbu a abughi di gi. Ihe kwuru bu nnoo ezikwu." 19 Nwanị ahụ siri ya "Nna anyi ukwu, ahuru m na i bu onye amuma. 20 Nna nna anyi ha fere ofufe n'ugwu a, ma unu na-ekwu n'ebe ndi mmadu ga-eferiri ofufe bu naan na Jerusalem." 21 Jisọs siri ya, "Nwanị kwere okwu m, oge na-abia mgbe i na-agaghi akpo isiala nye Nna, maobu n'ugwu a ma o bukwanu na Jerusalem. 22 Unu na-efe ihe unu na-amaghi ma anyi na-efe ihe anyi matara, n'ih na nzoputa sitere n'aka ndi Juu. 23 Ma oge na- abia, ugbu a o biala, mgbe ndi na-efe Nna ahụ n'ezikwu ga-efe ya n'ime mmuo na n'ezikwu. N'ih na o bu ndi di otu a ka Nna choru ka ha na-efe ya. 24 Chineke bu mmuo ndi niile na-efe ya ga-eferiri ya n'ime mmuo na ezikwu."

25 Nwanị ahụ siri ya, "Amaara m na Mezaya" (onye a na-akpo Kraist) "na-abia. Mgbe o b́jara, o ga-akowaziri anyi ihe niile." 26 Jisọs siri ya, "Mu, onye na-agwa gi okwu, abu m ya." 27 N'oge ahụ ndi na-eso uzo ya loghachitara. O gbagwojukwara ha anya nke ukwu ihu na ya na nwanị na-ekwurita okwu. Ma o nweghi onye n'ime ha juru nwanị ahụ si, "Gini ka i choru?" ma o bukwanu, "Gini kpatara gi na ya ji na-ekwurita okwu?" 28 Mgbe ahụ, nwanị ahụ hapuru ite mmiri ya laghachi n'ime obodo ga gwa ndi mmadu, 29 "Bianu lee otu nwoke onye gwara m ihe niile m merela. O ga-abu na o bu ya bu Kraist ahụ?" 30 Ha sitere n'obodo ahụ gbaputasia soro uzo ahụ, ka ha gakwuru ya. 31 Ma otu o di, ndi na-eso uzo ya rioro ya si, "Onye ozizi rienu nri." 32 Ma o siri ha, "Enwere m nri m na-eri nke unu na-amaghi maka ya." 33 Mgbe ahụ ndi na-eso uzo ya siritara onwe ha, "O ga- abu na o nwere onye butere ya nri?" 34 Jisọs siri ha, "Nri m bu ime uche onye ahụ zitere m nakwa irucha oru ya. 35 Unu na-asi, 'o fodughi onwa ano ka igho mkpuru n'ubi ruo?' Ma ana m agwa unu, megheenu anya unu lee ubi ahụ, ha achala maka oghughu. 36 O buladi ugbu a, onye na-agho mkpuru na-anata ugwo oru, o na- achikota mkpuru ahụ maka ndu ebighi ebi, ka onye ghara mkpuru na onye ghoru ya nwee ike inurikota onu. (aiōnios g166) 37 Ya mere okwu ahụ nke na-asi, 'Otu onye na-agha mkpuru, onye ozo na-aghokwa ya bu ezikwu.' 38 E zigara m unu ka unu gaa ghota ihe unu na-arughi oru maka ya. Ndi ozo ruru oru a, ma unu ewe uru di n'oru ha." 39 Otutu ndi obodo Sameria kweere na ya n'ih ama ahụ nwanị ahụ gbara, "O gwara m ihe niile m mere." 40 Ya mere mgbe ndi Sameria b́jakwutere ya, ha rioro ya ka o nonyeturu ha, o nonyekwara ha ubochi abuo. 41 Otutu ndi ozo kwerekwara na ya n'ih okwu ya. 42 Ha gwara nwanị ahụ, "The anyi jiri kwere ugbu a abughi ihe i kwuru, kama o bu n'ih na anyi onwe anyi anula olu ya, matakwa na onye a bu Onye nzoputa nke uwa n'ezikwu." 43 Mgbe ubochi abuo ahụ gasiri, o hapuru ebe ahụ gawa Galili. 44 (Jisọs n'onwe ya ekwuola na onye amuma anaghi enwe ugwu n'obodo ya.) 45

Mgbe ọ bjaruru Galili, ndị Galili nabatara ya ebe ha onwe ha gara mmemme na Jerusalem, ma hụkwa ọtụtụ ọrụ ebube ọ rụrụ n'oge mmemme ahụ. **46** Ọzọkwa, ọ bjaruru Kena nke Galili bụ ebe ahụ o mere mmiri ka ọ ghọọ mmanya. E nwekwara otu onye na-arụ ọrụ n'ụlọeze nọ n'ebe ahụ, nke ahụ na-adighị nwa ya nwoke ike na Kapanom. **47** Mgbe ọ nūrụ na Jisọs esitela na Judia bjarute na Galili, o jekwuuru ya rịọ ya ka ọ bja gwọọ nwa ya, n'ihị na ọ nọ n'ọnu ọnwụ. **48** Jisọs siri ya, "Ọ buru na unu ahughị ọrụ ebube na ihe iribama, unu agaghị ekwe ma ọlị." **49** Onye a na-arụ ọrụ n'ụlọeze siri ya, "Nna m ukwu, biko bja tupu nwa m a nwu." **50** Jisọs siri ya, "Laa, nwa gi nwoke ga-adị ndu." Nwoke ahụ kweere n'ihe Jisọs kwuru laa. **51** Mgbe ọ ka nọ n'ụzọ, ndị ohu ya zutere ya kọrọ ya na ahụ adila nwa ya nwoke mma. **52** Mgbe ọ juru ha oge nwa ya jiri gbakee, ha siri ya, "Oke ahụ ọkụ ahụ kwusiri ya unyaahụ n'elekere mbu nke ehiehie." **53** Nwoke ahụ ghotara na ọ bu kpomkwem n'oge awa ahụ Jisọs gwara ya, "Nwa gi nwoke ga-adị ndu." Ya mere ya na ezinaulo ya niile kwenyere. **54** Nke a bu ihe iribama nke abuo Jisọs ruru na Galili mgbe o siri Judia bja.

5 Mgbe nke a gasiri, otu mmemme ndi Juu ruru, Jisọs agaa Jerusalem. **2** Ma otu ọdọ mmiri nta di n'ime Jerusalem n'akuku Onu ụzọ ama Aturu. Aha ọdọ mmiri ahụ n'asusu Hibru bu Betsaida, nke nwere mgbe onu ụzọ ise. **3** N'ime ya ka igwe ndi ahụ na-esighi ike na-edina; ndi isi, ndi ngwuro, na ndi akuku ahụ ha kponwuru kponwu, ha na-eche mgbe mmiri ahụ ga-enughari. **4** N'ihị na mmuọ ozi Onyenwe anyi na-agbadata site na mgbe ruo na mgbe gbaruọ mmiri ahụ. Onye orja obula buru ụzọ daba n'ime mmiri ahụ ma a gbaruọ ya, ka a na-agwo ihe obula bu orja ya. **5** Otu nwoke nọ n'ebe ahụ bu onye norola n'orja iri afọ atọ na asatọ. **6** Mgbe Jisọs huru ya, matakwa na ọ nọla n'onodu a ogologo oge, ọ juru ya si, "I chorọ ka a gwọọ gi orja?" **7** Onye orja ahụ zara, "Nna m ukwu, enweghi m onye obula ga-enyere m aka kuba m n'ime ọdọ mmiri a ma a gbaruọ ya, mgbe o bula m chorọ ka m danye, onye ozo na-eburu m ụzọ danye." **8** Jisọs gwara ya, "Bilie,

chilie ute gi jeghari." **9** N'otu oge ahụ, ahụ diri nwoke ahụ mma, ọ chiri ute ya, malite ijeghari. Ihe a mere n'ubochi izuike. **10** Ma ndi Juu gwara nwoke ahụ a gworo orja, "Taa bu ubochi izuike, o megidere iwu na i ga-ebu ute gi." **11** Ma ọ zaghachiri ha, "Nwoke ahụ mere ka ahụ di m mma siri m, 'Chilie ute gi laa.'" **12** Ha juru ya, "Onye bu onye ahụ gwara gi ka i chilie ya laa?" **13** Ma nwoke ahụ a gworo amataghi onye ọ bu n'ihị na Jisọs zoro onwe ya banye n'etiti igwe mmadu. **14** Emesia, Jisọs huru ya n'ime ulonso ukwu si ya, "Lee, e mela ka ahụ di gi mma, emehiekwala ozo ka nke di njo kari nke a hapu ibiakwasị gi." **15** Nwoke a siri n'ebe ahụ puo gaa gwa ndi Juu na ọ bu Jisọs gworo ya. **16** Ya mere, n'ihị na Jisọs na-eme ihe ndi a n'ubochi izuike, ndi Juu malitere isogbu ya. **17** Jisọs siri ha, "Nna m na-arụ ọrụ mgbe niile ruo ugbu a, mu onwe m kwa, ana m aru ọrụ." **18** N'ihị nke a, ndi Juu chosiri ike igbu ya. Ọ bughị naani na o mebiru ubochi izuike, kama ọ nakpokwa Chineke Nna ya, sitekwa otu a na-eme ka ya na Chineke hara. **19** Jisọs zara ha si, "N'ezie, n'ezie agwa m unu, o nweghi ihe obula Okpara puru ime n'onwe ya; naani ihe o nwere ike ime bu ihe ọ huru Nna ya na-eme, n'ihị na ihe obula Nna ahụ na-eme ka Okpara ya na-emekwa. **20** N'ihị na Nna ahụ huru Okpara ya n'anya ma na-egosikwa ya ihe niile ọ na-eme. N'ezie ọ ga-agbagwoju unu anya n'ihị na ọ ga-egosi ya ihe kari ndi a. **21** N'ihị na di ka mna ahụ si akpote ndi nwuru anwu na-enyeka ha ndu, otu ahụ ka Okpara ya si enye onye obula ọ masiri ya ndu. **22** Nna anaghi ekpe onye obula ikpe, kama o nyefere ikpe niile n'aka Okpara. **23** Ka mmadu niile nye Okpara ahụ nsopuru di ka ha na-asopuru Nna ahụ. Onye obula nke na-adighi asopuru Okpara ahụ adighi asopuru Nna nke zitere ya. **24** "N'ezie, n'ezie agwa m unu, onye obula na-anu okwu m ma kwerekwa n'onye zitere m nwere ndu ebighi ebi, a gaghị amakwa ya ikpe, ọ gafeela site n'onwu banye na ndu. (aiōnios g166) **25** N'ezie, n'ezie agwa m unu, oge na-abia, ọ biakwala ugbu a mgbe ndi nwuru anwu ga-anu olu Okpara Chineke, ndi ahụ nuru ya ga-adikwa ndu. **26** Di ka Nna ahụ

nwere ndụ n'ime onwe ya, otu a ka o nyekwara Ọkpara ahụ ike inwe ndụ n'ime onwe ya. 27 O nyekwala ya ikike ikpe ikpe n'ihu na ọ bụ Nwa nke Mmadụ. 28 "Ka nke a hapụ iju unu anya, n'ihu na oge na-abịa, mgbe ndị niile nọ n'ihu ha ga-anụ olu ya 29 ma pụta, ndị mere ihe dị mma ga-ebili dīrī ndụ. Ma ndị mere ihe ọjọ ga-ebili burū ndị a ga-ama ikpe. 30 Enweghị m ike ime ihe ọbụla n'onwe m, ikpe m na-ekpe bụ naanị dī ka m nūrū, ikpe m bụkwa nke ziri ezi, n'ihu na anaghị m eme ihe ga-amasị m, kama ọ bụ ihe ga-amasị onye ahụ zitere m. 31 "Ọ burū na m na-agba ama banyere onwe m, ama m abughị eziokwu. 32 Enwere m onye ọzọ na-agbara m ama, amatakwarā m na ama ya banyere m bụ eziokwu. 33 "Unu zigaara Jōn ndị ozi, ọ gbakwaala ama maka eziokwu ahụ. 34 Ọ bughị na m na-anabata ama nke mmadū, kama a na m ekwu ya ka enwe ike jọpụta unu. 35 Ọ bụ oriona nke na-enwu na-amukekwa, unu hōrōkwara inūri ọnū n'ihè ya n'oge nta. 36 "Ma e nwere m ama dī ukwu karịa nke Jōn, n'ihu na ọrụ ahụ ya bụ Nna nyere m ka m rụchapū, bụkwa nke m na-arū, na-agbara m ama na ọ bụ Nna ahụ zitere m. 37 Ya bụ Nna ahụ zitere m na-agbakwa ama n'onwe ya banyere m. Unu anubeghī olu maobū hū ụdīdī ya. 38 Okwu ya anokwaghī n'ime unu n'ihu na unu ekweghī n'onye o zitere. 39 Unu na-enyocha akwukwō nsọ n'ihu na unu chere na unu ga-esite na ha nwee ndū ebighī ebi maobū ha na-agba ama banyere m. (aiōnios g166) 40 Ma unu jurū ibiākwute m ka unu nwee ndū. 41 "Anaghī m anabata otuto nke ụmū mmadū. 42 Ma amatara m na unu enweghī ihunanya Chineke n'obi unu. 43 Abiāla m n'aha Nna m ma unu anabataghī m. Ma ọ burū na onye ọzọ abiā n'aha nke onwe ya, unu ga-anabata ya. 44 Olee otu unu ga-esi kwere ebe unu na-anara otuto site n'aka ibe unu, ma unu adighī achọ otuto nke si n'aka onye naanī ya bụ Chineke? 45 "Unu echela na m ga-ebo unu ebubo n'ihu Nna ahū. Onye ga-ebo unu ebubo bụ Mosis, bụ onye unu tūkwasīrī obi na ya. 46 Ọ burū na unu kwenyeere Mosis, unu gakwara ekwere na m, n'ihu na o dere banyere

m. 47 Ma ebe unu na-ekweghī n'ihu o dere, olee otu unu ga-esi kwere n'ihu m kwuru?"

6 Mgbe nke a gasīrī, Jisōs gafere n'ofe nke ọzọ nke osimiri Galili (nke a na-akpōkwa osimiri Tiberjas). 2 Oke igwe mmadū sooro ya, n'ihu na ha hurū ọrū ebube ọ na-arū n'ahū ndī ọrīa. 3 Jisōs rigooro n'elu ugwu nōdū ala ya na ndī n-eso ụzọ ya. 4 N'oge a, mmemme oriri Ngabiga ndī Juu na-abiā nso. 5 Mgbe Jisōs leliri anya elu hū oke igwe mmadū na-abiākwute ya, ọ sīrī Filip, "Olee ebe anyī ga-azūta achīcha ndī a ga-ata?" 6 Ọ jurū nke a naanī iji nwalee ya, ya onwe ya mararī ihe ọ ga-eme. 7 Filip zara ya, "Ugwō ọrū ọnwā isii agaghī ezu izūta achīcha nke onye ọbūla n'ime ha ga-atatū naanī ihe ntakīrī." 8 Onye ọzọ n'ime ndī n-eso ụzọ ya bụ Andru, nwanne Saimōn Pita, kwuputara, 9 "Otu nwantakīrī nwoke nọ n'ebe a nwere ogbe achīcha balī ise, na azū abūọ, ma ginī ka ha bụ n'etiti igwe mmadū ha otu a?" 10 Jisōs sīrī, "Meenū ka ndī mmadū ndī a nōdū ala." E nwere ọtūtū ahīhīa n'ebe ahū, ụmū nwoke nōdurū ala, ha dī ihe ruru puku mmadū ise. 11 Ya mere, Jisōs weere achīcha ahū nye ekele, kee ha ndī niile nōdurū ala dī ka ha sīrī chọọ. O jikwa azū ahū mee otu ihe ahū. 12 Mgbe ha niile rijuchara afō, ọ sīrī ndī n-eso ụzọ ya, "Tūtūkotanū iberibe niile fōdurū, ka ihe ọbūla hapū ịla n'iyi." 13 Ya mere, ha tūtūkotara ha, kpojuo nkata iri na abūọ, bụ iberibe si n'ogbe achīcha balī ise nke ndī ahū rifōrō. 14 Mgbe ndī mmadū ahū hurū ihe irībama ahū, o mere ha bidoro nasī, "N'ezīokwu, onye a bụ onye amūma ahū nke ga-abiā n'ime ụwa." 15 Mgbe Jisōs matara na ha chōrō ibiā dōkpurū ya n'ike chie ya eze, ọ hapurū ha ga n'ugwu naanī ya, n'onwe ya. 16 Mgbe o ruru n'uhuruchi, ndī n-eso ụzọ ya rīdara gaa n'ọnū mmiri, 17 ebe ha banyere n'otu ụgbō mmiri, malite igabiga osimiri gawa n'ofe Kapanōm. N'oge a ọchīchīrī agbaala ma Jisōs alōghachīkwutebeghī ha. 18 Ebili mmiri maliri elu n'ihu n'oke ifufe bidoro na-eke. 19 Ha akwōla ụgbō ihe dīka kilomita ise maobū isii, mgbe ha hurū Jisōs ka ọ na-aga ije n'elu mmiri ahū na-abiā nso n'ụgbō mmiri ha. Oke egwu tūkwara ha. 20 Ma ọ sīrī ha, "Unu atūla egwu. Ọ

bu m.” 21 Mgbe ahụ, ha nabatara ya n’ime ụgbọ ahụ, ọ dīkwaghị anya ụgbọ ha bīaruru n’elu ala ebe ha na-aga. 22 N’echi ya, igwe mmadụ ahụ nọdurụ n’ofe ọzọ nke ọnụ mmiri ahụ chọputara na ọ bụ naanị otu ụgbọ mmiri nta bīara n’ebe ahụ, na Jisọs esoghị ndị na-eso ụzọ ya banye n’ime ya, kama na ọ bụ naanị ndị na-eso ụzọ ya ka ụgbọ mmiri ahụ buuru pụọ. 23 Mgbe ahụ ụfọdụ ụgbọ mmiri si Tiberias bīara kwusị nso nso ebe ahụ ndị mmadụ nọ rie achicha mgbe Onyenwe anyị nyechara ekele maka ya. 24 Ma mgbe igwe mmadụ ahụ ghọtara na Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya anoghị n’ebe ahụ, ha banyere n’ụgbọ mmiri nta ndị ahụ kwofee gawa Kapanom ichọ Jisọs. 25 Mgbe ha hụrụ ya n’ofe ọzọ nke osimiri ahụ, ha sịrị ya, “Onye ozizi, olee mgbe i jiri bīa n’ebe a?” 26 Jisọs sịrị ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ihe unu ji na-achọ m abughị n’ihi na unu hụrụ ihe iribama m mere, kama na unu riri achicha rijuokwa afọ. 27 Unu adogbula onwe unu maka nri nke na-emebi emebi, kama maka nri nke na-adigide ruo ndụ ebighị ebi, bụ nke Nwa nke Mmadụ ga-enye unu. N’ihi na Chineke Nna akakwasila ya akara nkwa ya.” (aiōnios g166) 28 Mgbe ahụ, ha sịrị, “Ginị ka anyị ga-eme iji ruọ ọrụ Chineke?” 29 Jisọs zara sị ha, “Ọrụ Chineke bụ nke a, ikwere n’onye ahụ o zitere.” 30 Ya mere ha sịrị ya, “Olee ihe iribama i ga-egosi anyị nke anyị ga-ahụ ma kwere na gi? Kedụ ọrụ i ga-arụ? 31 Nna nna anyị ha riri mánà n’ọzara; dī ka e dere ya n’akwukwọ nsọ sị, ‘O sitere n’eluigwe nye ha achicha ka ha rie.’” 32 Jisọs sịrị ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ọ bughị Mosis nyere unu achicha ahụ site n’eluigwe, kama ọ bụ Nna m na-enye unu ezi achicha ahụ site n’eluigwe. 33 N’ihi na achicha Chineke bụ nke ahụ si n’eluigwe rịdata, na-enyekwa ụwa ndụ.” 34 Ha sịrị ya, “Nna anyị ukwu, nye anyị ụdị achicha a site ugbo a gawa.” 35 Jisọs sịrị ha, “Abụ m achicha ahụ na-enye ndụ. Onye ọbụla na-abjakwute m, agbụ agaghị agụ ya. Onye ọbụla kwa kweere na m, akpīrī agaghị akpō ya nkū. 36 Ma agwa m unu, unu ahula m ma unu ekweghikwa. 37 Onye ọbụla Nna ahụ nyere m ga-abjakwute m, onye ọbụla na-abjakwute m, agaghị m achupụ ya. 38 N’ihi na esi m n’eluigwe rịdata n’ụwa ime uche onye ahụ zitere m, ọ bughị ime uche nke m. 39 Nke a bukwa uche onye ahụ zitere m, na o nweghị onye ọbụla o nyere m ga-efunari m, kama m ga-eme ka ha site n’onwū bilie n’ubochi ikpezazu. 40 Nke a bụ uche nke Nna m, na onye ọbụla lere Ọkpara ahụ anya, kwerekwa na ya ga-enweta ndụ ebighị ebi, m ga-emekwa ka o bilie n’ubochi ikpezazu.” (aiōnios g166) 41 N’ihi nke a, ndi Juu bidoro itamu ntamu megide ya n’ihi na ọ siri, “Abụ m achicha ahụ siri n’eluigwe rịdata.” 42 Ha siri, “Onye a ọ bughị Jisọs, nwa Josef, bụ onye anyi matara nne na nna ya? Oleekwanu otu o si ekwu ugbo a si, ‘Esi m n’eluigwe rịdata?’” 43 Jisọs zara sị ha, “Unu atamula n’etiti onwe unu. 44 O nweghị onye nwere ike ibjakwute m ma ọ bughị na Nna ahụ zitere m kpọtara ya, aga m akpōlitekwa ya n’ubochi ikpezazu. 45 E dere ya n’akwukwọ ndi amuma, ‘Ha niile ga-abu ndi Chineke ga-akuziri ihe.’ Onye ọbụla nke gere Nna ahụ nti ma mutakwa ihe site na ya na-abjakwute m. 46 O nweghị onye ọbụla hūrula Nna ahụ kariakwa onye ahụ sitere na Chineke, naanị ya hūrula Nna ahụ. 47 N’eze, n’ezie agwa m unu, onye ọbụla kwere n’onye ahụ ebighi ebi. (aiōnios g166) 48 Abụ m achicha nke ndụ. 49 Nna nna unu ha riri mánà ahụ n’ime ọzara ma mecha nwụọ. 50 Ma nke a bụ achicha ahụ nke si n’eluigwe bīa, nke mmadụ pūrū iri ma ghara inwū anwū. 51 Abụ m achicha dī ndū nke siri n’eluigwe bīa. Ọ buru na onye ọbụla erie achicha a, ọ ga-adī ndū ruo ebighi ebi. Nri a bụ anụ ahụ m, nke m ga-enye maka ndū nke ụwa.” (aiōn g165) 52 Mgbe ahụ, ndi Juu bidoro na-arurita ụka ike n’etiti onwe ha si, “Olee otu nwoke a ga-esi nye anyi anụ ahụ ya ka anyi rie?” 53 Jisọs siri ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, naanị ma unu riri anụ ahụ Nwa nke Mmadụ ma nūokwa ọbara ya, unu agaghị enwe ndū n’ime onwe unu. 54 Onye ọbụla riri anụ ahụ m, nūokwa ọbara m nwere ndū ebighi ebi. A ga m akpōlitekwa ya n’ubochi ikpezazu ahụ. (aiōnios g166) 55 N’ihi na anụ ahụ m bụ ezigbo nri, ọbara m bukwa ezigbo ihe onnū. 56 Onye ọbụla na-eri anụ ahụ m na-anūkwā ọbara m na-anogide n’ime m mụ onwe m kwa n’ime ya. 57 Dī ka Nna ahụ dī ndū

zitere m, ana m adikwa ndu n'ihl Nna ahụ, otu a ka onye na-eri m ga-adikwa ndu site na m. **58** Nke a bu achicha ahụ si n'eluigwe bja. Nna nna unu ha riri maná ma nwukwaa, ma onye obula na-eri achicha a ga-adi ndu ruo mgbe ebighi ebi.” (aiōn g165) **59** O kwuru ihe ndi a mgbe o nakuzi ihe n'ulo ekpere di na Kapanom. **60** Mgbe otutu n'ime ndi na-eso uzo ya ha nuru nke a, ha sirj, “Nke a bu ozizi siri ike, onye nwere ike inabata ya?” **61** Ebe Jisos matara na ndi na-eso uzo ya na-atamu ntamu maka nke a o sirj ha, “Nke a o na-ewute unu? **62** Gini ka unu ga-ekwu ma o buru na unu ahụ Nwa nke Mmadu ka o na-arigo ebe o norji na mbu. **63** O bu Mmuo ahụ na-enye ndu; anu ahụ abaghj uru obula, okwu ndi m gwara unu bu mmuo burukwa ndu. **64** Ma n'etiti unu, o di ufodu na-ekwenyeghi.” N'ihl na Jisos maara site na mmalite ndi ahụ n'ime ha na-ekwenyeghi, matakwa onye ahụ nke ga-arara ya nye. **65** O sirj, “O bu nke a mere m jiri gwa unu na o nweghi onye obula nwere ike ibjakwute m ma o buru na Nna m enyeghi ya ike.” **66** N'ihl nke a, otutu ndi na-eso uzo ya laghachiri azu, kwusi iso ya. **67** Jisos sirj mmadu iri na abuo ahụ, “Unu chokwara iso ha puo?” **68** Saimon Pita zara ya si, “Onyenwe anyi, onye ka anyi ga-agakwuru? O bu gi ji okwu nke ndu ebighi ebi. (aiōnios g166) **69** Anyi kweere marakwa na i bu Onye Nso nke Chineke.” **70** Jisos zara ha, “O bughj m hoputara unu mmadu iri na abuo? Ma otu onye n'ime unu bu ekwensu!” **71** O na-ekwu banyere Judas nwa Saimon Iskarjot, onye n'agbanyeghi na o bu otu n'ime mmadu iri na abuo ahụ, bu onye ga-arara ya nye.

7 Mgbe nke a gasiri, Jisos gaghariri na Galili, ma o kpachapuru anya hapu iga Judia n'ihl na ndi Juu na-achọ uzo igbu ya. **2** Mmemme Ulo ikwu ndi Juu di nso, **3** ya mere, umunne ya ndi nwoke sirj ya, “Si n'ebe a puo, gaa Judia, ka ndi na-eso uzo gi nwe ike ihu oru i na-aru. **4** N'ihl na o nweghi onye obula choro ibu onye oha mmadu ma, nke na-eme ihe na nzuzo. Ebe o bukwanu na i na-eme ihe ndi a, gosi uwa onwe gi.” **5** N'ihl na o buladi umunne ya ekwenyeghi na ya. **6** Jisos sirj ha, “Oge nke m erubeghi, ma oge nke unu no n'ebe a mgbe niile. **7** Uwa

enweghi ike ikpo unu asi, ma o kporo m asi n'ihl na ana m agba ama megide ya n'oru ya joro njo. **8** Unu onwe unu gaanu na mmemme ahụ, agaghj m aga mmemme a n'ihl na oge m erubeghi.” **9** Mgbe o kwusiri nke a, o nogidere na Galili. **10** Ma otu o di, mgbe umunne ya gwara mmemme ahụ ya onwe ya gwara. O gaghi ebe mmadu niile ga-ahụ ya kama o gara na nzuzo. **11** Na mmemme ahụ ndi Juu no na-ele anya ma na-ajughari si, “Olee ebe o no?” **12** E nwere oke ntamu n'etiti igwe mmadu ahụ banyere ya. Ndi ufodu na-asi, “O bu ezigbo mmadu.” Ndi ozo na-asi, “Mba, o na-eduhie igwe mmadu.” **13** Ma o nweghi onye obula kwulitere okwu maka ya n'ihu oha n'ihl egwu ndi Juu. **14** Mgbe o ruru n'etiti mmemme ahụ, Jisos banyere n'ime ulonso ukwu ma bido ikuzi ihe. **15** Site n'oke mgbagwoju anya, ndi Juu juritara onwe ha si, “Olee otu nwoke a sirj nweta amamihe di otu a ebe o bu na o nweghi onye kuziri ya ihe obula?” **16** Jisos zara ha, “Ozizi m abughj nke m, kama o bu nke onye ahụ zitere m. **17** Onye obula na-achọ ime uche Chineke, o ga-achoputa ma ozizi m o bu nke m ma o sikwanu na Chineke. **18** Ndi ahụ na-ekwu nke onwe ha na-eme nke a iji wetara onwe ha ugwu, ma onye ahụ na-achọ ugwu nke onye zitere ya bu onye eziokwu; o nwekwaghj ihe obula bu ugha banyere ya. **19** Mosis o nyeghi unu iwu? Ma o nweghi onye obula n'ime unu na-edebe iwu ahụ. Gini mere unu ji achọ igbu m?” **20** Igwe mmadu ahụ zara, “Mmuo ojoo bi n'ime gi, onye choro igbu gi?” **21** Jisos zara si ha, “Aruru m otu oru, ma unu niile no na mgbagwoju anya. **22** Mosis nyere unu iwu ibi ugwu (n'agbanyeghi na o siteghj na Mosis, kama na nna nna anyi ha), n'ubochi izuike unu na-ebikwa mmadu ugwu. **23** O buru na e nwere ike bie mmadu ugwu n'ubochi izuike ka a ghara imebi iwu Mosis, gini mere o ji na-ewute unu na m mere ka ahụ mmadu zuo oke n'ubochi izuike? **24** Kwusinu ikpe ikpe site n'ihl anya na-ahụ, kama na-ekpenu ikpe ziri ezi.” **25** N'oge ahụ, ufodu n'ime ndi Jerusalem bidoro na-asi, “Onye a o bughj nwoke ahụ ha choro igbu? **26** Lee ka o no na-ekwu okwu n'ihu mmadu niile ma o nwekwaghj onye na-agwa ya ihe obula.

O pụtara na ndịisi amatala n'eziokwu na o bu Kraist? 27 Ma anyi matara ebe nwoke a siri puta, mgbe Kraist ahụ ga-abia, o nweghi onye ga-amata ebe o siri puta." 28 Ma di ka Jisos na-ezi ihe n'ime ulonso ukwu ahụ, o tiri mkpu si, "N'ezie, unu maara m, matakwa ebe m siri puta. Anoghi m n'ebe a na nke onwe m, ma onye ahụ zitere m bu eziokwu. Unu amaghi ya. 29 Ma amara m ya, n'ih na esitere m na ya bia. O bukwa ya zitere m." 30 Mgbe ahụ ha chorọ ijide ya, ma o nweghi onye obula meturu ya aka n'ih na oge ya erubeghi. 31 Ma otu o di, otutu n'ime igwe mmadu ahụ kweere na ya. Ha siri, "Mgbe Kraist ahụ ga-abia, o ga-aruru ebube ozọ kariri ndi a nwoke a ruru?" 32 Ndi Farisii nuru ka igwe mmadu ahụ na-atamu ntamu n'olu nta banyere ya. Mgbe ahụ ndisi nchaja na ndi Farisii zigara ndi na-eche nche n'ulonso ukwu ahụ ka ha gaa jide ya. 33 Jisos siri, "Naani nwa oge ka mu na unu ga-anọ, aga m alakwuru kwa onye zitere m. 34 Unu ga-achọ m ma unu agaghi achota m. Ebe m na-agakwa unu enweghi ike ibiaru ya." 35 Ndi Juu siritara onwe ha, "Olee ebe nwoke a chorọ iga anyi na-agaghi achota ya? O ga-eje ebe ndi nke anyi a chusasiri achusasi bi n'etiti ndi Griik, ka o ga kuziere ndi Griik ihe? 36 Kedu udi okwu bu nke a o na-ekwu si, 'Unu ga-achọ m ma unu agaghi achota m,' na 'Ebe m na-agakwa unu enweghi ike ibiaru?'" 37 N'ubochi ikpeazu bukwa ubochi kacha ibe ya nke mmemme ahụ, Jisos guzoro otọ jiri oke olu tie mkpu si, "O buru na akpiri na-akpo onye obula nku, ya biakwute m bia nuru mmiri. 38 Onye obula kweere na m, di ka akwukwo nsọ kwurur, isi iyi mmiri nke ndu ga na-asoputa site n'ime afo ya." 39 O kwuru nke a banyere Mmuo ahụ ndi kwere na ya ga-anata. Tutu ruo oge ahụ, e nyebeghi Mmuo ahụ, n'ih na e nyebeghi Jisos otuto. 40 Mgbe ha nuru nke a, ufodu n'ime igwe mmadu ahụ siri, "N'eziokwu onye a bu onye amuma ahụ." 41 Ndi ozọ siri, "O bu Kraist ahụ." Ma ndi nke ozọ sikiwara, "N'ezie Kraist ahụ, o ga-esi na Galili puta? 42 O bu na akwukwo nsọ ekwughi na Kraist ga-esi n'agburu Devid puta, na Betlehem bu obodo Devid?" 43 Ya mere nkewa daputara

n'etiti igwe mmadu ahụ n'ih ya. 44 Ufodu chorọ ijide ya ma o dighi onye obula meturu ya aka. 45 Mgbe ahụ, ndi nche ulonso ukwu loghachiri n'ebe ndisi nchaja na ndi Farisii no, ndi siri ha, "Gini mere unu akputaghi ya?" 46 Ha zara, "Anyi ahubeghi onye kwuru okwu di ka nwoke a." 47 Ndi Farisii zara ha, "Unu esorola buru ndi a ghogburu? 48 O di onye obula n'ime ndisi maobu n'ime ndi Farisii tukwasiri ya obi? 49 E e! Kama igwe mmadu ndi a na-amaghi iwu bu ndi a buru onu." 50 Nikodimos, otu n'ime ha bu onye biakwutere ya na mbu siri ha, 51 "Iwu anyi o na-ama mmadu ikpe, ma o buru na o bughu uzọ nuta okwu n'onu ya, ichoputa ihe onye ahụ na-eme?" 52 Ha zaghachiri ya si, "Gi onwe gi, i sokwa na ndi si Galili puta? Nyochaa nke oma, i ga-achoputa na onye amuma obula agaghi esi na Galili puta." 53 Mgbe ahụ, onye obula n'ime ha lara n'ulo ya.

8 Ma Jisos rigooro n'Ugwu Oliv. 2 N'isi ututu echi ya, o bjara ozọ n'ulonso ukwu ebe otutu mmadu biakwutere ya. O noduru ala malite ikuziri ha ihe. 3 Ndi ozizi iwu na ndi Farisii dokputara otu nwanji ha jidere n'ikwa iko. Ha mere ka o guzo n'ihu igwe mmadu ahụ niile. 4 Ha siri ya, "Onye ozizi, anyi jidere nwanji a ka o na-akwa iko. 5 N'iwu, Mosis nyere anyi ikike ka e jiri okwute tugbuo onye mere ihe di otu a. Gini ka i nwere ikwu banyere nke a?" 6 Ha kwuru nke a iji nwalee ya, iji nweta ihe ha ga-eji ebo ya ebubo. Ma Jisos hulatarala ala were mkpisiaka ya dee ihe n'ala. 7 Mgbe ha nogidere na-aju ya ajuju, o biliri si ha, "Onye obula n'ime unu na-emebeghi mmehie obula, ya buru uzọ tuo ya nkume." 8 Ozọ, o hulatakwarala ala malite ide ihe o na-ede n'ala. 9 Mgbe ha nuru nke a, ha niile n'otu n'otu, malite n'onye okenye ha, sitere n'ebe ahụ puo. N'ikpeazu, o foduru naani Jisos na nwanji ahụ, ebe o guzoro n'ihu ya. 10 Jisos guzoro otọ juo ya si, "Nwanji, oleekwanu ha? O dighi onye mara gi ikpe?" 11 O siri, "O nweghi onye obula Onyenwe anyi." Jisos siri ya, "Mu onwe m amakwaghi gi ikpe: Gawa, kama emehiekwala ozọ." 12 Ozọ, Jisos gwara ha si, "Abu m ihe nke uwa. Onye obula na-eso m agaghi ejeghari n'ochichiri, kama o

ga-enwe ihè nke ndụ.” 13 Ndị Farisii sịrị, “Ị na-agbara onwe gi ama! Ya mere ama ị na-agbara onwe gi abughị ezie.” 14 Ma Jisọs zara sị, “A sịkwari na mụ na-agbara onwe m ama, ama m na-agba bụ eziokwu. N’ihi na-amara m ebe m si bja, marakwa m ebe m na-aga. Ma unu aghotaghị ebe m si bja, maobụ ebe m na-aga. 15 Unu na-ekpe ikpe dī ka mmadū; ma ekpegħi m onye obula ikpe. 16 Ma o buru na m ekpe ikpe, ikpe m bu eziokwu n’ihi na o bughị naani m no, kama o bu mu na Nna m, onye zitere m. 17 E dere n’iwu unu sị, ‘ama mmadu abuo gbara bu eziokwu.’ 18 Ana m agba ama banyere onwe m. Nna m, onye zitere m, na-agbakwa ama banyere m.” 19 Mgbe ahụ ha juru ya, “Olee ebe Nna gi no?” Jisọs zara, “Unu amaghị m, unu amakwaghị Nna m. O buru na unu matara m unu ga-amatakwa onye Nna m bu.” 20 Okwu ndi a niile ka o kwuru n’ulonso ukwu ha, mgbe o na-akuzi ihe na mpaghara ulo ahụ ebe a na-adoba onyinye. Ma o dighi onye obula jidere ya n’ihi na oge ya erubeghi. 21 Ozọ o gwara ha, “Aga m ahapu unu, unu ga-achọ m, ma unu ga-anwu n’ime mmehie unu. Ma unu apughị ibja n’ebe m na-aga.” 22 Nke a mere ka ndi Juu na-asi, “O ga-egbu onwe ya? O bu ya mere o ji sị, ‘Ebe m na-aga unu apughị i bja?’” 23 Ma o siri ha, “Unu si n’ala ma esi m n’elu bja. Unu bukwa ndi uwa, ma abukwaghị m nke uwa a. 24 A siri m unu na unu ga-anwu n’ime mmehie unu, naani na unu kwenyere na mu onwe m, bu onye ahụ.” 25 Ha juru ya, “Onye ka i bu?” Jisọs zara sị ha, “Abu m onye ahụ m gwara unu na m bu na mbu. 26 E nwere m otutu ihe m ga-ekwu n’ikpe unu ikpe. Ma matanu na onye ahụ zitere m bu onye eziokwu. N’ihi nke a, ihe niile m nuru site n’onu ya ka m gwara uwa.” 27 O bu ihe banyere Nna ya ka o na-agwa ha, ma ha aghotaghị ya. 28 Ya mere Jisọs siri, “Mgbe unu weliri Nwa nke Mmadu elu, mgbe ahụ ka unu ga-ama na mu onwe m bu ya. Unu ga-amatakwa na o dighi ihe m na-eme n’onwe m, kama, di ka Nna m ziri m ka m na-ekwu ihe ndi a. 29 Onye ahụ nke zitere m na-anonyekwara m. O hapughikwa m mgbe obula, n’ihi na o bu ihe na-amasi ya ka m na-eme mgbe niile.” 30 Mgbe o na-ekwu ihe

ndi a, otutu kwenyere na ya. 31 Jisọs gwara ndi Juu ndi kwere na ya, “O buru na unu anogide n’okwu m n’ezie unu ga-abu ndi na-eso uzọ m. 32 Unu ga-amatakwa eziokwu ahụ, eziokwu ahụ ga-emekwa ka unu nwere onwe unu.” 33 Ha zara ya, “Anyi bu umu Ibrahim, o nwebeghi oge anyi ji buru ohu onye obula. Olee otu i si na-asi na a ga-eme ka anyi nwere onwe anyi?” 34 Jisọs zara ha, “N’ezie, n’ezie asi m unu, onye obula na-eme mmehie bu ohu mmehie. 35 Ohu enwekwaghị onodu mgbe obula n’ezinaulo, ma okpara nwere onodu ruo ebighi ebi. (aiōn g165) 36 Ya mere, o buru na Okpara ahụ emee ka unu nwere onwe unu n’ezie, unu ga-abu ndi nwere onwe unu. 37 Ama m na unu bu umu umu Ibrahim, ma unu na-achọ igbu m n’ihi na okwu m enweghi onodu n’ime unu. 38 Ana m ekwu ihe m huru n’ebe Nna m no, ma unu na-eme ihe unu nuru site n’aka nna unu.” 39 Ha zara ya, “Ibrahim bu nna anyi.” Jisọs siri ha, “O buru na unu bu umu Ibrahim, unu gara na-arụ oru Ibrahim ruru. 40 Ma unu na-achọ igbu m, bu onye gwara unu eziokwu ahụ m nuru n’ebe Chineke no. Ibrahim emeghi otu a. 41 Unu na-arụ oru nna unu ruru.” Ha siri ya, “Anyi abughị umu a muru site n’ikwa iko; naani Chineke ya onwe ya bu otu Nna anyi nwere.” 42 Jisọs gwara ha, “O buru n’ezie na Chineke bu Nna unu, unu ga-ahụ m n’anya, n’ihi na o bu Chineke zitere m. Abjaghị m site n’ike aka m. 43 Gini mere unu adighi aghota ihe m na-ekwu? O bu na unu enweghi ike inabata okwu m. 44 Unu bu umu nke nna unu ekwensu. Uche unu bu imezu ihe nke nna unu na-achọ. O bu ogbu ochu site na mbu. O dighi ejigide eziokwu n’ihi na eziokwu adighi n’ime ya. Mgbe o na-ekwu okwu ugha, o na-ekwu di ka odidi ya siri di, n’ihi na o bu onye ugha burukwa nna nke ugha. 45 Ma n’ihi na m na-ekwu eziokwu, o bu ya mere unu ekwenyeghi na m. 46 O nwere onye n’ime unu puru itu m mmehie m n’ihu? O buru na m na-ekwu eziokwu, gini mere unu ekwenyeghi na m? 47 Onye obula sitere na Chineke na-anu ihe Chineke na-ekwu. Ihe kpatara unu adighi anu bu maka unu abughị ndi nke Chineke.” 48 Ndi Juu zara sị, “Anyi e kwughị eziokwu mgbe

anyị sịrị na ị bụ onye Sameria, na mmụọ ojọọ bikwa n'ime gi?" 49 Jisọs zaghachiri, "Mmụọ ojọọ ọbụla adighị n'ime m, kama ana m asọpuru Nna m, ma unu adighị asọpuru m. 50 Anaghị m achọ otuto nke onwe m, kama ọ dị onye nke na-achọ ya. Ọ bụkwa ya bụ onye ikpe. 51 N'ezie, n'ezie, agwa unu, onye ọbụla na-edebe okwu m agaghị anwụ ọzọ." (aiōn g165) 52 Mgbe ahụ ndị Juu sịrị ya, "Anyị maara ugbu a na mmụọ ojọọ bi n'ime gi. Ebrahim nwurū anwụ ya na ndị amụma, ma gi onwe gi na-asị na onye ọbụla kwere na gi agaghị anwụ ruo mgbe ebighị ebi. (aiōn g165) 53 Ị dị ukwu karịa nna anyị Ebrahim? Ọ nwurū, ma ndị amụma nwukwara. Onye ka ị na-eche na ị bụ?" 54 Jisọs zara, "Ọ bụrụ na m etoo onwe m, otuto m bụ ihe efu, Nna m, onye unu na-asị na ọ bụ Chineke unu, bụ onye na-eto m. 55 Amaara m onye ọ bụ n'agbanyeghi na unu amaghị ya. Aga m abụ onye ụgha ma ọ bụrụ na m ga-asị na-amaghị m onye ọ bụ. Amaara m ya na-edebekwa okwu ya. 56 Nna unu Ebrahim nūriri ọnụ mgbe o chetara na ọ ga-ahụ ụbọchị m; ọ hūrụ ya ma nūriakwa ọnụ." 57 Ndi Juu sịrị ya, "Ị gbabeghi iri afọ ise ma ị hụla Ebrahim?" 58 Jisọs sịrị ha, "N'ezie, n'ezie agwa m unu, tupu amụọ Ebrahim, mụ onwe m nọ ya." 59 Ya mere, ha tụtụlitere nkume ịtụ ya, ma Jisọs zoro onwe ya, sitekwa n'ụlonsọ ukwu ahụ pụọ.

9 Mgbe ọ na-agafe, ọ hūrụ otu nwoke kpuru isi site n'afọ nne ya. 2 Ndi na-eso ụzọ ya juru ya si, "Onye ozizi, onye mehiere? Nwoke a ka ọ bụ ndi muru ya, nke mere e ji mụọ ya n'isi?" 3 Jisọs sịrị, "Nwoke a emehieghi, ndi muru ya emehiekwaghi, kama o kpuru isi ka ọrụ Chineke pụta ihè na ndu ya. 4 Anyi aghaghị iru ọrụ onye ahụ zitere m, mgbe chi ka di, anyasi na-abia mgbe o nweghi onye puru iru ọrụ. 5 Di ka m nọ n'ụwa, Abụ m ihè nke ụwa." 6 Mgbe o kwusiri nke a, ọ busara ọnụ mmiri asụ n'ala gwakota ya na aja, werekwa aja ahụ tee nwoke ahụ n'anya. 7 Ọ gwara ya, "Gaa n'ọdọ mmiri Sailom saa ihu gi" (nke a pụtara "Zitere"). Ọ gara saa ihu ya, loghachita na-ahụ ụzọ. 8 Ndi agbataobi ya na ndi n'ahụ ya n'oge gara aga ka ọ na-arịọ arịrịọ sịrị, "Nke a, ọ bughị nwoke ahụ na-anọdu ala na-arịọ arịrịọ?" 9 Ufodu na-asị, "Ọ bụ ya." Ma

ndi ọzọ na-asikwa, "Ọ bughị ya. Ọ bụ onye yiri ya." Ma ọ na-asị, "Abụ m nwoke ahụ." 10 Ha na-asị ya, "Olee otu anya gi siri meghee?" 11 Ọ zara, "Nwoke a na-akpo Jisọs gwakotara uru tee m n'anya. Ọ gwara m si, 'Gaa saa ihu gi n'ọdọ mmiri Sailom.' A gara m saa onwe m, malitekwa ihu ụzọ." 12 Ha siri ya, "Olee ebe nwoke ahụ nọ?" Ọ siri, "Amaghị m." 13 Ha dutere nwoke ahụ kpuru isi na mbu n'ihu ndi Farisii. 14 Ma ọ bụ n'ubochi izuike ka Jisọs gwakotara aja, jiri ya meghe anya ya. 15 Ya mere, ndi Farisii juru ya otu o si bido ihu ụzọ. Ọ siri ha, "Ọ gwakotara aja tee m n'anya, a sakwara m ihu ma ugbu a ana m ahụ ụzọ." 16 Ufodu ndi Farisii siri, "Nwoke a esiteghi n'ebe Chineke nọ bja, n'ihina ọ dighi edebe ubochi izuike." Ma ndi ọzọ na-asị, "Olee otu onye mmehie ga-esi ruo ọrụ iribama ndi di otu a?" Nkewa diri n'etiti ha. 17 Ya mere, ha siri nwoke ahụ kpuru isi, "Gini ka i nwere ikwu banyere ya? Ọ bụ anya gi ka o meghe." Ọ siri, "Ọ bụ onye amuma." 18 Ma ndi Juu ahụ ekweghi na nwoke a bụ onye kpuru isi na mbu, nke e mere ka ọ hụ ụzọ, tutu ruo mgbe ha kporo ndi muru ya. 19 Ha juru ha si, "Onye a ọ bụ nwa unu, onye unu na-asị na o kpuru isi site n'oge a muru ya? O si anaa ahụ ụzọ ugbu a?" 20 Ndi muru ya zara, "nke a bụ nwa anyi. Anyi matakwara na o kpuru isi site n'oge anyi muru ya. 21 Ma otu o si ahụ ụzọ ugbu a maobu onye meghe anya ya, anyi amaghị. Juronu ya. Ọ bụ dimkpa, ya zara onu ya." 22 Ihe a ka ndi muru ya kwuru n'ihina ha na-atu egwu ndi Juu. Ndi kpebirila na ọ bụrụ na onye ọbụla ekwu na Jisọs bụ Kraist ahụ, ha ga-achupu onye ahụ site n'ulo ekpere ha. 23 Nke a mere ndi muru ya jiri si, "Ọ bụ dimkpa, unu juo ya." 24 Ha kporo nwoke a nke ugboro abuo, bụ onye ahụ kpuru isi, si ya, "Nye Chineke otuto. Anyi maara na nwoke a bụ onye mmehie." 25 Ọ zara, "Amaghị m maobu onye mmehie ma ọ bughị. Ma otu ihe ka m maara, ekpuru m isi na mbu ma ugbu a ana m ahụ ụzọ." 26 Ha siri ya, "Gini ka o mere gi? Olee otu o si meghe anya gi?" 27 Ọ zara ha, "Agwala m unu ihe niile, ma unu achoghi ikwere. Gini mere unu ji choo inu ya ọzọ? Unu chokwara igho ndi na-eso ụzọ ya?" 28

Ha bigboro ya si, “Gi onwe gi burukwa onye na-eso uto ya! Anyi bu ndi na-eso uto Mosis. 29 Anyi mara na Chineke gwara Mosis okwu, ma gbasara nwoke a, anyi amaghi ebe o siri bia.” 30 Nwoke ahụ zaghachiri si ha, “Ma otu o di, nke a bu ihe itunanya! Unu amaghi ebe o siri bia ma o meghere anya m. 31 Anyi mara na Chineke adighi ege ndi mmehie nti, ma o na-ege nti onye na-atu egwu ya na onye na-eme uche ya. 32 Site na mgbe e kere uwa, o dibeghi onye a nuru na o meghere anya onye kpuru isi. (aiōn g165) 33 O buru na nwoke a esiteghi n’ebe Chineke no, o gaghi enwe ike ime ihe obula.” 34 Ha zara si ya, “Gi onye a muru n’ime mmehie, i na-achọ ikuziri anyi ihe?” Ha chupuru ya n’ezi. 35 Jisosh nuru na ha achupula ya n’ezi, ma mgbe o chotara ya, o siri ya, “I kweere na Nwa nke Mmadu?” 36 O zara si, “Onyenwe m, o bu onye? Gwa m ka m nwe ike ikwere na ya.” 37 Jisosh siri ya, “I hula ya ugbu a; onye gi na ya na-ekwurita okwu bu onye ahụ.” 38 O siri, “Onyenwe m, ekwela m.” O kporo isiala nye ya. 39 Jisosh siri, “O bu n’ihi ikpe ka m ji bia n’uwa, ka ndi na-adighi ahụ uto bido ihu uto, na ka ndi na-ahụ uto gho o ndi kpuru isi.” 40 Mgbe ufo o ndi Farisii no nso n’ebe ahụ nuru nke a, ha siri ya, “Anyi onwe anyi, anyi bukwa ndi kpuru isi?” 41 Jisosh siri ha, “O buru na unu kpuru isi, ikpe omuma mmehie agaghi ama unu, ma ugbu a ebe unu si na unu na-ahụ uto ikpe omuma unu na-adigide.”

10 “N’ezie, n’ezie, agwa m unu, onye obula na-adighi esite n’onu uto aba n’ogba aturu kama o na-arị elu ka o site n’elu ulo ahụ wufee, bu onye ohi burukwa onye na-apunara mmadu ihe. 2 Onye na-esite n’onu uto abanye bu onye ozuzu aturu. 3 Onye nche onu uto na-emeghere ya uto, aturu ya na-anukwa olu ya. O na-akpo aturu nke ya aha, ma duru ha puo. 4 Mgbe o kporotasiri ndi niile bu nke ya, o na-aga n’ihu ha. Aturu ya na-esokwa ya n’azu n’ihi na ha maara olu ya. 5 Ha agaghi eso onye obia, kama ha gbaara ya oso. N’ihi na ha amaghi olu onye obia.” 6 Jisosh ji ihe yiri ihe gwa ha okwu. Ma ha aghotaghi ihe o no na-agwa ha. 7 Ozo, Jisosh siri, “N’ezie, n’ezie, ana m agwa unu, mu onwe m bu

onu uto ogba aturu ahụ. 8 Ndi niile bira tupu mu onwe m abia bu ndi ohi na ndi na-apunara mmadu ihe n’ike. Umu aturu anakwaghi ha nti. 9 Mu onwe m bu uto. Onye obula sitere na m banye, a ga-azoputa ya. O ga na-apu na-abata na-achotakwa nri. 10 Onye ohi na-abia naani ka o zuo ohi, gbuo ma bibiekwa; abia m ka ha nwe ndu ma nwebigakwa ya oke. 11 “Mu onwe m bu onye ozuzu aturu oma. Ezi onye ozuzu aturu na-atogbo ndu ya n’ihi aturu ya. 12 Onye e goro oru, nke na-abughi onye nche aturu, onye aturu na-abughi nke ya, o na-ahapu ha gbaa oso mgbe o huru agu ka o na-abia; mgbe ahụ agu na-achoso aturu ahụ chusasia ha. 13 Onye e goro oru na-agbapu, n’ihi na o bu onye e goro oru, o naghị echegbu onwe ya banyere aturu ndi ahụ. 14 “Abu m onye ozuzu aturu oma; amaara m aturu m, aturu nke m makwara m. 15 Di ka Nna ahụ maara m, mu onwe m makwa Nna ahụ. Ana m atogbo ndu m n’ihi aturu ahụ. 16 Enwere m umu aturu ozo ndi na-anoghi n’ogba aturu a. Agbaghi m ikpobatakwa ha. Ha onwe ha ga-anu olu m, a ga-enwekwa otu igwe aturu na otu onye ozuzu aturu. 17 Maka nke a ka Nna jiri hu m n’anya, n’ihi na ana m atogbo ndu m, ka m wereghachikwa ya ozo. 18 O nweghi onye obula puru inara m ya, kama ana m atogbo ya n’ike nke onwe m. Enwere m ikike itogbo ya, nweekwa ikike iwereghachi ya ozo. Anata m iwu a site n’aka Nna m.” 19 Ozokwa, nkewa batara n’etiti ndi Juu n’ihi okwu ndi a. 20 Otutu n’ime ha na-ekwu, “O bu onye mmuo ojo na-achi ya, onye isi mebiri. O bara uru ige ya nti?” 21 Ma ndi ozo na-ekwu, “Okwu ndi a adighi ka nke onye mmuo ojo bi n’ime ya. Mmuo ojo o nwere ike ime ka anya onye kpuru isi meghee?” 22 N’oge ahụ, mmemme icheta mgbe e doro ulonso ukwu ahụ nsọ ruru na Jerusalem. O bu oge oke oyi, 23 ma Jisosh no na-ejeghari n’ulonso ukwu, n’iba Solomon. 24 Ndi Juu gbara ya gburugburu si ya, “Ruo ole mgbe ka i ga-ejedebe anyi n’onodu olileanya? O buru na i bu Kraist ahụ, gwaghee anyi onu.” 25 Jisosh zara ha, “Agwara m unu, ma unu ekweghi. Oru m na-arụ n’aha Nna m na-agba ama banyere m. 26 Ma unu ekwenyeghi,

n'ihì na unu esoghì n'igwe aturu m. 27 Aturu m na-anu olu m. Amaara m ha, ha na-esokwa m. 28 Ana m enye ha ndu ebighi ebi. Ha agaghì ala n'iyi. Mmadu obula enwekwaghì ike ipunari ha n'aka m. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Nna m onye nyere m ha di ukwu karja ihe niile. O nweghi onye nwere ike inapu ha site n'aka Nna m. 30 Mu na nna m bu otu." 31 Ndi Juu tutulitekwara nkume ozo itu ya. 32 Ma Jisos zara ha, "E zila m unu otutu oru oma nke sitere n'aka Nna m, olee nke unu na-achọ itu m nkume n'ihì ya?" 33 Ndi Juu zara ya, "Anyi achoghì itu gi nkume n'ihì oru oma ndi a, kama n'ihì nkulu na n'ihì na gi bu mmadu efu, ma i na-eme onwe gi Chineke." 34 Jisos zara ha, "Edeghi ya n'iwu unu, si, 'Mu onwe m sirì na unu bu chi?' 35 O buru na a kporo ndi ahụ nabatara okwu Chineke 'chi,' apughikwa imebi ihe e dere n'akwukwo nsọ. 36 Unu na-ekwu na onye ahụ Chineke doro nsọ ma zitekwa ya n'ime uwa na-ekwulu Chineke n'ihì na m sirì, 'Abu m Okpara Chineke?' 37 Unu ekwenyela na m, ma o buru na o bughì oru Nna m ka m na-arụ. 38 Ma o buru na m na-arụ ya, a sikhari na unu ekweghi na m, kwerenu n'oru ndi a, ka unu nwee ike mata ma ghotakwa na Nna ahụ nọ n'ime m, mu onwe m nokwa n'ime Nna ahụ." 39 Ozokwa, ha gbaliri ijide ya ma o siri n'aka ha puo. 40 Mgbe ahụ o laghachiri azu n'ofe osimiri Jordan, bu ebe Jon noro na mbu mee baptizim, ebe ahụ ka o noduru. 41 Otutu ndi mmadu bjakwutere ya. Ha na-asi, "Jon arughi oru ihe iribama obula, ma ihe niile Jon kwuru banyere nwoke a bu eziokwu." 42 Otutu mmadu kwenykwara na ya n'ebe ahụ.

11 N'oge ahụ, ahụ adighi otu nwoke a na-akpo Lazaros onye Betani, nke bu obodo nta nke Meri na Mata nwanne ya nwanyi. 2 Nke a bu Meri ahụ weere mmanu otite di oke onuahia tee Onyenwe anyi, ma jirikwa agiri isi ya hichaa ukwu ya. O bu nwanne ya nwoke Lazaros bu onye no n'orja. 3 Nke a mere umunne ya nwanyi zigara Jisos ozi si, "Onyenwe anyi, onye ahụ nke i huru n'anya no n'orja." 4 Mgbe Jisos nuru ya, o sirì, "Orja a abughì nke onwu kama o bu iji nye Chineke ututo nakwa ka e site na ya nye Okpara Chineke ututo." 5 Jisos huru Mata, na nwanne

ya nwanyi na Lazaros n'anya. 6 Mgbe o nuru na Lazaros no n'orja, o nokwuru mkpuru ubochi abuo n'ebe ahụ o no. 7 Ya mere, o gwara ndi na-eso uzo ya, "Ngwanu ka anyi laghachi azu na Judia." 8 Ma ndi na-eso uzo ya sirì ya, "Onye ozizi, n'oge nta gara aga ka ndi Juu choro itu gi nkume. I na-agakwa ebe ahụ ozo?" 9 Jisos zara, "O bughì awa iri na abuo di n'otu ehie nke ubochi? Onye na-ejeghari n'ehie anaghi asu ngongo, n'ihì na o na-eji ihè nke uwa a ahụ uzo. 10 Ma ndi na-ejeghari n'abalì na-azohie ukwu, n'ihì na ihè adighi n'ime ha." 11 Mgbe o kwusiri nke a, o gwakwara ha, "Enyi anyi Lazaros na-arahu ura, ma ana m aga ikpote ya n'ura." 12 Ndi na-eso uzo ya sirì ya, "Onyenwe anyi, o buru na o na-arahu ura, o ga-adi mma." 13 Ihe Jisos na-ekwu bu banyere onwu ya ma ha chere na o na-ekwu banyere irahu ura efu. 14 Mgbe ahụ, Jisos gwaghere ha onu, "Lazaros anwula. 15 Ma n'ihì unu, obi di m utu na anoghi m n'ebe ahụ, ka unu nwee ike kwere. Ma bianu ka anyi gawkuru ya." 16 Tomos, onye a na-akpo Didimos, gwara ndi na-eso uzo ibe ya, "Ka anyi gawkwanu ka anyi soro ya nwuo." 17 Mgbe Jisos rutere, o choputara na Lazaros anoolari n'ili ubochi ano. 18 Betani di Jerusalem nso, ihe di ka kilomita ato. 19 Ma otutu ndi Juu bjakwutere Mata na Meri ikasi ha obi n'ihì onwu nwanne ha nwoke. 20 Mgbe ozi obibia Jisos ruru Mata nti, o gara izute ya, ma Meri noduru n'ulo. 21 Mata sirì Jisos, "Onyenwe m, a si na i no n'ebe a, nwanne m nwoke agaraghi anwu. 22 Ma ugbo a, amara m na Chineke ga-enye gi ihe obula i rioro." 23 Jisos sirì ya, "Nwanne gi nwoke ga-ebili ozo." 24 Mata sirì ya, "Amara m na o ga-ebili ozo n'ubochi mbilite n'onwu n'oge ikpeazu." 25 Jisos gwara ya, "Mu onwe m bu mbilite n'onwu na ndu. Onye obula kwere na m, a sikhari na o nwuru anwu, o ga-adi ndu ozo. 26 Ma onye obula di ndu nke na-ekwere na m agaghì anwu. I kwere nke a?" (aiōn g165) 27 O sirì ya, "E, Onyenwe m, ekwere m na i bu Kraist ahụ, Okpara Chineke, onye ga-abia n'ura." 28 Mgbe o kwachara nke a, o gara kpo nwanne ya nwanyi bu Meri, jiri nwayo si ya, "Onye ozizi abiala, o na-akpo gi." 29 Mgbe o

nurū nke a, ọ biliri ọsịjọ ga zute ya. **30** Ruo mgbe a, Jisọs abjarutebeghị n'obodo nta ahụ, ma ọ ka nọ n'ebe ahụ Mata zutere ya. **31** Ndi Juu nọ n'ulọ na-akasi Meri obi huru ya ka ọ puru ngwangwa. Ha sochiri ya n'azu n'ihu na ha chere na ọ na-aga n'ili ibe akwa n'ebe ahụ. **32** Mgbe Meri rutere n'ebe Jisọs nọ, ọ dara n'ukwu ya si, "Onyenwe m, ọ buru na i nọ n'ebe a, nwanne m nwoke agaraghị anwu." **33** Mgbe Jisọs huru ya ka ọ na-ebe akwa ya na ndi Juu ahụ so ya ka ha na-ebekwa akwa, o meturu ya n'ime mmuọ ya. O nwere omiiko di ukwu. **34** Ọ siri, "Olee ebe unu liri ya?" Ha siri ya, "Onyenwe anyi bia ka i hu." **35** Jisọs ebee akwa. **36** Mgbe ahụ ndi Juu na-asi, "Lee ka o si hu ya n'anya." **37** Ma ufodu n'ime ha siri, "Nwoke a meghere anya onye kpuru isi, ọ garaghị enwe ike mee ka nwoke a hapu inwu?" **38** Ozokwa, Jisọs suru ude n'ime onwe ya nke ukwu, bjarute n'ili ahụ nso. Ili ahụ bu oga e jiri nkume di ukwu mechie onu ya. **39** Jisọs siri, "Bupunu nkume ahụ!" Ma Mata, nwanne nwanyi onye ahụ nwuru anwu, siri ya, "Onyenwe anyi, ọ ga na-esi isi ugbo a, n'ihu na nke a bu abali anọ ọ nwuru." **40** Ma Jisọs siri ya, "Ọ bu na m agwaghị gi si na ọ buru na i kwere i ga-ahụ oru ebube Chineke?" **41** Ya mere, ha bupuru nkume ahụ. Jisọs lere anya n'elu si, "Nna, ana m ekele gi n'ihu na i nula olu m. **42** Amaara m na i na-anu olu m mgbe niile. Ana m ekwu nke a n'ihu ndi a gbara m gburugburu n'ebe a, ka ha kwere na ọ bu gi zitere m." **43** Mgbe o kwusiri nke a, o jiri oke olu tie mkpu, "Lazaros, puta!" **44** Onye ahụ nwuru anwu putara, e jikwa akwa ozu kekota aka ya na ukwu ya, werekwa akwa ichafu kechie ihu ya. Jisọs siri ha, "Topunu ya, hapu ya ka ọ laa." **45** Otutu ndi Juu biakwutere Meri bu ndi huru ihe a o mere, kwere na ya. **46** Ma ufodu n'ime ha lara gaa kororo ndi Farisii ihe o mere. **47** Mgbe ahụ, ndisi nchaja na ndi Farisii kororo nzuko ndi Sanhedrin. Ha na-asi, "Gini ka anyi ga-eme? N'ihu na nwoke a na-eme otutu ihe iribama. **48** Ọ buru na anyi ahapu ya ka ọ gaa n'ihu, mmadu niile ga-ekwere na ya. Ndi Rom ga-abiakwa, kwatuo ulonso ukwu ma napu anyi obodo anyi." **49** Ma otu onye n'ime

ha bu Kaifas, onyeisi nchaja n'afọ ahụ siri ha, "Unu amaghi ihe obula. **50** Ọ bu na unu amaghi na ọ ka mma ka otu onye nwuo n'ihu mmadu niile, kari n'obodo anyi niile ga-ala n'iyi." **51** Di ka onyeisi nchaja nke afọ ahụ, o kwughi nke a site n'echiche ya, kama o buru amuma na Jisọs ga-anwu n'ihu mba ndi Juu. **52** Ọ bughi n'ihu mba ahụ naani, kama, ka ọ kpokota umu Chineke ndi gbasara n'ebe niile. **53** Ya mere, site n'ubochi ahụ, ha malitere igba izu otu ha gaa esi gbuo ya. **54** Ya mere, Jisọs kwusiri igaghari ebe ndi Juu ga-ahụ ya. O siri n'ebe ahụ puo gaa n'akuku ozara n'otu obodo nta a na-akpo Ifrem. Ya na ndi na-eso uzo ya noduru n'ebe ahụ. **55** Mmemme Ngabiga ndi Juu dikwa nso. Otutu ndi mmadu si n'akuku ala ndi Juu niile bia Jerusalem. Ha bjara tutu memme ahụ ebido ka ha mee onwe ha ka ha di ocha. **56** Ha na-achọ Jisọs na-ajurita onwe ha n'ime ulonso ukwu ahụ, "Gini ka unu chere? Ọ bu na ọ gaghi abia na memme a?" **57** Ma n'oge ahụ, ndisi nchaja na ndi Farisii enyela iwu ka onye obula huru ya bia gwa ha ka ha gaa jide ya.

12 Ubochi isii tupu e mee Mmemme Ngabiga, Jisọs gara Betani bu obodo Lazaros, onye ahụ ọ mere ka o site n'onwu bilie. **2** N'ebe ahụ, ha siiri Jisọs nri, ọ bukwa Mata na-eje ozi isi nri ahụ, Lazaros bu otu onye n'ime ndi sooro ya nodu na nri ahụ. **3** Mgbe ahụ, Meri weere mmanu otite di okara lita nke ezigbo naad, mmanu isi utọ di oke onuahia, ọ wukwasara ya Jisọs n'ukwu, jirikwa agiri isi ya hichaa ukwu ya. Nke a mere ka ulo ahụ juputa n'isi utọ nke mmanu otite ahụ. **4** Ma Judas Iskarjot, otu n'ime ndi na-eso uzo ya, onye ahụ ga-arara ya nye, kwuru, **5** "Gini mere na-ereghi mmanu otite a narị denari ato, were ego ya nye ndi ogbenye?" **6** O kwughi nke a n'ihu na ihe banyere ndi ogbenye na-emetu ya n'obi kama n'ihu na ọ bu onye ohi; di ka onye na-ajide akpa ego ha, mgbe ufodu, ọ na-amanye aka n'ego ahụ zubiri ego. **7** Jisọs siri, "Hapu ya aka, ọ zutara ya ka ọ na-akwado maka ubochi olili m. **8** Unu nwere ndi ogbenye n'etiti unu mgbe niile, ma mu na unu agaghị anọ mgbe niile." **9** Ma mgbe igwe ndi Juu nuru na ọ nọ n'ebe ahụ, ha bjara, ọ bughi

naani ka ha hu ya, kama ka ha hukwa Lazaros onye o mere ka o si na ndi nwuru anwu bilie. 10 Ya mere, ndiisi nchujaja gbakwara izu igbukwa Lazaros. 11 N'ih na o bu n'ih na ka otutu ndi Juu ji na-ahapu ha ma na-ekwerekwa na Jisos. 12 N'echi ya oke igwe mmadu ahụ ndi bjara mmemme nuru na Jisos na-abia Jerusalem. 13 Ha weere igu nkwi puo izute ya na-eti mkpu, "Hozanna!" "Onye a goziri agozi ka onye ahụ bu nke na-abia n'aha Onyenwe anyi!" "Ngozidi eze Izrel!" 14 Jisos huru nwa inyinya ibu, nokwasị n'elu ya, di ka e dere ya, 15 "Atula egwu, gi ada Zayon! Lee, eze gi ka o na-abia. O nokwasiri n'elu nwa inyinya ibu." 16 Na mbu ndi na-eso uzo ya aghotaghi ihe ndi a niile. Ma mgbe e nyesiri Jisos otuto, ka ha chetara na-edereri ihe ndi a banyere ya, na e mekwara ya rii ihe ndi a. 17 Igwe mmadu ahụ bu ndi ya na ha no mgbe o si n'ili kpoputa Lazaros, mee ka o si n'onwu bilie, gara n'ihu na-agba ama ya. 18 Otutu mmadu puru izute ya n'ih na ha nuru akuko oru ihe iribama niile o ruru. 19 Ya mere, ndi Farisii siritara onwe ha, "Unu ahula na o nweghi ihe unu puru ime, leenu ka uwa niile na-eso ya." 20 Ma ufodu ndi Griik so n'ime ndi ahụ bjara ife ofufe n'oge mmemme ahụ. 21 Ha bjakwutere Filip onye si Betsaida di na Galili, gwa ya si, "Nna anyi ukwu, anyi choror ihu Jisos." 22 Filip puru gaa gwa Andru, ya na Andru sooro gaa gwa Jisos. 23 Jisos zara si, "Oge awa ahụ eruola mgbe a ga-enye Nwa nke Mmadu otuto. 24 N'ezie, n'ezie, agwa m unu, o buru na mkpuru oka wiiti adaghi n'ala nwuo, o ga-anọ naani ya. Ma o buru na o nwuo, o g-amị otutu mkpuru. 25 Ndi obula huru ndu ha n'anya ga-atufu ya, ebe ndi obula kporo ndu ha asi n'ua a, ga-edebe ya ruo mgbe ebighi ebi. (aiōnios g166) 26 Onye obula na-ejere m ozi aghaghi iso m; ebe m no ka onye na-ejere m ozi ga-anokwa. Onye obula na-ejere m ozi ka Nna m ga-asopuru. 27 "Ugbu a, mkpuruobi m juputara n'ih mgbu. Gijikwa ka m ga-ekwu, Nna, zoputa m n'awa nke a? Mba! O bu n'ih nke a ka m ji bia n'oge awa a. 28 Nna, nye aha gi otuto." Mgbe ahụ, otu olu siri n'eluigwe bia, "Enyela m ya otuto, m ga-enyekwa ya otuto ozo." 29 Igwe ndi mmadu guzo n'ebe ahụ, ndi nuru ya na-ekwu, "O bu egbe eluigwe gbara." Ndi ozo na-asi, "O bu mmuo ozi na-agwa ya okwu." 30 Jisos zara ma si, "Olu a abiaghi n'ih m kama o bjara n'ih unu. 31 Ugbu a bu oge a ga-ekpe uwa a ikpe. Ugbu a ka a ga-achupu onye ahụ na-achị uwa a. 32 Ma mu onwe m, mgbe e si n'ua welie m elu, aga m adota mmadu niile nye onwe m." 33 O kwuru nke a iji gosi udi onwu nke o gaje inwu. 34 Igwe mmadu ahụ zara ya, "Anyi anula site n'akwukwo iwu na Kraist ahụ ga-adi ndu ruo mgbe ebighi ebi. Ma ginji mere i ji asi na, 'A ghaghi iweli Nwa nke Mmadu elu?' Onye bu 'Nwa nke mmadu a?'" (aiōn g165) 35 Jisos siri ha, "Ihe ga-enwuru unu naani nwa oge nta. Jegharianu n'ihè a, ugbu a unu nwere ya, tupu ochichiri abiakwasị unu. Onye na-ejeghari n'ochichiri amaghi ebe o na-aga. 36 Kwerenu n'ihè ahụ ugbu a unu nwere ya ka unu ghoo umu nke ihè." Mgbe Jisos kwusiri nke a o hapuru ha puo ga zoo onwe ya. 37 N'agbanyeghi oru iribama niile o ruru n'etiti ha, ha ekwereghi na ya. 38 Nke a bu imezu ihe Aizaya onye amuma kwuru, "Onyenwe anyi, onye kweere ozi anyi o bukwu n'ahụ onye ka e kpugheere ogwe aka Onyenwe anyi?" 39 Ma ha enweghi ike kwere, n'ih na Aizaya kwukwara n'ebe ozo, si, 40 "O meela ka ha kpoo isi, mekwa ka obi ha kpochie Ka ha ghara iji anya ha hu uzo maobu jiri obi ha ghota ihe obula Ka ha gharakwa ichighari, ka m gwoo ha." 41 Aizaya kwuru ihe ndi a n'ih na o huru ebube ya, ma kwuo banyere ya. 42 Otu o di, otutu n'ime ndiisi kweere na ya, ma ha ekwuputaghi nke a. N'ih na ha turu egwu na ndi Farisii ga-achupu ha site n'ulo ekpere. 43 N'ih na ha huru otuto mmadu n'anya karja otuto Chineke. 44 Jisos tiri mkpu si, "Onye obula kwere na m, o bughị na m ka o kwere, kama o bu na onye nke zitere m. 45 N'ih na onye obula huru m ahula onye nke zitere m. 46 Abjara m n'ime uwa di ka ihè ka onye obula nke kwere na m ghara ino n'ochichiri. 47 "Ma o buru na onye obula anu okwu m ma ju ime ya, o bughị m na-ekpe ya ikpe. N'ih na abjara m izoputa uwa, o bughị ikpe uwa ikpe. 48 Onye obula juru m ma jukwa okwu m, nwere onye

ga-ekpe ya ikpe. Okwu niile m kwuru ga-ama ya ikpe n'ụbọchị ikpeazu. 49 Okwu ndị a esiteghị n'aka m. Ha sitere n'aka Nna ahụ onye zitere m ma nyekwa m iwu ihe m ga-ekwu na otu m ga esi kwuo ya. 50 Ama m na iwu ya bụ ndụ ebighị ebi, n'ihị ya, ihe ọbụla Nna gwara m ka m na-ekwu." (aiōnios g166)

13 Tupu oge Mmemme Ngabiga eruo, Jisọs amatala na oge ọ ga-ahapụ ụwa lakwuru Nna ya eruola. Ọ hụrụ ndị nke ya nọ n'ụwa n'anya, hụkwa ha n'anya ruo ọgwugwu. 2 Mgbe a na-eri nri anyasị, ekwensu etinyelarị ya n'ime obi Judas Iskariot, nwa Saimon ka ọ rara ya nye. 3 Jisọs matara na Nna enyefeela ya ihe niile n'aka. Ọ maara na ya si n'ebe Chineke nọ bja, matakwa na ya ga-alaghachikwuru Chineke. 4 Ya mere, o sitere n'uche ọ nọkwasịrị bilie ọto, yipụ uwe nke elu ya, chiriri akwa mmiri e ji ehicha ahụ kee n'ukwu ya. 5 Ọ wunyerere mmiri n'ime efere ịsa aka, bido ịsa ndị na-eso ụzọ ya ụkwụ, jirikwa akwa mmiri ahụ o kere n'ukwu ya na-ehicha ụkwụ ha. 6 Ọ bjakwutere Saimon Pita, onye siri ya, "Onyenwe m, i ga-asa m ụkwụ?" 7 Ma Jisọs zara sị ya, "Ị ghotaghị ihe m na-eme ugbu a, ma emesịa i ga-aghota ya." 8 Pita siri ya, "Ị gaghị asaa m ụkwụ ma ọlị." Jisọs zara ya, "Ọ bụrụ na m asachaghị gi ụkwụ, mụ na gi enweghị oke ọbụla." (aiōn g165) 9 Saimon Pita siri ya, "Onyenwe m, ọ bughị naanị ụkwụ m ka i ga-asa, kama saakwa aka m na isi m." 10 Jisọs siri ya, "Onye ọbụla sara ahụ agaghị asakwa ya ozo, ọ bụ naanị ịsa ụkwụ ya dirị ya n'ihị na ahụ ya niile di ọcha. Unu di ọcha, kama ọ bughị unu niile." 11 N'ihị na ọ maararị onye ahụ ga-arara ya nye. Ya mere o ji sị, "Ọ bughị unu niile di ọcha." 12 Mgbe ọ sachasiri ha ụkwụ, o yiiri uwe ya, nọdụkwa ala ozo, ọ siri ha, "Unu ghotara ihe m meere unu? 13 Unu na-akpọ m Onyenwe unu na Nna unu ukwu, unu mere nke oma n'ihị na nke a ka m bụ. 14 Ebe ọ bụ na mụ onwe m, bụ Nna unu ukwu na Onyenwe unu sachara unu ụkwụ, unu kwesikwara ịsachakwa ụkwụ ibe unu. 15 Nke a bụ ihe nñomi m nyere unu, meenu di ka mụ onwe m mere unu. 16 N'ezie, n'ezie, ohu adighi adi ukwu karịa nna ya ukwu, maobu onye e ziri ozi a karịa onye ziri ya ozi. 17

Ọ bụrụ na unu a mara ihe ndi a, ngozi ga-adiri unu ma unu mee ha. 18 "Anaghi m ekwu maka unu niile, amaara m ndi m hoptara. Ma nke a bu imezu ihe e dere n'akwukwo nso, 'Onye mu na ya na-eriko nri ebiliela megide m.' 19 "Ana m agwa unu ugbu a tupu ihe ndi a emee, ka unu kwere na mu bu ya mgbe o ga-emezu. 20 N'ezie, n'ezie, agwa m unu, onye obula nabatara onye m zitere nabatara m. Onye obula nabatara m nabatakware onye zitere m." 21 Mgbe Jisos kwusiri ihe ndi a, o nweghi udo n'ime mmuo ya. Ọ gbara ama si, "N'ezie, n'ezie, a si m unu, na otu onye n'ime unu ga-arara m nye." 22 Ndi naseso uzọ ya leritara onwe ha anya na-eche n'ime obi ha onye o na-ekwu maka ya. 23 Otu n'ime ndi na-eso uzọ ya nke Jisos huru n'anya dabere ya nso. 24 Saimon Pita fufeere ya isi, ka o, Juo ya onye o na-ekwu maka ya. 25 Ebe o dabere Jisos nso, o siri ya, "Onyenwe anyi, onye ka o bu?" 26 Jisos zara, "O bu onye ahụ m ga-enye iberibe achicha a mgbe m sunyere ya n'ime efere nri." Mgbe o sunyesiri achicha ahụ n'ime efere ahụ, o nyere ya Judas nwa Saimon Iskariot. 27 Mgbe o narasiri iberibe achicha ahụ, ekwensu bara n'ime ya. Jisos siri ya, "Ihe obula i chorọ ime, mee ya ngwangwa." 28 Ma o dighi onye obula so noro n'uche nri ghotara ihe mere o ji gwa ya otu a. 29 N'ihị na ufodu na-eche, ebe Judas ji akpa ego ha, Jisos na-asị ya ka o gaa zuta ihe ndi di mkpa maka memme, maobu ka o gaa nye ndi ogbenye ihe. 30 Mgbe o natachara iberibe achicha ahụ, o puru na-atufughi oge, ochichiri agbaala. 31 Mgbe o puru, Jisos siri, "Ugbu a ka a na-enye Nwa nke Mmadu otuto, a na-enyekwa Chineke otuto n'ime ya. 32 Ọ bụrụ na e nye Chineke otuto n'ime ya, Chineke ga-enyekwa Okpara ya otuto n'ime onwe ya, ọ ga-enyekwa ya otuto ahụ ngwangwa. 33 "Umuntakiri m, enwere m oge ntakiri nke mụ na unu ga-anọ. Unu ga-achọ m, ma di ka m gwara ndi Juu ka m na-agwa unu ugbu a. Ebe m na-aga unu enweghi ike ibia ya. 34 "Ana m enye unu iwu oheru: Huritanu onwe unu n'anya. Di ka m huru unu n'anya, otu a ka unu ga-esi hurita onwe unu n'anya. 35 Ọ bụrụ na unu ahurita onwe unu n'anya, otu a ka mmadu niile ga-esi

mata na unu bu ndi na-eso uto m.” 36 Saimon Pita sirj ya, “Onyenwe anyi ebee ka i na-aga?” Jisos zaghachiri ya, “Ebe m na-aga, i nweghi ike iso m gaa ya ugbo a. Ma i ga-abia ma emesia.” 37 Pita sirj ya, “Onyenwe anyi, ginj mere na m apughj isoro gi ugbo a? Aga m atogbo ndu m n’ihi gi.” 38 Jisos zaghachiri, “I jikeere itogbo ndu gi n’ihi m? N’ezie, n’ezie, asi m gi, tupu oke okuku akwa akwa, i ga-agonari m ugboro ato.”

14 “Ka obi ghara ilo unu mmiri. Kwerenu na Chineke; kwerekwanu na m. 2 N’ulo Nna m, e nwere otutu ebe obibi. O buru na o sighi otu a dirj, agaara m agwa unu na m na-aga kwadoro unu ebe obibi? 3 O buru na m agaa dozichara unu ebe obibi, aga m aloghachi bia kporo unu, ka ebe m no burukwa ebe unu ga-ano. 4 Unu maara uto ebe m na-aga.” 5 Tomos sirj ya, “Onyenwe anyi, anyi amaghj ebe i na-aga, olee otu anyi ga-esi mata uto ya?” 6 Jisos sirj ya, “Mu onwe m bu uto, na eziokwu, na ndu. O nweghi onye na-abjakwute Nna m ma o bughj site na m. 7 O buru na unu maara onye m bu, unu gaara amatakwa Nna m. Site ugbo a, unu amatala ya. Ma hukwa ya.” 8 Filip sirj ya, “Onyenwe anyi, zi anyi Nna ahj, afj ga-ejukwa anyi.” 9 Jisos sirj ya, “Otutu oge ndi a mu na unu noro o bu na i matabeghi onye m bu, Filip? Onye obula huru m ahula Nna. Olee otu i si asi, ‘zi anyi Nna ahj?’ 10 O bu na i kweghi na m no n’ime Nna, na Nna nokwa n’ime m? Okwu niile m na-agwa unu esitekweghi n’ebe m no puta, kama o bu Nna bi n’ime m na-arj oru ya. 11 Kwere ihe m kwuru na ano m n’ime Nna, na Nna nokwa n’ime m. Ma o bughj otu a, kwerenu n’ihi oru ebube ndi a. 12 N’ezie, n’ezie, agwa m unu, onye obula kwere na m ga-arj oru ndi m rurj, ruokwa oru kariri ndi a, n’ihi na m na-alakwuru Nna m. 13 Ihe obula unu ga-arj site n’aha m, aga m enye unu ya, ka e nwe ike nye Nna ahj otuto site n’Okpara ya. 14 Ihe obula unu rjoro n’aha m, aga m eme ya. 15 “O buru na unu huru m n’anya unu ga-edebe iwu m niile. 16 Aga m arj Nna m, o ga-enye unu Onye Nkasiobi ozj, onye ga-enyere unu aka ma nonyekwara unu ruo mgbe niile ebighj ebi. (aijn g165) 17 Onye bu Mmuo nke eziokwu. Ndi

bi n’uwa agaghj anabata ya, n’ihi na ha adighj ahj ya anya, ha amakweghi ya. Ma unu maara ya n’ihi na unu na ya no, o bikwa n’ime unu. 18 Agaghj m ahapu unu di ka ndi na-enweghi nne na nna. Aga m abjakwute unu. 19 Mgbe na-adighj anya, uwa agaghj ahukwa m anya. Ma unu ga-ahj m anya. N’ihi na m di ndu, unu ga-adikwa ndu. 20 N’ubochj ahj, unu ga-amata na m no n’ime Nna m na unu no n’ime m, na mu onwe m nokwa n’ime unu. 21 Onye obula nabatara iwu m ma na-edebekwa ha bu onye huru m n’anya. Onye huru m n’anya ka Nna m ga-ahj n’anya. Aga m ahukwa ya n’anya gosikwa ya onwe m.” 22 Judas (o bughj Iskariot) sirj ya, “Onyenwe anyi, olee otu i ga-esi gosi anyi onwe gi ma hapu igosi uwa onwe gi?” 23 Jisos zara sj ya, “Onye obula huru m n’anya, ga-edebe okwu m. Nna m ga-ahukwa ya n’anya. Mu na Nna m ga-abjakwa n’ebe onye ahj no soro ya biri. 24 Onye na-ahughj m n’anya agaghj edebe okwu m. Okwu ndi a niile unu nuru abughj nke m. Ha bu nke Nna ahj, onye zitere m. 25 “Agwala m unu ihe ndi a niile ugbo a mu na unu no. 26 Ma Onye Nkasiobi ahj bu Mmuo Nso, onye Nna m ga-ezite n’aha m, ga-akuziri unu ihe niile, o ga-echetakwara unu ihe niile m gwara unu. 27 Udo ka m na-ahapurj unu. Udo m ka m na-enyekwa unu. O bughj di ka uwa si enye ka m na-enye unu. Unu ekwela ka obi loj unu mmiri, ka ujj hapukwa itu unu. 28 “Unu anula na m gwara unu, ‘Ana m ala, ma loghachikwutekwa unu.’ O buru na unu huru m n’anya, unu gaara ahurj onu na m na-alakwuru Nna, n’ihi na Nna di ukwuu karij m. 29 Ugbo a, agwala m unu ihe a tupu o mezujo, ka o ga-abu mgbe o mezuru, unu enwee ike kwere. 30 Agaghj m agwa unu otutu okwu ozj n’ihi na eze na-achj uwa a na-abia. O nwekwaghj ike obula n’ebe m no. 31 Ana m eme dija Nna m nyere m n’iwu, ka uwa mara na m huru Nna m n’anya. “Bilienu ugbo a ka anyi si ebe a puo.

15 “Mu onwe m bu ezigbo osisi vajini ahj. Nna m bukwa onye oru ubi. 2 O na-egbuda alaka obula di n’ime m nke na-adighj amj mkpurj. Ma alaka obula na-amj mkpurj ka o na-egbucha, ka o nwee ike mja mkpurj di otutu. 3 Ugbo a, e

meela ka unu dirị ọcha n'ihị okwu m gwara unu. 4 Nọgidenụ n'ime m, ka mụ onwe m nọgidekwa n'ime unu. Dịka alaka ọbụla apughị ịmị mkpuru n'onwe ya ma ọ bụrụ na ọ nọgideghị n'osisi vainị. Otu a, unu apughịkwa ịmị mkpuru ma ọ bụrụ na unu anọgideghị n'ime m. 5 "Mụ onwe m bụ osisi vainị ahụ; unu bụkwa alaka ya. Onye ọbụla na-anọgide n'ime m, nke mụ onwe m na-anọgidekwa n'ime ya, na-amị ọtụtụ mkpuru. N'ihị na ewezuga m, unu enweghị ike ime ihe ọbụla. 6 Onye ọbụla na-adighị anọgide n'ime m dị ka alaka e gbuturu, tụtụ ya, ọ kponwuo. A ga-achikọta ya, chinye ya n'okụ, o repja. 7 Ọ bụrụ na unu anọgide n'ime m, okwu m anọgidekwa n'ime unu, rịọonụ ihe ọbụla unu choro, a ga-emere unu ya. 8 Nke a ga-aburu Nna m otuto na unu miri ọtụtụ mkpuru hie nne, ọ na-egosikwa na unu bụ ndị na-eso ụzọ m. 9 "Dị ka Nna sị hụ m n'anya, otu a ka m sị hụkwa unu n'anya. Ya mere, nọgidenụ n'ime ihunanya m. 10 Unu ga-anọgide n'ihunanya m ma ọ bụrụ na unu edebe iwu m. Dị ka m debere iwu Nna m ma nọgidekwa n'ihunanya ya. 11 Agwala m unu ihe ndị a ka ọnụ m dirị n'ime unu ka ọnụ unu zukwaa oke. 12 Nke a bụkwa iwu m, ka unu hụrita onwe unu n'anya dị ka m siri hụ unu n'anya. 13 Ọ dighị onye ọbụla nwere ihunanya kariji nke a na mmadu togboro ndu ya n'ihị ndi enyi ya. 14 Unu onwe unu bụkwa ndi enyi m ma ọ bụrụ na unu edebe ihe m nyere n'iwu. 15 Anaghị m akpokwa unu ndi ohu ozo. N'ihị na ohu adighi amatazu ihe niile onyenwe ya na-eme. Ma ana m akpo unu ndi enyi m n'ihị na agwala m unu ihe niile m nuru n'onu Nna m. 16 Ọ bụkwaghị unu onwe unu horo m. Ọ bụ m horo unu, weputakwa unu iche ka unu gaa mja otutu mkpuru, mkpuru nke ga-adigidekwa. Ya mere, Nna m ga-enye unu ihe ọbụla unu garịo n'aha m. 17 Ihe ndi a ka m na-enye unu n'iwu, hūritanū onwe unu n'anya. 18 "Ọ bụrụ na ụwa akpo unu asi, chetanū na o buru ụzọ kpo m asi. 19 A sị na unu bụ nke ụwa, ụwa ga-ahụ unu n'anya dika ndi nke ya. Ma otu ọ di unu abughị nke ụwa. Kama, esi m n'ime ụwa horo unu. Ọ bụkwa n'ihị ya ka ụwa ji akpo unu asi. 20 Chetakwanu ihe m gwara unu, 'Ohu adighi

adi ukwu karja Onyenwe ya.'Ya mere, ebe ha kpagburu m, ha ga-akpagbukwa unu. Ọ buri na ha debere okwu m, ha ga-edebekwa nke unu. 21 Ee, ha ga-eme unu ihe niile ndi a n'ihị aha m, na n'ihị na ha amaghị onye ahụ zitere m. 22 Ọ buri na abighi m, gwa ha okwu, ikpe mmehie agaraghị ama ha. Ma ugbu a, ha enweghị ngopu ọbula banyere mmehie ha. 23 Onye ọbula kporo m asi kpokwara Nna m asi. 24 A sị na oru niile m ruru n'etiti ha akarihi oru nke onye ọbula ozo ruru, ha agaraghị abu ndi ikpe mmehie mara. Ma ugbu a ha ahuzuola oru ebube ndi a niile, ma ha nọgidekwa na-akpo mụ na Nna m asi. 25 Nke a bụ imezu ihe e dere n'akwukwo iwu ha. 'Ha kporo m asi na-enweghị ihe m mere.' 26 "Mgbe Onye Ndumoduahu ga-abia, onye m ga-ezitere unu site n'aka Nna, bụ Mmụọ eziokwu ahụ sitere na Nna putā, ọ ga-agba ama banyere m. 27 Ma unu onwe unu aghaghị igba ama, n'ihị na mụ na unu anọla site na mmalite.

16 "Ihe ndi a niile ka m gwara unu ka unu ghara ida. 2 Ha ga-esite n'ulo ekpere ha chupu unu. N'ezie, oge na-abia mgbe onye ọbula ga-egbu unu ga-ehekwa na ọ na-efe Chineke mgbe ha na-eme nke a. 3 Ha ga-eme ihe ndi a n'ihị na ha amaghị Nna maobu m. 4 Ana m agwa unu ihe ndi a ka ọ ga-abu na mgbe oge ga-eru, unu echeta na m gwara unu. Agwaghị m unu ihe ndi a na mbu n'ihị na mụ na unu no mgbe ahụ. 5 Ma ugbu a, ana m alaghachikwuru onye ahụ zitere m. Ma ọ dighi onye ọbula n'etiti unu juru m, 'Olee ebe i na-aga?' 6 Ma n'ihị na m gwara unu ihe ndi a, obi unu ejuputala na mwute. 7 N'agbanyeghi nke a, aga m agwa unu eziokwu, ọ bụ maka odimma unu ka m ji ala. Ọ buri na m alaghi, Onye Ndumodu ahụ agaghị abia. Ọ buri na m laa, aga m ezitere unu ya. 8 Mgbe ọ bịa, ọ ga-eme ka ụwa mata ezughị oke nke nghota ya banyere mmehie, na ezi omume na ikpe, 9 maka mmehie n'ihị na ha ekwenyeghi na m; 10 ma gbasara ezi omume, n'ihị na ana m alakwuru Nna, ebe unu na-apughị ihu m ozo, 11 maka ikpe, n'ihị na e kpeela onyeisi ụwa a ikpe. 12 "Enwere m otutu ihe ozo m ga-agwa unu. Ma ugbu a, unu agaghị anabatali ha. 13 Ma mgbe Mmụọ eziokwu ahụ bịa, ọ ga-eduba

unu n'ezikwu niile. O gaghị ekwu ihe banyere onwe ya, kama o bu ihe niile o nuru ka o ga-ekwu. O ga-ezikwa unu ihe niile gaje ibia. 14 O ga-enye m otuto, n'ih na o ga-esite n'aka m nata ihe o ga-akoro unu. 15 Ihe niile Nna nwere bu nke m. O bu ya mere m ji si, na o ga-ewere site n'ihe bu nkem, kowara ya unu. 16 "O foduru nwantakiri oge unu agaghị ahukwa m. Ma mgbe nwantinti oge gasikwara, unu ga-ahukwa m anya ozo." 17 Ufodu ndi na-eso uzo ya siritara onwe ha, "Gini ka o bu n'uche mgbe o na-asij, 'Nwa oge nta unu agaghị ahukwa m ozo, ma mgbe nwa oge gasikwara unu ga-ahukwa m,' na 'N'ih na ana m alakwuru Nna?'" 18 Ha nasij, "Gini ka okwu a putara bu 'nwa oge nta'? Anyi aghotaghị ihe o na-ekwu." 19 Jisosh matara na ha choro iju ya ihe banyere nke a, n'ih ya o sirij ha, "Unu na-ajurita onwe unu ihe okwu m putara mgbe m sirij, 'Na nwa oge nta unu agaghị ahukwa m ozo, ma nwa mgbe nta unu ga-ahukwa m?'" 20 N'ezie, n'ezie, agwa m unu, unu ga-akwa akwa ma nwekwa obi mwute, ma uwa ga-anuri onu. Ma iru uju unu ga-aghoro unu onu. 21 Mgbe ime na-eme nwanyi, o na-ano n'onodu ihe mgbu. Mgbe o musirij nwa ya, o dighi echetakwa ihe mgbu ya ozo. N'ih onu na a muputala nwa n'elu uwa. 22 Unu no n'onodu iru uju ugbu a, ma aga m ahụ unu anya ozo, obi unu ga-ajuputa n'onu. Mmadu obula apughikwa inapu unu onu unu. 23 Ma n'ubochi ahụ, unu agakwaghị ario m ihe obula. N'ezie, n'ezie, agwa m unu, ihe obula unu ga-ario Nna m n'aha m, o ga-enye unu. 24 Ruo ugbu a, o dibeghi ihe unu rioro n'aha m. Rioronu, unu ga-ario, ka onu unu zukwaa oke. 25 "Eji m ilu na-agwa unu okwu ugbu a, ma oge na-abia mgbe m na-agaghị ejikwa ilu gwa unu okwu. Mgbe ahụ ka m ga-akowara unu niile ihe banyere Nna m n'uzo unu ga-aghota ya. 26 N'ubochi ahụ, unu ga-ario ihe n'aha m. Asighi m unu na m ga-ario Nna ihe n'ih unu. 27 N'ih na Nna m n'onwe ya huru unu n'anya, n'ih na unu huru m n'anya kwerekwa na m si n'ebe Chineke no bia. 28 Esi m n'ebe Nna no puta, bia n'ime uwa. Ana m ahapukwa uwa ilaghachikwuru Nna." 29 Ndi na-eso uzo ya sirij, "Lee, ugbu a ka okwu gi

doro anya. O bukwaghị ilu ka i na-atu. 30 Ugbu a ka o doro anyi anya na i maara ihe niile. O bakwaghị uru ka onye obula juo gi ihe obula. N'ih nke a, anyi kwere na i si n'ebe Chineke no bia." 31 Jisosh zara ha, "Unu ekwerela ugbu a? 32 Lee! Oge na-abia, oge ahụ eruola, mgbe unu ga-agbasacha. Onye obula n'ulo nke ya. Mgbe ahụ, unu ga-ahapu naani m, ma o bughị naani m no n'ih na mu na Nna m no. 33 "Agwala m unu ihe ndi a niile ka unu wee udo n'ime m. N'ime uwa, unu ga-enwe nsogbu. Ma ka obi sie unu ike, n'ih na emerela m uwa."

17 Mgbe Jisosh kwusiri okwu ndi a, o leliri anya n'eluigwe si, "Nna, oge ahụ a kara aka eruola, nye Okpara gi otuto, ka Okpara gi nyekwa gi otuto. 2 I nyela ya ikike n'ebe mmadu niile no, na ike inye ndi niile i nyere ya ndu ebighi ebi. (aiōnios g166) 3 Nke a bukwala ndu ebighi ebi ahụ. Ka ha mata na naani gi bu Chineke n'ezie, matakwa Jisosh Kraist onye ahụ i zitere n'uwa. (aiōnios g166) 4 Enyere m gi otuto n'uwa site n'iruzu oru niile i nyere m ka m ruo. 5 Ma ugbu a, Nna, nye m otuto n'ihu gi, udi otuto ahụ m nwere n'ihu gi tupu e kee uwa. 6 "Emere m ka ndi ahụ i siri n'uwa kponye m mara aha gi. Ha bu ndi nke gi, i nyere m ha, ha debekwara okwu gi. 7 Ugbu a, ha amarala na ihe niile i nyere m si n'aka gi bia. 8 Ma ugbu a, enyela m ha okwu ahụ i nyere m, ha nabatakwara ya, marakwa n'ezikwu na-esi m n'ebe i no bia. Ha kwenyekwara na o bu gi zitere m. 9 Ana m ekpere ha ekpere, o bughị n'ih uwa ka m na-ekpe ekpere. Kama ana m ekpe ekpere banyere ndi ahụ i nyere m, n'ih na ha bukwala ndi nke gi. 10 Ihe niile m nwere bu nke gi, ihe niile i nwere bukwala nke m. E sitere na ha mee ka otuto m puta ihè. 11 Ugbu a, anoghikwa n'ime uwa, ma ha ka no n'ime uwa, ana m alaghachikwute gi. Ya mere, Nna di nsọ, chebe nke oma site n'ike nke aha gi, bu aha nke ahụ i nyere m, ka ha buru otu dika anyi onwe anyi si buru otu. 12 Mgbe mu na ha no n'uwa, echebere m ha site n'aha gi nke i nyere m. Echebekwara m ha, o nwekwaghị onye obula n'ime ha lara n'iyi, karjakwa onye ahụ bu nwa nke ila n'iyi, ka e mezuo ihe akwukwo nsọ kwuru. 13 "Ma ugbu a,

ana m aloghachikwute gi, ma ana m ekwu ihe ndi a n'üwa ugbu a ka ha nwee n'onu m, n'ebe o zuruoke n'ime ha. 14 Enyela m ha okwu gi. Ma n'ihu ya, üwa akpöla ha asi. N'ihu na ha abughi ndi nke üwa di ka mu onwe m na-abughi onye nke üwa. 15 Ekpeghi m ekpere ka iwepu ha n'üwa, kama ka inaputa ha site n'aka ajo onye ahü. 16 Ha onwe ha abughi ndi nke üwa di ka mu onwe m na-abukwaghi onye nke üwa. 17 Were eziokwu doo ha nsö, okwu gi bu eziokwu. 18 Di ka i siri zite m n'üwa, otu a ka m na-ezipukwa ha n'üwa. 19 O bukwa n'ihu ha ka m jiri debe onwe m nsö, ka ha onwe ha burukwa ndi e dorö nsö n'ezikwu. 20 "Ekpeghi m ekpere a n'ihu ndi a naani. Kama ana m ekpekwa ekpere a n'ihu ndi niile ga-ekwere na mu, site n'okwu ha. 21 Ka ha niile buru otu, Nna, di ka i no n'ime m mu a noro n'ime gi. Ka ha norokwa n'ime anyi ka üwa kwere na o bu gi zitere m. 22 Enyere m ha otuto nke i nyere m, ka ha buru otu di ka anyi onwe anyi si buru otu; 23 Mu onwe m n'ime ha, gi onwe gi n'ime m. Ka e mee ka ha buru otu n'uzo zuruoke, ka üwa matakwa na o bu gi zitere m, na i hukwara ha n'anya di ka i si hu m n'anya. 24 "Nna, achoro m ka ndi niile i nyere m soro m noro ebe m no. Ka ha hu otuto m nke i nyere m n'ihu na i huru m n'anya tupu atoo ntöala nke üwa. 25 "Nna onye ezi omume, üwa amaghi gi. Ma amaara m gi. Ndi a matakware na o bu gi zitere m. 26 Emekwara m ka ha mara aha gi. Aga m agakwa n'ihu ime ka ha mara ya. Ka ihunanya ahü i nwere n'ebe m no digide n'ime ha, ka mu onwe m nogidekwa n'ime ha."

18 Mgbe Jisös kwusiri okwu ndi a, ya na ndi na-eso üzo ya ridara ndagwurugwu iyi Kidron rigorokwa n'ofe nke ozo, ebe e nwere otu ogige, ya na ndi na-eso üzo ya banyere n'ime ya. 2 Judas, onye rara ya nye matakware ebe ahü. N'ihu na Jisös na ndi na-eso üzo ya na-anö n'ebe ahü otutu oge. 3 Ya mere, Judas duuru otu ndi agha, na ufodu ndi ozi sitere n'etiti ndisi nchüaja na ndi Farisii bia n'ebe ahü. Ha chikwa öwaoku, oriona na ngwa agha. 4 Ebe Jisös maara ihe niile na-akwado ibiakwasia ya, o putara si ha, "Onye ka unu na-achö?" 5 Ha zaghachiri ya, "O bu Jisös onye Nazaret." O

siri ha, "O bu m" (Judas onye ahü rara ya nye so ha guzo n'ebe ahü.) 6 Mgbe Jisös gwara ha, "O bu m," ha laghachiri azu, daa n'ala. 7 Ozö o jukwara ha, "Onye ka unu na-achö?" Ha siri, "O bu Jisös onye Nazaret." 8 Jisös zara, "Agwara m unu na O bu m. O buru na unu na-achö m, hapunu ndi a ka ha laa." 9 Nke a bu iyi mezuo okwu ahü o kwuru na mbu, "Etufulghi m onye öbula n'ime ndi ahü i nyere m." 10 Ya mere Saimon Pita, onye ji mma agha, miputara ya, gbuo ohu onyeisi nchüaja, gbupu nti aka nri ya. Aha ohu ahü bu Malkus. 11 Ma Jisös gwara Pita, "Mighachi mma agha gi n'öbo ya! O bu na mu agaghi anu site n'iko ahü Nna m nyere m ka m nu?" 12 Ya mere ndi agha ahü na ochiagha ha, na ndi na-ejere ndi Juu ozi, jidere Jisös kee ya agbu. 13 Ha buru üzo duru ya jekwuru Anas, onye bu nna nwunye Kafas. Onye bu onyeisi nchüaja n'afö ahü. 14 Kafas bukwa onye ahü duru ndi ndu ndi Juu ödu, si na o ka mma ka otu onye nwuo n'ihu mmadu niile. 15 Saimon Pita na otu onye özo na-eso üzo ya sooro Jisös. N'ihu na onye nke ahü na-eso üzo ya bu onye onyeisi nchüaja maara nke öma, o sooro Jisös banye n'obi onyeisi nchüaja. 16 Ma Pita na-eguzo n'ez i onu üzo. Onye özo ahü na-eso üzo ya, nke onyeisi nchüaja maara nke öma, puru n'ez i gwa nwaagboghö ahü na-eche önu üzo okwu, ma kpöbata Pita. 17 Nwaagboghö ahü siri Pita, "O bu na i bughi otu n'ime ndi na-eso üzo nwoke a?" Pita siri, "Mba! Abughi m." 18 Ndi ohu na ndi nche kwanyere öku n'ihu na oyi na-atu. Ha guzoro n'ebe ahü na-anya öku. Pita soro ha guzo na-anyakwa öku. 19 N'oge ahü onyeisi nchüaja ahü juru Jisös banyere ndi na-eso üzo ya, na ozizi ya. 20 Jisös zara ya, "N'ihu öha mmadu ka m kwuru niile m kwuru. A kuziri m ihe n'ime ulö ekpere na n'ime ulonso ukwu ebe ndi Juu na-ezuko. Ekwukwaghi m ihe öbula na nzuzo. 21 Gini mere i ji aju m? Juo ndi niile gere m nti! Ha makwara ihe niile m kwuru." 22 Mgbe o kwuru nke a, otu onye n'ime ndi na-eje ozi guzo n'akuku ya, mara Jisös ura n'ihu, si, "O bu otu a ka i si aza onyeisi nchüaja ajuju?" 23 Jisös zara ya, "O buru na o di ihe öjoo m kwuru, gbaa ama megide okwu öjoo di otu a,

ma ọ bụrụ na m kwuru eziokwu, ginị mere i 19 Mgbe ahụ, Paillet kpụrụ Jisọs, a pịa ya ji ama m ụra.” 24 Ya mere, Anas kere ya agbụ ihe. 2 Ndi agha kpara okpueze nke e ji zigara ya Kaifas onyeisi nchụaja. 25 Ma dika ogwu mee, kpukwasị ya n’isi, yinyekwa ya uwe Saimon Pita ka guzo n’ebe ahụ na-anya ọkụ, ha mwụda na-acha odo odo. 3 Ha bjakwutere ya siri ya, “Ọ bụ na ị bughị otu onye n’ime ndi na- otutu mgbe na-asi, “Ekele, gi Eze ndi Juul!” Ha eso uto ya?” Ma ọ gorọ ago si, “Abughị m ya.” na-amakwa ya ụra n’ihu. 4 Paillet pụkwara n’ezi 26 Otu n’ime ndi ohu onyeisi nchụaja, bụ onye ozo si ha, “Lee, ana m akpọtara unu ya, ka ikwu nwoke ahụ Pita bipuru nti, siri, “Ọ bụ na unu mara na achoputaghị m ihe ojoo obula o m ahughị gi na ya n’ime ogige ahụ?” 27 Ma Pita mere.” 5 Mgbe Jisọs yi okpu ogwu na uwe odo 28 Mgbe ahụ, ha sitere n’ulo Kaifas gaa n’ulo Paillet. Ọ bukwa n’isi Pita, Paillet siri ha, “Lekwanu nwoke ahụ!” 6 Ngwangwa, ndiisi nchụaja na ndi nche huru ya, ha tiri mkpu si, “Kpogide ya n’obe! Kpogide ututu, ma ha onwe ha abanyeghi n’ime ulozeze ya n’obe!” Paillet siri ha, “Kporonu ya kpogbuo ahụ n’ihi na ha achoghị imeru onwe ha, ka ha ya n’onwe unu. Achoputaghị m ihe ojoo obula o nwee ike isoro rie nri na Mmemme Ngabiga. 29 mere.” 7 Ndi Juu zara ya, “Anyi nwere iwu, di Paillet gakwuru ha n’ezi si, “Gini bu ebubo unu ka iwu ahụ siri di, ihe kwesiri ya bu onwu, n’ihi na-ebo nwoke a?” 30 Ha zara ma si ya, “Ọ buru na ọ kporo onwe ya Okpara Chineke.” 8 Mgbe Paillet nuru nke a, oke egwu turu ya karja. 9 Ọ laghachiri azu n’ime ulozeze ahụ, juo Jisọs, “Olee ebe i siri bia?” Ma Jisọs azaghị ya ihe Ndi Juu siri ya, “Ma anyi enweghi ikike igbu obula. 10 Paillet siri ya, “I na-agma m nkiti? Ọ bụ onye o bula.” 32 Nke a mere iji mezuo okwu na ị maghi na m nwere ike ikpogide gi n’obe, ahụ Jisọs kwuru banyere udi onwu ọ gaje inwu. nweekwa ike ihapu gi ka ị laa?” 11 Jisọs zara 33 Mgbe ahụ Paillet baghachiri n’ime ulozeze ahụ, ya, “I garaghị enwe ike obula n’ebe m no, ma ọ zie ozi ka a kporo ya Jisọs. Ọ juru ya, “I bu eze buru na o siteghị n’elu rute gi aka. Nke a mere ndi Juu?” 34 Jisọs zara, “I na-aju nke a n’onwe mmehie onye duru m nye n’aka gi ji karja.” 12 gi ka ọ bu ihe ndi ozo gwara gi banyere m?” 35 Site na mgbe ahụ Paillet chosiri ike ihapu ya. Ma ndi Juu tisiri mkpu ike si, “I hapu nwoke a ka ọ laa, ị bukwaghị enyi Siza. N’ihi na onye obula na-eme onwe ya eze na-eleli Siza.” 13 Paillet zara, “Abu m onye Juu? Ọ bu ndi ala gi Mgbe Paillet nuru okwu ndi a, ọ kpọtara Jisọs na ndiisi nchụaja unu kpotaara m gi. Gini ka i n’ezi, nodukwa ala n’oche ikpe ya di n’ebe a na- 36 Jisọs zara, “Alaeze m abughị nke ụwa akpo Pevumentị (maobu Gabata n’asusu Hibru). a. A si na alaeze m bu nke ụwa a, ndi na-ejere m 14 Ọ bu n’ihe dika n’oge ehie nke ubochi onye duru m nye n’aka gi ji karja.” 12 nk Wadebe maka oriri Ngabiga. Ọ siri ndi Juu, “Leenu eze unu!” 15 Ma ha tiri mkpu, “Kporu n’uwa igba ama banyere eziokwu. Onye obula ya, Kporu ya! Kpogide ya n’obe.” Paillet juru 37 Paillet siri ya, “Ya bu na ị bu eze?” Jisọs hapu ha, “Unu choro ka m kpogide eze unu n’obe?” 38 Paillet siri ndi Juu, “Gini bu eziokwu?” Mgbe o kwuchara Ma ndiisi nchụaja zara, “Anyi enweghi eze ozo nke a, ọ puru jekwuuru ndi Juu ozo si ha, “Ọ karja Siza.” 16 Mgbe ahụ, o nyefere ya n’aka ha, dighi ihe obula m choputara megidere ya. 39 Ma ka ha kpogide ya n’obe. Ha kporo Jisọs puo. 17 Ọ bu omenaala unu, na m ga-ahapuru unu otu O buuru obe ya gaa n’ebe a na-akpo Okpokoro onye mkporo n’oge Mmemme Ngabiga. Unu Isi (nke putara Gologota n’asusu Hibru). 18 N’ebe 38 Paillet siri ndi Juu, “Gini bu eziokwu?” Mgbe o kwuchara ahụ ka ha kpogidere ya n’obe, ya na mmadu choro ka m hapuru unu ‘eze ndi Juu?” 40 Ha abuo ndi ozo. Otu onye n’aka nri ya, onye nke tiri mkpu ozo si, “Ọ bughị nwoke a, ma hapuru ozo n’aka ekpe ya. 19 O nwere ihe Paillet dere anyi Barabas.” Barabas bu onye abali di egwu.

kupanye n'elu obe ahụ. Ihe o dere bụ nke a: Jisọs onye Nazaret, Eze ndị Juu. **20** Ọtụtụ ndị Juu gurụ ihe a o dere, n'ihị na ebe a kpogburu Jisọs dī nso n'obodo ahụ. E dekwara ya n'asụsụ Hibru, Griik na Latin. **21** Ndịisi nchụaja nke ndị Juu gwara Paillet sị, "Edela na ọ bụ Eze ndị Juu, kama dee na nwoke a sịrị, ahụ m eze ndị Juu." **22** Ma Paillet zara, "Ihe m dere, edeela m ya." **23** Mgbe ndị agha kpogidechara Jisọs n'obe, ha kere uwe ya ụzọ anọ. Onye ọbụla n'ime ha nwetara otu ụzọ. Ha chiri uwe mwụda ya nke a na-adughị adu, kama a kpara ya akpa site n'elu ya ruo n'ala ya. **24** Ha gwaritara onwe ha, "Ka anyị hapụnụ idọka ya, kama ka anyị fee nza lee onye ọ ga-adanyere i were ya." Nke a bụ iji mezuo ihe e dere n'akwụkwọ nsọ, "Ha kere uwe m n'etiti onwe ha, feekwa nza banyere uwe mwụda m." Nke a bụ ihe ndị agha ahụ mere. **25** Nne ya, nwanne ya nwanyi, bụ Meri nwunye Klopas, na Meri Magdalin guzo nso n'akụkụ obe Jisọs. **26** Mgbe Jisọs huru nne ya na onye na-eso ụzọ ya ọ huru n'anya ka o guzo n'akụkụ ya, ọ siri nne ya, "Nwanyị lee nwa gi nwoke." **27** Ọ siri onye ahụ nke na-eso ụzọ ya, "Lee nne gi." Site n'oge ahụ, onye ahụ na-eso ụzọ ya kpoo ya laa n'ulo nke ya. **28** N'ikpeazu, mgbe Jisọs matara na ihe niile emezuola. Ma iji mezuo ihe e dere n'akwụkwọ nsọ, ọ siri, "Akpiri na-akpo m nkụ." **29** Otu ite mmanya ọra dorọ nso n'ebe ahụ. Ha were ogbo denye n'ime mmanya ahụ, kenye ogbo ahụ n'osisi hisop welie ya elu chee ya n'onu. **30** Mgbe Jisọs deturu mmanya ahụ onu, ọ siri, "Ọ gwuchaala." O hulatarara isi ya, kubie ume. **31** Ma ndị Juu achoghị ka ahụ ndị ahụ a kpogidere n'obe nogide n'ebe ahụ ka chi bọọ, n'ihị na ọ bụ Ụbọchị Nkwadebe. Echi ya bụ ga-abụ ụbọchị izuike puru iche. Ha rioro Paillet ka a gbajisie ha ukwu ma bupukwa ahụ ha. **32** Ndị agha ahụ bjara gbajie ukwu onye nke mbụ na onye nke ọzọ a kpogburu ha na ya. **33** Ma mgbe ha bjaruru n'ebe Jisọs nọ, ha huru na ọ nwuolari. N'ihị nke a, ha agbajighi ukwu ya. **34** Kama otu onye n'ime ndị agha ahụ weere ụbe mapuo ya akụkụ ya. Ngwangwa ọbara na mmiri gbaputara. **35** Onye huru ihe ndị a gbara ama ka unu kwere, ama ya bụ eziokwu, ọ matakwarara

na ihe ọ na-ekwu bụ eziokwu. **36** Ihe ndị a niile mere ka e mezuo ihe e dere n'akwụkwọ nsọ, "Ọ dighi okpukpu ya ọbụla nke a ga-agbaji." **37** E dekwara n'ebe ọzọ n'akwụkwọ sị, "Ha ga-elegide onye ahụ ha mapuru ahụ anya." **38** Mgbe ihe ndị a gasiri, otu nwoke aha ya bụ Josef, onye sitere Arimatia, onye na-eso ụzọ Jisọs na nzuzo, n'ihị egwu ndị Juu, jekwuuru Paillet rịọ ka o nye ya ikike iburu ahụ Jisọs, Paillet kwere, ya mere ọ bjara buru ahụ ya. **39** Nikodimos, onye ahụ biakwutere Jisọs n'abalị na mbụ, biakwara. O wetara máá na aloos a gwakotara agwakota, nke otutu ya ruru ihe dika kilogram iri atọ na anọ. **40** Ha buuru ahụ Jisọs, tee ya ụda ndị ahụ, fuchikwaa ya n'akwa ọcha linin dika omenaala olili ozu nke ndị Juu si dī. **41** Ebe ahụ a kpogidere ya n'obe dī n'otu ubi a gbara ogige. N'ime ogige a, otu ili ọhuru dī na ya nke e jibeghi lie onye ọbụla. **42** N'ihị na ọ bụ ụbọchị Nkwadebe nke ndị Juu, nakwa n'ihị na ili ahụ dī nso, ha donyere ahụ Jisọs n'ime ya.

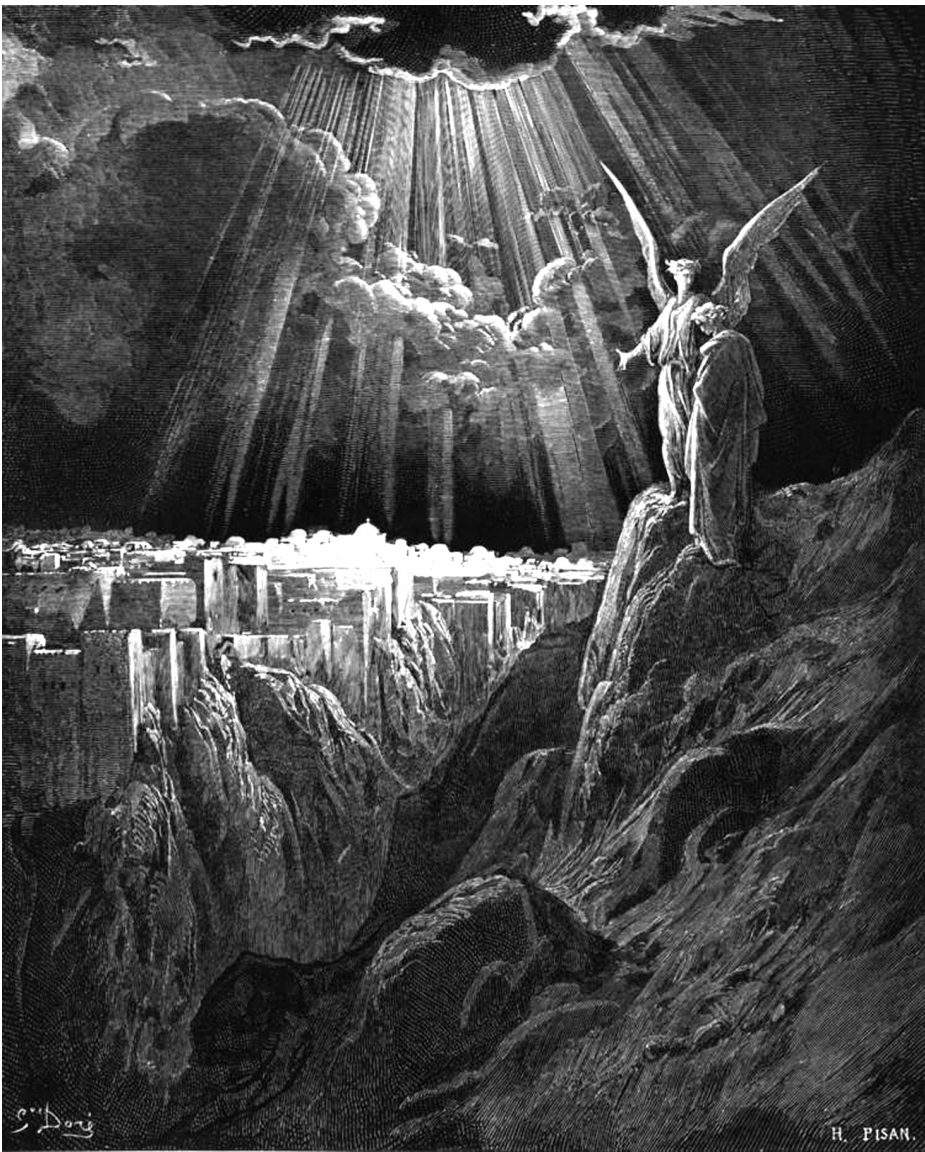
20 N'isi ututu ụbọchị mbụ nke izu ụka, mgbe chi na-abozibeghi nke oma, Meri Magdalin bjara n'ili ahụ, ma hụ na e wepula nkume ahụ e jiri mechie onu ili ahụ. **2** O ji osọ biakwute Saimon Pita na onye ọzọ ahụ nke na-eso ụzọ ya, bụ onye Jisọs huru n'anya sị, "Ha esitela n'ili ahụ bupu Onyenwe anyi. Anyi amaghi ebe ha dobere ya!" **3** Ya mere Pita na onye nke ọzọ ahụ na-eso ụzọ ya puru gawa n'ili ahụ. **4** Ha aburo jiri osọ na-aga, ma onye ọzọ ahụ na-eso ụzọ ya gbakariri Pita n'osọ buru ya ụzọ ruo n'ili ahụ. **5** O hulatarara ala, nyoo anya n'ime ili, hụ akwa ọcha ahụ ebe ha wusara n'ala, ma ọ baghi n'ime. **6** Ya mere Saimon Pita, onye na-eso ya n'azu bjarutere banye n'ime ili ahụ. Ọ huru akwa ozu ahụ ka ọ wusara n'ala, **7** ya na akwa nke e ji kechie ya isi. Ichafọ a na akwa ọcha ahụ adikotaghi n'otu ebe, kama a pjara ya apia dobe ya iche n'ebe ọzọ. **8** Onye ọzọ ahụ nke na-eso ụzọ ya, onye nke buru ụzọ bjaruo n'ili banyekwara n'ime ili ahụ. Ọ huru ma kwerekwa. **9** (Ruo n'oge a, ha aghotabeghi site n'akwụkwọ nsọ na ọ ghaghị i si n'onwu bilie.) **10** Emesja ndi na-eso ụzọ ya laghachiri n'ulo ha. **11** Ma Meri guzo n'akụkụ ili ahụ na-ebe akwa. Mgbe ọ nọ

na-ebe akwa, o hulatarala ala nyoo anya n'ime ili ahụ 12 hụ ndị mmụọ ozi abụọ yi uwe ọcha, ka ha nọdurụ ala otu n'isi, nke ọzọ n'ụkwụ, n'ebe ahụ atọgborọ ahụ Jisọs. 13 Ha sịrị ya, "Nwanyị, gịni mere i ji ebe akwa?" Ọ sịrị ha, "Ha ebupụla Onyenwe m, amaghị m ebe ha bujere ya." 14 N'oge a, ọ tugharịrị hụ ka Jisọs guzo n'ebe ahụ. Ma ọ mataghị na ọ bụ Jisọs. 15 Jisọs sịrị ya, "Nwanyị, gịni mere iji ebe akwa? Onye ka i na-achọ?" Ebe o chere na ọ bụ onye na-elekọta ogige ahụ, ọ sịrị ya, "Nna anyị ukwu, ọ buru na ọ bụ gị bupuru ya, gwa m ebe i debere ya ka m gaa buru ya." 16 Jisọs sịrị ya, "Meri." Ọ tugharịrị tie mkpu n'olu Hibru sị ya, "Raboni!" (nke pụtara "Onye nkuzi.") 17 Jisọs sịrị ya, "Emetụkwala m aka n'ihia na alakwurubeghị m Nna m. Kama gakwuru ụmụnna m gwa ha, 'Ana m alakwuru Nna m na Nna unu. Chineke m na Chineke unu.'" 18 Meri Magdalin gara gwa ndị na-eso ụzọ ya, "Ahụla m Onyenwe anyị." Ọ kọrọ ha na ọ bụ ya gwara ya ihe ndị a niile. 19 N'uhuruchi nke ụbọchị ahụ, bụ ụbọchị mbụ nke izu ụka, mgbe ndị na-eso ụzọ ya zukọtara n'ime otu ụlọ. Ha mechiri ụzọ niile n'ihia egwu ndị Juu. Jisọs batara guzo n'etiti ha sị ha, "Udo dịrị unu!" 20 Mgbe o kwusiri nke a, o gosiri ha aka ya na akụkụ ya. Ọnụ juru ndị na-eso ụzọ ya obi n'ihia na ha ahụla Onyenwe anyị. 21 Ọzọkwa, Jisọs sịrị ha, "Udo dịrị unu! Dị ka Nna m si zite m, otu a ka m na-eziga unu." 22 Mgbe o kwuchara nke a, o kusara ha ume sị ha, "Naranụ Mmụọ Nsọ. 23 Ọ buru na unu agbaghara onye ọbụla mmehie ya, a ga-agbaghara ya, ọ burụkwa na unu ajụ igbaghara ha, agaghị agbaghara ha." 24 Ma Tọmọs (onye a na-akpọ Didimọs), otu n'ime ndị ozi iri na abụọ ahụ, anoghị ya mgbe Jisọs bịara. 25 Ya mere, ndị ọzọ na-eso ụzọ ya gwara ya, "Anyị ahụla Onyenwe anyị!" Ma ọ sịrị ha, "Ọ bụ naanị mgbe m jiri anya m hụ ebe ahụ ntu kpopuru ya aka, tinye mkpisiaka m n'apa ntu ndị ahụ, ma tinyekwa aka m n'akụkụ ya ebe ahụ a mara ya ụbe, ka m ga-ekwere." 26 Mgbe abalị asatọ gasịrị, ndị na-eso ụzọ ya zukọtara ọzọ. Ugwu a Tọmọs nọkwa n'etiti ha. N'agbanyeghị na e mechisịrị ụzọ niile, Jisọs batara guzo n'etiti ha sị ha, "Udo dịrị unu."

27 Mgbe ahụ ọ sịrị Tọmọs, "Rūnye mkpisiaka gị n'ebe a, leekwa aka m abụọ. Wepụta aka gị tinyekwa n'akụkụ m. Abụla onye na-enweghị okwukwe, kama kwere." 28 Tọmọs zara sị ya, "Onyenwe m na Chineke m!" 29 Ma Jisọs sịrị ya, "I kweere n'ihia na i hụla m? Ma ngozi dịrị ndị na-ahughị ma kwere." 30 Ọ dị otutu ihe iribama ndị ọzọ Jisọs ruru n'ihu ndị na-eso ụzọ ya. Ma edeghị ha n'ime akwukwọ a. 31 Ma e dere ihe ndị a niile ka unu kwere na Jisọs bụ Kraịst, Ọkpara Chineke. N'ihia na ọ bụ site n'ikwere ka unu ga-eji nweta ndụ ọhuru site n'aha ya.

21 Mgbe ihe ndị a gasịrị, Jisọs gosiri ndị na-eso ụzọ ya onwe ya ọzọ. O mere nke a n'akụkụ osimiri nke Tiberias, lee otu o si mee. 2 Ụfọdụ n'ime ndị na-eso ụzọ ya nọkoro otu ebe. Ndị a bụ Saimon Pita na Tọmọs (onye a na-akpọ Didimọs), na Nataniel, onye Kena nke Galili na ụmụ Zebedi, na mmadụ abụọ ndị ọzọ bụkwa ndị ozi ya. 3 Saimon Pita sịrị ha, "Ana m aga igbu azụ." Ha sịrị, "Anyị ga-eso gị." Ha biliri gaa, banye n'ime ụgbọ mmiri. Ma n'abalị ahụ niile ha egbuteghị ihe ọbụla. 4 Mgbe chi na-abọ Jisọs guzoro n'akụkụ mmiri. Ma ndị na-eso ụzọ ya amataghị na ọ bụ Jisọs. 5 Jisọs sịrị ha, "Ụmuntakiri, unu gbutere azụ ọbụla?" Ha zara ya, "Mba." 6 Ọ gwara ha, "Wunyenu ụgbu unu n'akụkụ aka nri nke ụgbọ. Unu ga-egbutekwa azụ." Mgbe ha mere nke a, ha enwekwaghị ike idoputa ụgbu ha, n'ihia otutu azụ nke dị n'ime ya. 7 Mgbe ahụ onye ahụ na-eso ụzọ ya Jisọs huru n'anya gwara Pita, "Ọ bụ Onyenwe anyị!" Ngwangwa Saimon Pita nuru na "Ọ bụ Onyenwe anyị," ọ yiiri uwe ya (n'ihia na ọ gba ọto), wụba n'ime mmiri ahụ. 8 Ndị ọzọ ndị na-eso ụzọ ya bịara n'ụgbọ mmiri nta ahụ, na-adoputa ụgbu ha nke azụ juru n'ime ya, n'ihia na ha nọ nso n'ala ihe dị ka narị nzo ụkwụ na ise. 9 Mgbe ha pụtara n'elu ala, ha huru ọkụ a kwanyere, nke a hụkwasịrị azụ n'elu ya na ogbe achicha. 10 Jisọs gwara ha, "Wetanụ ụfọdụ n'ime azụ ndị ahụ unu gbutere ugwu a." 11 Saimon Pita puru gaa dogota ụgbu azụ ahụ n'elu ala. Ihe juru ya bụ azụ ndị ukwu nke onuogugu ya dị narị na iri ise na atọ. Ma ụgbu ahụ adowaghị n'agbanyeghị na azụ juru n'ime ya. 12 Jisọs sịrị ha, "Bianụ

rie nri ụtụtụ.” Ọ dighị onye ọbụla n’ime ndị ahụ na-eso ụzọ ya juru ya, “Ị bụ onye?” N’ihi na ha maara na ọ bụ Onyenwe anyị. **13** Jisọs b́jara were ach́cha ahụ nye ha. Otu ahụ ka o mekwara azu ahụ. **14** Nke a bụ ugboro atọ Jisọs gosiri ndị na-eso ụzọ ya onwe ya mgbe e mere ka o si n’onwụ bilie. **15** Mgbe ha risiri nri ụtụtụ, Jisọs sịrị Saimon Pita, “Saimon nwa Jón, ị hụrụ m n’anya karịa ndị a niile?” Ọ sịrị ya, “E, Onyenwe anyị, ị maara na m hụrụ gị n’anya.” Jisọs sịrị ya, “Na-azu ụmụ aturụ m.” **16** Jisọs sịrị ya nke ugboro abuo, “Saimon nwa Jón, ị hụrụ m n’anya?” Ọ sịrị, “E, Onyenwe anyị, ị maara na m hụrụ gị n’anya.” Ọ sịrị ya, “Na-elekota aturụ m.” **17** Ọ sịrị ya nke ugboro atọ, “Saimon nwa Jón, ị hụrụ m n’anya?” O wutere Pita na ọ sịrị ya nke ugboro atọ, “Ị hụrụ m n’anya?” Ọ sịrị ya, “Onyenwe anyị, ị mazuru ihe niile, ị makwaara na m hụrụ gị n’anya.” Jisọs sịrị ya, “Na-azu aturụ m. **18** N’ezie, n’ezie asị m gị, mgbe ị bụ okorobia ị na-eke aji n’ukwu, gaa ebe ị choro iga. Ma mgbe ị ghorọ agadi, ị ga-esetipụ aka gị, onye ozo ga-ekere gị ihe okike n’ukwu ma duru gị gaa ebe ị na-achoghị iga.” **19** O kwuru nke a iji gosi ụdị onwụ ọ ga-anwụ iji nye Chineke otuto. Mgbe nke a mesiri, ọ sịrị ya, “Soro m.” **20** Pita chighariri hụ onye ahụ na-eso ụzọ ya nke Jisọs hụrụ n’anya ka ọ na-esokwa ha n’azu. (Ọ bụ onyeozị ahụ dabeere ya n’obi na nri anyasi, nke siri, “Onyenwe anyị, onye ga-arara gị nye?”) **21** Mgbe Pita hụrụ ya, ọ sịrị Jisọs, “Onyenwe anyị kedụ maka onye a?” **22** Jisọs sịrị ya, “Ọ bụrụ na m achọ ka ọ nogide ruo mgbe m ga-aloghachi ginị ka nke a bụ nye gị? Soro m.” **23** Ya mere, akuko a gbasara n’etiti umunna na onye a na-eso ụzọ ya agaghị anwụ. Ma Jisọs asighi ya na ọ gaghị anwụ anwụ, kama, “Ọ bụrụ na m choro ka ọ nogide ruo mgbe m ga-abia, ọ gbasara gị?” **24** Nke a bụ onye ahụ na-eso ụzọ ya onye na-agba ama ihe ndi a niile, ma deekwa ha n’akwukwo. Anyi makwaara na ama ya bụ eziokwu. **25** Ma ọ di otutu ihe ndi ozo Jisọs mere. Ọ bụrụ na e dee ha niile n’akwukwo, ọ dighi m ka uwa niile ọ ga-aba akwukwo a ga-edede banyere ha.

Ahụkwara obodo nsọ ahụ bụ Jerusalem ọhụrụ ka o si n'eluigwe ebe Chineke nọ na-arịdata. O mara mma dịka nwaagbogho ejikwara nke ọma maka igakwuru di ya. Anụkwara m oke olu si n'ocheeze ahụ kwuo okwu sị, "Leenu! Ebe obibi Chineke adịla ugbo a n'etiti ụmụ mmadụ.

Ọ ga-ebinyere ha. Ha ga-abụkwa ndi ya, n'ezie, Chineke n'onwe
ya ga-anọkwa n'etiti ha bụrụkwa Chineke ha.

Mkpughe 21:2-3

Mkpughe

19 Mgbe ihe ndị a gasiri, anwuru m uzu nke otutu igwe mmadu n'eluigwe. Ha niile na-eti mkpu na-asi, "Haleluya! Nzoputa, na ebube na ike niile diri Chineke anyi. 2 N'ihu na ikpe ikpe ya niile ziri ezi, burukwa eziokwu. O kpeela nwananyi ahụ na-akwa iko ikpe, onye ji ikwa iko ya meruo uwa. O bopolara obo obara ndi ohu ya n'isi ya." 3 Ozokwa, ha tiri mkpu, "Haleluya! Anwuru oku si n'ime ya na-arigo elu ruo mgbe ebighi ebi." (aiōn g165) 4 Mgbe ahụ, iri ndi okenye abuo na anọ ahụ, ha na anụ anọ ahụ di ndu dara n'ala n'ihu Chineke onye nokwasiri n'elu ocheeze ukwu ahụ, fee ya ofufe na-asi, "Amen, Haleluya!" 5 Otu olu sitekwara n'ocheeze ahụ na-asi, "Toonu Chineke anyi, unu ndi ohu ya niile, ndi ukwu na ndi nta, unu ndi na-atu egwu ya." 6 Mgbe ahụ, anukwara m olu dara ka olu igwe mmadu dikwa ka uzu mmiri na-ekwo ekwo, dikwa ka uda egbe eluigwe dasiri ike na-asi, "Haleluya! N'ihu na Onyenwe anyi Chineke, Onye puru ime ihe niile na-achi. 7 Ka anyi nrijanu onu, ka obi tokwaa anyi utu. Ka anyi nye ya otuto. N'ihu na olulu di na nwunye nke Nwa Aturu ahụ eruola, nwunye ya edoziekwala onwe ya. 8 E nyela ya ezi akwa ocha nke na-enweghi ntupo obula, na nke di nnoo ezi ocha ka o yikwasị onwe ya." (Ezi akwa ocha ahụ nochiri anya oru ezi omume nke ndi nso ruru.) 9 Mmuo ozi ahụ gwara m si, "Dee nke a: Ngozi diri ndi ahụ a kporo ka ha bia soro n'oriri olulu nwunye Nwa Aturu ahụ." O gwakwara m si, "N'ezio kwu, ndi a bu okwu nke Chineke." 10 Adara m n'ala n'ukwu ya ikpo isiala nye ya, ma o gwara m si, "O kwesighi ka i kporo isiala nye m n'ihu na abụ m naani onyeozu ibe gi, na dika otutu umunna gi ndi na-agba ama banyere Jisos. O bu naani Chineke ka i kwesiri ikpo isiala nye. N'ihu na o bu Mmuo nke amuma na-agba ama ihe banyere Jisos." 11 Mgbe ahụ kwa, elere m anya hu ka eluigwe meghere. Ahukwara m otu inyinya di ocha. Onye nokwasiri n'elu ya bu onye a na-akpo Onye kwesiri ntukwasị obi na Onye eziokwu. O bu onye na-ekpe ikpe n'uzo ziri ezi na-ebukwa agha. 12 Anya ya na-acha dika

ire oku. Otutu okpueze dikwa ya n'isi. Otu aha nke naani ya maara omimi ya ka e dekwasiri ya n'egedege ihu. 13 E gbokwasiri ya uwe mwuda e denyere n'obara. Aha a na-akpo ya bu Okwu Chineke. 14 Usuu ndi agha nke eluigwe, ndi yi uwe ezi akwa ocha, na-enweghi ntupo, no n'elu inyinya ocha na-eso ya. 15 O kpu mma agha di nko n'onu ya, nke o ji egbutu mba niile. "O ga-eji mkpara igwe achi ha." O na-azochakwa mkpuru vai ni n'ebe inara mmanya nke iwe oku nke Chineke Onye puru ime ihe niile. 16 Otu aha ka e dere n'elu uwe ya na n'elu apata ya: Eze kachasi ndi eze niile, na Onyenwe kachasi ndi nwenu niile. 17 Mgbe ahụ, ahuru m otu mmuo ozi ka o guzo n'ime anyanwu na-eti mkpu n'oke olu, na-akporo umu nnu nu niile na-efe n'etiti mbara eluigwe, "Bianu! Zukonu maka oke oriri nke Chineke. 18 Bianu soro rie anu ahụ ndi eze, na ndi ochiagha, na ndiisi agha. Sorokwanu rie anu ahụ inyinya na anu ahụ ndi nokwasiri n'elu ha. Riekwanu anu ahụ ndi mmadu, ndi ukwu na ndi nta, ndi ohu na ndi nweere onwe ha." 19 Mgbe ahụ, ahuru m anu ohia ojojo ahụ ya na ndi eze niile di n'uwu, na ndi agha ha, ka ha zukotara ibu agha megide onye ahụ nokwasiri n'elu inyinya ahụ na ndi agha ya. 20 Ma e jidere anu ohia ahụ, ya na onye amuma ugha ahụ onye nke noro n'ihu ya gosi ihe iribama nke o jiri duhie ndi niile natara akara nke anu ohia ahụ, ya na ndi kporo ihe oyiyi ya isiala. A tunyere anu ohia ahụ na onye amuma ugha ya na ndu n'ime odo oku e ji nkume na-enwu oku kwanye. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Ndi agha ha foduru nu ka e jikwa mma agha di nko, nke di n'onu onye ahụ no n'elu inyinya ocha ahụ gbuo. Umu anu ufe niile nke eluigwe rikwara ozu ha.

20 Mgbe ahụ kwa, ahuru m otu mmuo ozi ka o si n'eluigwe na-aridata, o ji mkpisi igodo e ji atughe olulu Abis ahụ. O jikwa eriri igwe di ukwu n'aka ya. (Abyssos g12) 2 O jidere agwo ochie ahụ, bu agwo ochie ahụ, onye bu Ekwensu na Setan, kee ya agbu otu puku afo. 3 Emesia, a tunyere ya n'ime olulu Abis ahụ, tuchie uzo ya. O kakwara akara n'elu ya ka agwo ochie ahụ hapu inekwa ike iduhie mba niile di n'uwu ozu tutu ruo mgbe puku afo gasiri.

Mgbe afo ndi a zuru, a ga-atoghepu ya ka o gagharja nwantinti oge. (Abyssos g12) 4 Mgbe ahụ, ahụkwara m ocheeze, hụkwara ndi n'elu ya. Ha bu ndi e nyere ike ikpe ikpe. Ahụkwara m mkpuruobi ndi ahụ e bepuru isi n'ihu na ha gbaara Jisqs akaebe, kwusakwa okwu Chineke. Ha akpobeghi isiala nye anu ohia ahụ maobu ihe oyiya ya. Ha enweghi akara anu ohia ahụ n'egedege ihu ha, maobu n'aka ha. Ha dikwa ndu ozo, sorokwa Kraist chia otu puku afo. 5 Nke a bu mbilite n'onwu nke mbu. Ndi foduru n'etiti ndi nwuru anwu esoghi bilite n'onwu tutu ruo mgbe puku afo gafesiri. 6 Ndi a goziri agozi na ndi di nsọ bu ndi ahụ ketara oke na mbilite n'onwu nke mbu ahụ. Onwu nke abuo enweghi ike n'ebe ha no, n'ihu na ha ga-abu ndi nchujia Chineke na nke Kraist, sorokwa ya chia ochichi puku afo. 7 Mgbe puku afo ahụ gafesiri, a ga-emekwa ka ekwensu si n'ulo mkporo ya puta. 8 O ga-apukwa jegharja iduhie mba niile no n'akuku ano nke uwa, ya bu Gog na Magog, o ga-akpokota ha maka agha. Onuogugu ha dika aja di n'ikpere osimiri. 9 Ha biliri agha guzo n'upa niile, gbaa ulo ikwu nke ndi nsọ Chineke huru n'anya gburugburu. Ma oku sitere n'eluigwe gbadata repia ha. 10 Mgbe ahụ, ekwensu ahụ dufuru ha ka a ga-atunye n'odo oku e ji nkume na-enwu oku kwanye. Ebe ahụ ka o ga-anọ, ya na anu ohia ojoo ahụ, na onye amuma ugha ya. Ha ga-anokwa n'onodu ahụ mgbu ehie na abali ruo mgbe ebighi ebi. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Ahụkwara m otu ocheeze ocha buru ibu, na onye nokwasiri n'elu ya. Uwa na mbara eluigwe si n'ihu ya gbapu, ahukwaghị ebe obula nye ha. 12 Ahuru m ndi niile nwuru anwu, ndi ukwu na ndi nta, ka ha guzo n'ihu ocheeze ahụ. E meghere akwukwo di iche iche, meghekwa akwukwo ozo, nke bu akwukwo nke ndu. E sitekwara n'ihu niile e dere n'akwukwo ahụ kpee ndi a niile nwuru anwu ikpe dika oru ha ruru si di. 13 Oke osimiri niile nyeghachiri ndi niile nwuru no n'ime ha. Otu a kwa, onwu na ala mmuo nyeghachikwara ndi nwuru anwu di n'ime ha. E kpekwa onye obula ikpe dika oru ya si di. (Hadēs g86) 14 Emesja, a tunyere onwu na oku ala mmuo n'ime odo oku ahụ. Nke

a bu onwu nke ugboro abuo nke bu odo oku. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Onye obula a nachotaghi ebe e dere aha ya n'akwukwo nke ndu ahụ, ka a tunyere n'ime odo oku ahụ. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Mgbe ahụ, ahuru m eluigwe ohuru na uwa ohuru. Eluigwe nke mbu na uwa nke mbu agabigala, osimiri adighikwa. 2 Ahukwara obodo nsọ ahụ bu Jerusalem ohuru ka o si n'eluigwe ebe Chineke no na-aridata. O mara mma dika nwaagboghọ ejikwara nke oma maka igakwuru di ya. 3 Anukwara m oke olu si n'ocheeze ahụ kwuo okwu si, "Leenu! Ebe obibi Chineke adila ugbu a n'etiti umu mmadu. O ga-ebinyere ha. Ha ga-abukwa ndi ya, n'ezie, Chineke n'onwe ya ga-anokwa n'etiti ha burukwa Chineke ha. 4 O ga-ehichapu anya mmiri niile di n'anya ha. Onwu agaghị adikwa ozo. O buladi iru uju na ikwa akwa na ahuhu agaghị adikwa. Ihe ndi ochie niile agabigala." 5 Onye ahụ no n'ocheeze ahụ kwuru si, "Lee, ana m eme ka ihe niile di ohuru." Mgbe ahụ, o sikwara, "Detuo ihe ndi a, n'ihu na okwu ndi a bu ihe e kwesiri itukwasi obi, burukwa eziokwu." 6 O siri m, "E mezuola ihe niile. Abu m Alfa na Omega, Mmalite na Ogwugwu. Aga m enye onye akpiri na-akpo nkụ mmiri nke si n'isi iyi mmiri nke ndu dika ihe onyinye. 7 Ndi obula na-emeri emeri ga-enweta ihe nketa ndi a. Aga m abukwa Chineke ha, ha onwe ha ga-abu umu m. 8 Ma ndi natu uju, ndi na-ekweghi ekwe, na ndi na-emeto onwe ha, na ndi ogbu mmadu, na ndi na-akwa iko, na ndi ha na mmuo ojoo na-akparita uka, na ndi na-ekpere arusi, na ndi ugha niile, ihe ha ga-eketa bu ikpe omuma nke ibanye n'ime olulu ahụ e ji nkume na-enwu oku kwanye oku. Nke bu onwu nke ugboro abuo." (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Otu n'ime ndi mmuo ozi asaa ahụ, nke ji efere asaa ahụ nke ihe ntaramahuhu di n'ime ya bjakwutere m si m, "Soro m, ka m gosi gi nwaagboghọ ahụ bu nwunye Nwa Aturu ahụ." 10 O buuru m n'ime Mmuo buga m n'otu ugwu buru ibu nke idi elu ya dikwa ukwu. O gosiri m obodo nsọ ahụ bu Jerusalem ka o si na mbara eluigwe ebe Chineke no na-aridata. 11 O juputara n'ebube Chineke, na-

enwu ma na-achakwa dika nkume dika risiri oke onuahia, dika nkume jasper, na-enwu dika kristal. 12 Mgbidi ya niile di obosara dika elu. O nwekwara onu uzọ iri na abụọ. O bụkwa ndi mmuo ozi iri na abụọ na-eche onu uzọ ndi a nche. E dekwara aha ebo iri na abụọ nke umu Izrel n'onu uzọ ama ndi a n'otu n'otu. 13 Onu uzọ ama atọ di n'akuku owuwa anyanwu, atọ di n'akuku ugwu, atọ di n'akuku ndida, ebe atọ di n'akuku odida anyanwu. 14 Mgbidi ahụ nwere nkume iri na abụọ e ji toọ ntọala ya. N'elu nkume ndi a n'otu n'otu ka e dere aha ndi ozi iri na abụọ nke Nwa Aturu ahụ. 15 Onye ahụ na-agwa m okwu ji osisi e ji atụ ihe, nke e ji ọlaedo mee, n'aka ya. O ji ya tọọ obodo ahụ na onu uzọ ama ya, na mgbidi ya. 16 N'obodo ahụ, enweghi otu akuku n'ime akuku anọ nke mgbidi ya kariri ibe ya. Ogologo ya na obodobo ya ha otu. O ji ihe otutu tọọ ya, ogologo ya na obodobo nakwa idi elu ya ha, otutu ya di puku kilomita abụọ na nari kilomita abụọ. 17 O tukwara idi igbidi nke mgbidi ahụ choputa na o di nari nzo ukwu atọ, dika ihe otutu nke mmuo ozi ahụ si guputa. 18 Ihe e ji ruo mgbidi ya bu nkume di oke onuahia a na-akpo jasper, jiri ezi ọlaedo a nuchara anucha, nke na-enwu dika enyo di ọcha ruo obodo ahụ. 19 E ji nkume niile di oke onuahia choo ntọala mgbidi obodo ahụ mma. Ntọala nke mbu, bu nkume a na-akpo jasper, ntọala nke abuo, nkume a na-akpo safaia, ntọala nke atọ, nkume a na-akpo kaldoni, nke anọ, nkume a na-akpo emerald, 20 nke ise, nkume a na-akpo oniks, nke isii, nkume a na-akpo kanelian, nke asaa, nkume a na-akpo krisolait, nke asato, nkume a na-akpo beril, nke itoolu, nkume a na-akpo topaazi, nke iri, nkume a na-akpo krisoprez, nke iri na otu, nkume a na-akpo jasint, nke iri na abuo, nkume a na-akpo ametisiti. 21 Onu uzọ ama iri na abuo ahụ bu pieal iri na abuo, onu uzọ ama obula ka e ji otu nkume pieal ruo n'otu n'otu. Ihe e ji ruo okporozo di n'obodo ahụ bu naani ọlaedo a nuchara anucha obula, nke di ọcha dika enyo e hichaziri nke oma. 22 O nweghi ulonso ukwu obula m huru n'ime obodo ahụ n'ihu na Onyenwe anyi Chineke, Onye puru ime

ihe niile na Nwa Aturu ahụ bu ulonso ukwu obodo ahụ nwere. 23 O dikwaghi mkpa o diri obodo ahụ ka anwu maobu onwa mukwasị ya, n'ihu na ebube nke Chineke bu ihè ya, oriona ya bụkwa Nwa aturu ahụ. 24 Mba niile ga-eji ihè ya jegharja. Ndi eze uwa niile ga-abiakwa webata ebube ha n'ime ya. 25 A naghi emechi onu uzọ ama obodo ahụ emechi. Ha na-eghe oghe ubochi niile n'ihu abali obula adighikwa n'ebe ahụ. 26 Ebube na nsopuru nke mba niile ka a ga-ewebata n'ime ya. 27 O dikwaghi ihe obula ruru aru ga-abata n'ime ya. Otu a kwa, o dikwaghi onye na-eme ihe aru, maobu onye ugha ga-abata n'ime ya, kama o bu naani ndi ahụ e dere aha ha n'akwukwo nke ndu Nwa Aturu ahụ.

22 Mmuo ozi ahụ gosiri m iyi ahụ e si ekute mmiri nke na-enye ndu nke na-enwu dika kristal. O sikwa n'okpuru ocheeze Chineke na Nwa aturu ahụ na-asoputa, 2 n'etiti okporozo ahụ di n'obodo ahụ. N'akuku aka nri na aka ekpe iyi ahụ, a ga-ahụ osisi ahụ na-enye ndu. Osisi ndi a na-amị uzọ mkpuru iri na abuo di iche iche. Ha na-amiputa mkpuru oheru kwa onwa obula. Akwukwo osisi ahụ waputara bu ogwu e ji agwo mba niile. 3 A gaghị ahụ ihe obula a buru onu n'ime obodo ahụ. Ocheeze Chineke na nke Nwa aturu ahụ ga-adị n'obodo ahụ. Ndi ohu ya ga-efekwa ya ofufe. 4 Ha ga-ahukwa ihu ya, a ga-edekwa aha ya n'egedege ihu ha. 5 Abali agaghị adikwa ozo, imunye oriona agaghị adikwa mkpa. Mkpa ihè anwu na-enye agaghị adikwa n'ihu na Onyenwe anyi Chineke ga-abu ihè ha, ha ga-achikwa achị dika eze ruo mgbe ebighi ebi. (aiōn g165) 6 Mmuo ozi ahụ gwara m, "Okwu ndi a bu ihe e kwesiri itukwasị obi, burukwa eziokwu. Onyenwe anyi, bu Chineke, onye na-enye ndi amuma Mmuo ya ezitela mmuo ozi ya igosi umuodibo ya ihe ndi ahụ ga-emezu n'oge na-adighi anya. 7 "Lee, ana m abia osijiso. Ngozi na-adiri onye ahụ na-edebe okwu amuma ndi a di n'akwukwo a." 8 Mu onwe m bu Jon, huru ihe ndi a niile, nukwa ha. Mgbe m huru ma nuchaa ihe ndi a niile, adara m n'ukwu mmuo ozi a gosiri m ha ikpo isiala nye ya. 9 Ma o siri m, "Emela ihe di otu ahụ!

Mụ onwe m bụkwa odibo Jisọs dika gi onwe gi, na dika ụmụna gi ndị amụma, na dika ndị ahụ niile na-edebe okwu niile e dere n'akwụkwọ a. Kpọrọ Chineke isiala.” **10** Ma ọ sịrị, “Akachila okwu amụma ndị a dī n'akwụkwọ akara, n'ihī na oge adịla nso. **11** Ka ndị niile na-eme ajọ omume gaa n'ihu na-eme ajọ omume, ka ndị na-adighi ọcha gaa n'ihu bụrụ ndị na-adighi ọcha, ka ndị na-eme ezi ihe gaa n'ihu na-eme ezi ihe, ka ndị dī nsọ gaa n'ihu bụrụ ndị dī nsọ.” **12** “Lee, ana m abia ọsịsọ! Ugwọ ọrụ m ga-enye onye ọbụla dika ọrụ ọ rụrụ si dī dikwa m n'aka. **13** Abụ m Alfa na Omega. Onye mbụ na Onye ikpeazụ, Mmalite na Ogwugwu. **14** “Ngọzi na-adiri ndị ahụ sara uwe ha mmiri, ka ha si otu a bụrụ ndị na-enweta oke na mkpuru si n'osisi ahụ na-enye ndụ, ndị ga-enwe ike isite n'onu ụzọ ama ahụ baa n'ime obodo ahụ. **15** N'azụ obodo ka ndị ahụ bụ nkita nọ, ha na ndị niile na-agba afa, na ndị niile na-akwa iko, na ndị niile na-egbu mmadu, na ndị niile na-ekpere arusi, na ndị niile huru ụgha n'anya ma na-emekwa ya. **16** “Mụ onwe m, bụ Jisọs ezitela mmụọ ozi m ka ọ gbara unu ama a nye nzuko m niile. Ọ bụ m bụ Mgborogwu na Mkpuru Devid. Abukwa m Kpakpando ututu ahụ na-enwu enwu.” **17** Mmụọ Nso na nwanyị ahụ a na-alụ ọhuru na-asị, “Bia!” Ka onye ọbụla nuru okwu a kwuo si, “Bia!” Onye akpiri na-akpo nkụ ya bia, onye ọbụla chorọ ya bia nuru mmiri na-enye ndụ na-akwughị ugwo ọbụla. **18** Ana m adọ onye ọbụla nuru okwu amuma dī n'akwụkwọ a aka na ntị, si, ọ bụrụ na onye ọbụla atukwasị ihe ọbụla n'elu ha, Chineke ga-atukwasiri onye ahụ ihe ntaramahulu ahụ niile e kwuru maka ha n'akwụkwọ a. **19** Ọ bụrụkwa na onye ọbụla ewepu okwu ọbụla n'akwụkwọ amuma a, Chineke ga-ewepu oke o nwere n'osisi ahụ na-enye ndụ, na oke o nwere n'obodo nsọ ahụ, nke e kwuru okwu ha n'akwụkwọ a. **20** Onye ahụ gbara ama ihe ndị a niile na-asị, “N'ezie, ana m abia ọsịsọ.” Amen. Bia, Onyenwe anyi Jisọs. **21** Ka amara Onyenwe anyi Jisọs dinyere ndi nsọ niile. Amen.

66 Verses

Igbo at AionianBible.org

The Bible is a library of 66 books in the Protestant Canon written by 40 different men over a span of 1,500 years from 1435 BC to 65 AD with one consistent message. From the first page through the last, Jesus. Genesis promised our deliverer is coming, Jesus. Moses said our better prophet is coming, Jesus. Isaiah prophesied our Messiah will be a suffering servant, Jesus. John announced our Anointed One is here, Jesus. Jesus himself testified he is our Lord God, Yahweh. The gospels agree our conqueror of death has risen, Jesus. The Apostles witnessed our victor ascend to his throne in Heaven, Jesus. And Revelation promises Jesus' return for our final judgment. Are you ready? Read the Bible cover to cover at AionianBible.org and answer these questions. How did I get here? Why am I here? How do I determine right or wrong? How can I escape condemnation? What is my destiny? Begin with the primer verses below.

Jenesis 9:8 Chineke gwara Noa na ụmụ ya si, 9:9 “Ugbu a, ana m ehiwe oğbugba ndụ n’etiti mụ na unu, na n’etiti agburu unu ndi ga-anochi unu, 9:10 na n’etiti ihe niile nwere ndu nke unu na ha so, umu anu ufe, na umu anu ulo, na umu anu ohia niile, ndi ahụ niile so unu si n’ugbo mmiri puta, bu ihe niile nwere ndu n’uwa. 9:11 Ebe o bu na m ehiwela oğbugba ndu m n’etiti mụ na unu, o gaghị emekwa ozo na a ga-eji uju mmiri kpochapu ihe niile e kere eke, o gaghị emekwa ozo na a ga-eji uju mmiri bibie uwa.” 9:12 Chineke kwuru si, “Nke a bu ihe ama nke oğbugba ndu nke m na-etinye n’etiti mụ na unu, na n’etiti ihe niile nwere ndu so unu, oğbugba ndu nke ga-adị nye oğbo niile na-abia n’ihu. 9:13 Etinyela m eke na egwurugwu m na mbara eluigwe, ka o buru ihe ama nke oğbugba ndu di n’etiti mụ na uwa.

Opupu 14:13 Mosis zaghachiri ha si, “Unu atula egwu. Guzosienu ike. Unu ga-ahu uzo di ebube Onyenwe anyi ga-esi zoputa unu taa. Ndi Ijipt a unu na-ahu taa, unu agaghị ahukwa ha ozo. 14:14 Noronu jii. Onyenwe anyi ga-aluru unu ogu.”

Levitikos 20:26 Unu ga-adị nsọ nye m, n’ihi na mụ, bu Onyenwe anyi, di nsọ. Ekewaputala m unu, doo unu iche, site n’etiti ndi mba ozo niile, ka unu buru nke m.

Onuogugu 6:24 ““Onyenwe anyi gozie unu ma chebe unu, 6:25 Onyenwe anyi mee ka ihu ya mukwasị unu, ma meere unu amara, 6:26 Onyenwe anyi chee ihu ya n’ebe unu no, nyekwa unu udo.”

Diuteronomi 18:18 Aga m eme ka onye amuma bilie n’etiti ha, onye Izrel dika gi. Aga m agwa ya ihe o ga-ekwu, okwu niile m tinyere n’onu ya ka o ga-agwa ha. 18:19 Onye obula juru ige nti n’okwu m niile nke onye amuma ga-agwa ha n’aha m ka mu onwe m ga-emesi ike.

Joshua 1:7 “Naani diri ike, nweekwa ume. Lezie anya ime ihe niile Mosis bu odibo m nyere gi n’iwu. Ewezugala onwe gi na ya gaa aka nri maobu aka ekpe, ka ihe si otu a gaara gi nke oma n’ebe obula i na-aga. 1:8 Esitela n’onu gi wezuga ihe di n’Akwukwo Iwu a. Kama na-atughari uche gi na ya ehilie na abali, ka i si otu a lezie anya imezu ihe niile e dere n’ime ya. Mgbe ahụ i ga-aba uba, ihe ga-agakwara gi nke oma. 1:9 O bu na m enyebeghi gi iwu si gi, Nwee obi ike, dirikwa ike! Wezuga ujo niile na ida mba nke obi. Cheta na mu, bu Onyenwe anyi Chineke gi, nonyeere gi ebe obula i na-aga.”

Ndị Ikpe 2:7 Ndị Izrel fere Onyenwe anyị ofufe ụbọchị niile nke ndụ Joshua, na nke ndụ ndị okenye ahụ, bụ ndị gara n'ihu bie ndụ mgbe ọ nwụsiri, bụkwa ndị huru ọrụ ukwu niile nke Onyenwe anyị rụrụ ndị Izrel.

Rut 1:16 Ma Rut zara, “Akwa gidela m ka m hapu gi, ma ọbụ ime ka m site n'iso gi chigharja. Aga m esoro gi gaa ebe ọbụla i na-aga. Aga m esokwa gi biri n'ebe ọbụla i ga-ebi; ndi gi ga-abu ndi m, Chineke gi ga-abukwa Chineke m, 1:17 ebe i nwuru ka m ga-anwu, ebe ahụ kwa ka a ga-eli m. Ka Onyenwe anyị mesoo m mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si di njo, ma ọ buru na m ekwere ka ihe ozo, ma ọ bughị onwu, kewaa mu na gi.”

1 Samuel 16:7 Ma Onyenwe anyị zara Samuel si ya, “Ejila ihu mmadu ma ọbụ ito ogologo ya ekpebi, n'ih i na onye a abughị ya. Onyenwe anyị adighi ahụ ihe dika mmadu si ahụ. Mmadu na-ele anya n'elu ahụ, ma Onyenwe anyị na-ele anya n'obi.”

2 Samuel 7:22 “Onye kachasi ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị, lee ka i si di ukwu! O dighi onye dika gi. O dikwaghị Chineke ozo di ma ọ bughị gi, dika anyi nuru ya na nti anyi.

1 Ndị Eze 2:3 Debe iwu niile Onyenwe anyị bụ Chineke gi nyere, bie ndụ n'uzo ya niile. Debekwa upuru na ihe niile o nyere n'iwu, na ntuziaka ya niile dika e dere ya n'akwukwo iwu Mosis. Mee nke a ka ihe niile i ga-eme gaara gi nke oma, n'ihe niile i na-eme, n'ebe ọbụla i na-eche ihu gi.

2 Ndị Eze 22:19 N'ih i na o wutere gi n'obi, na i wedakwara onwe gi n'ala n'ihu Chineke, mgbe i nuru ihe m kwuru megide ebe a na ndi bi n'ime ya, na ha ga-abu ihe a buru onu, na ihe togboro n'efu, n'ih i na i dowara uwe gi, bekwa akwa n'ihu m, mu onwe m anukwala, otu a ka Onyenwe anyi kwuputara.

1 Ihe E Mere 29:17 Amaara m, Chineke m, na i na-anwale obi, na i na-enwekwa mmasi n'ih e ziri ezi. Ihe ndi niile ka m onwe m nyere site n'afu ofufu nakwa obi ziri ezi. Ma ugbu a, ahula m onu ndi gi, bu ndi no n'ebe a, ji were afu ofufu nye gi onyinye ha.

2 Ihe E Mere 7:14 ọ buru na ndi m ndi a kpokwasiri aha m, ewedata onwe ha n'ala, kpee ekpere, chosie ihu m ike, sitekwa na mmehie ha chigharja, aga m esite n'eluigwe za ekpere ha, gbaghara ha mmehie ha, mee ka ala ha diri ndu.

Ezra 7:10 Nke a mere n'ih i na Ezra kpebiri n'obi ya imu, na idebe iwu Onyenwe anyi, na ibu onye ozizi nke okwu Chineke nye umu Izrel.

Nehemaya 6:3 Ya mere, azara m ha site n'aka ndi ozi si, “Ana m aru oru di oke mkpa, agagh i enwe ike iridata. N'ih i gin i ka oru a ga-eji kwusi mgbe m ga-ahapu ya ibia n'ebe i no?”

Esta 4:14 O buru na i gba nkiti n'oge a, oghere na naputa ndi Juu ga-esite n'uzo ozo bia, ma gi onwe gi na ulo nna gi ga-ala n'iyi. Onye makwanu ihe mere i ji noro n'uloze n'oge di otu a?”

Job 19:25 Amara m na onye mgbaputa m na-adi ndu, amakwaara m na ọ ga-eguzo n'elu uwa n'oge ikpezu.

Abu Oma 23:1 Abu Oma Devid. Onyenwe anyi na-azu m dika aturu, ọ dighi ihe akoro m. 23:2 O na-eme ka m dinaa ala n'ebe ahija ndu na-eto, ọ na-edughari m n'akuku mmiri di juu, 23:3 ọ na-atute mkpuruobi m. O na-edu m n'uzo niile nke ezi omume n'ih i aha ya. 23:4 A sikwari na m na-aga ije, na ndagwurugwu nke ochichiri onwu, agagh i m atu egwu ihe ojo ọbula; n'ih i na i nonyeere m, mkporo gi na mkpanaka gi na-akasi m obi. 23:5 I na-akwado tebul n'ihu m, n'anya ndi iro m. I tere isi m manu iko m na-ejubi oke. 23:6 N'ezie, idi mma na ebere ga-agbaso m ogologo ubochi niile nke ndu m, m ga-ebikwa n'ulo Onyenwe anyi mgbe niile ebighi ebi.

Ilu **3:5** Tụkwasi Onyenwe anyị obi gi niile, adaberekwala na nghota gi. **3:6** N'ihe obula i na-eme, ka Chineke bute uzo, o ga-eduzi gi, meekwa ka okporouzo gi niile gazie.

Ekiliziastis **3:10** Ahula m ibu arọ nke Chineke bokwasiri ndi mmadu e kere eke. **3:11** O meela ka ihe niile maa mma n'oge nke ya. O tinyekwala ebighi ebi n'ime obi ndi mmadu; ma o nweghi ka mmadu ghota oru Chineke site na mmalite ruo n'ogwugwu.

Abu nke Abu **2:4** Ka o kporo m jee n'ulo oriri, ka okoloto ya n'ekpuchi m buru ihunanya.

Aizaya **9:6** N'ihu na amurala anyi otu nwa, e nyekwala anyi otu nwa nwoke. O ga-abukwa onye ga-achi anyi. Ndi a ga-abu aha ya, Onye Ndumodu di Ebube, Chineke bu dike, Nna nke mgbe ebighi ebi, Eze Udo. **9:7** Alaeze ya ga-aba uba, ochichi eze ya ga-abu n'onodu udo nke na-enweghi ogwugwu. O bu n'ocheeze Devid ka o ga-anokwasi, chikwa n'alaeze ya. O ga-eme ka alaeze ahụ guzosie ike; o bukwa ikpe ziri ezi na ezi omume ka o ga-eji chia site n'oge ahụ ruo mgbe ebighi ebi. Inu oku nke Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile, ga-emezukwa nke a.

Jeremaya **1:4** Okwu Onyenwe anyi biakwutere m, na-asi, **1:5** "Amaara m gi tupu a turu ime gi, tupu a muo gi, edoro m gi nsọ, ahoputakwara m gi dika onye amuma nye mba niile." **1:6** Asiri m, "Ewoo, Onye kachasi ihe niile elu, bu Onyenwe anyi. Lee, amaghi m ekwu okwu. Abu m naani nwantakiri." **1:7** Ma Onyenwe anyi siri m, "Asikwala 'Abu m naani nwantakiri,' n'ihu na i ga-agakwuru onye obula m zigara gi, i ga-ekwukwa ihe niile m nyere gi n'iwu. **1:8** Atukwala egwu n'ihu ha, n'ihu na mu onwe nonyere gi inaputa gi," o bu ihe Onyenwe anyi kwuputara. **1:9** Mgbe ahụ, Onyenwe anyi setipuru aka ya metu m n'onu, si m, "Lee, ewerela m okwu m tinye gi n'onu. **1:10** Lee, taa, ana m eme gi onye nlekota mba di iche iche na alaeze niile, ihopu na ikwada, ila n'iyi na itikpokwa ha, i wulite ma kuokwa."

Abu Akwa **3:21** Ma o di ihe m na-echeta n'obi m nke na-eme ka m nwee olileanya. **3:22** O bu n'ihu ihunanya di ukwu nke Onyenwe anyi na-emeghi ka anyi gwusia, n'ihu na obi ebere ya adighi agwu agwu. **3:23** Ha na-adi ohuru ututu niile; ikwesi ntukwasị obi gi bu ihe kwudosiri ike.

Izikiel **36:26** Aga m enye unu obi ohuru, kenyekwa unu mmuo ohuru. Aga m ewepu obi nkume nke mmehie di n'ime unu, nye unu mkpurubi nke anu ahụ. **36:27** Aga m etinyekwa mmuo m n'ime unu, mee ka unu gbaso ukpuru m niile ma lezie anya mekwaa ihe niile m nyere n'iwu.

Daniel **3:16** Shedrak, na Mishak, na Abednego, gwara eze, "O Nebukadneza, o dighi mkpa na anyi ga-azara onu anyi n'ihu gi banyere okwu a. **3:17** O buru Chineke anyi na-efe nwere ike izoputa anyi site n'oku na-enwusi ike n'aka gi, ya zoputa anyi. **3:18** Ma o burukwa na o zoputaghi anyi, mata nke oma, o eze, na anyi agaghi efe chi gi ndi ma mobu kpo isiala nye oyiyi a i kpuru akpu nke i guzobere."

Hosiya **6:6** N'ihu na ana m acho ebere, o bughị aja, imata Chineke kama aja nsure oku niile.

Juel **2:28** "Ma emesia, aga m awukwasị mmadu niile Mmuo m. Umụ unu ndi ikom, na umu unu ndi inyom ga-ebu amuma. Ndi okenye nwoke unu ga-arọ nro. Umụ okorobia unu ga-ahukwa ohu. **2:29** N'ubochi ahụ, aga m awusa mmuo m obuladi n'ahu ndi ohu m ndi nwoke na ndi nwanji. **2:30** Aga m egosi ihe ebube di iche iche na mbara eluigwe, na n'elu uwa; a ga-ahu obara, na ire oku, na ogidi anwuru oku. **2:31** Anyanwu ga-agbanwe gho ochichiri, onwa ga-aghokwa obara, tupu ubochi Onyenwe anyi abia, bu ubochi ahụ di ukwu dikwa oke egwu. **2:32** O ga-erukwa na onye obula nke na-akpoku aha Onyenwe anyi ka a ga-azoputa. N'ihu na o bu n'elu ugwu Zayon, na n'ime Jerusalem ka mgbaputa ga-adi, dika Onyenwe anyi kwuru ya. Mgbaputa a ga-adikwara ndi foduru ndu, bu ndi ahụ Onyenwe anyi na-akpo.

Emos 5:24 Kama meenu ka ikpe ziri ezi na-asoghari dika mmiri, ka ezi omume na-asoghari biga oke dika iyi nke na-adighi ata ata.

Obadaya 1:15 “Ubochi nke Onyenwe anyi di nso nye mba niile. Dika i si mee ndi ozo, otu ahụ ka a ga-eme gi; ihe i metara ga-adi gi n’isi.

Jona 2:6 Aridaruola m n’ala ugwu ugwu nke osimiri, ala ahụ ihe ntuchi ya niile kpachitara m ruo mgbe ebighi ebi. Ma i meela ka m si n’olulu puta na ndu, Onyenwe anyi, bu Chineke m. 2:7 “Mgbe mmuo m na-ada mba n’ike n’ike, e chetara m gi Onyenwe anyi, ma ekpere m bjakwutere gi, n’ime ulonso ukwu gi di nso. 2:8 “Ndi na-arapara n’arusi di iche iche na-enweghi uru ha bara, na-agbakuta ebere Chinekeazu. 2:9 Ma o bu olu abụ ekele ka mu onwe m ga-eji choro gi aja. Aga m akwughachi nkwa niile m kwere. N’ihi na ‘Nzoputa bu nke Onyenwe anyi.’”

Maika 6:8 N’ihi na o gosila gi, gi mmadu, ihe di mma. Gini kwa bu ihe ahụ Onyenwe anyi na-acho n’aka gi, o bu na o bu ghi ikpe ziri ezi, na ihu ime ebere n’anya, na iji obi di umeala soro Chineke gi na-eje ije?

Nehum 1:2 Onyenwe anyi bu onye ekworo, burukwa Chineke na-abo obo. Onyenwe anyi na-aga ibo obo, onuma jukwara ya obi. Onyenwe anyi na-abo obo n’ahu ndi iro ya, oke onuma ya na-adigidekwa megide ndi iro ya. 1:3 Onyenwe anyi adighi ewe iwe osiso; ma o bu onye ike ya di ukwu, Onyenwe anyi agaghi ahapu onye ikpe mara ka o laa na-enweghi ntaramahuhu. Uzo ya di n’oke ikuku, na n’oke ifufe, igwe ojii bu uzuzu nke ukwu ya.

Habakuk 3:17 A sikwari na osisi fiig amaghi ifuru, na o dighi mkpuru di n’osisi vaini, a sikwa na mkpuru osisi oliv ebilata na ala ubi niile emeputaghi ihe oriri, a sikwa na o dighi aturu di n’ogba anu, na o dikwaghi ehi no n’ulo anumanu, 3:18 mu onwe m ga-anogide na-anuri onu n’ime Onyenwe anyi. Aga m etegharikwa egwu onu n’ime Chineke Onye nzoputa m. 3:19 Onye kachasi ihe niile elu, bu Onyenwe anyi bu ike m, o na-eme ukwu m abuo ka ha dika nke ele. O namekwa ka m zo ije n’ebe niile di elu.

Zefanaya 3:17 Onyenwe anyi bu Chineke gi no n’etiti gi, o bu Dike n’agha nke na-enye mmeri. O ga-eji onu nwee mmasi na ahụ gi; n’ihi ihunanya ya, o gaghị abakwara gi mba, kama o ga-eji oke iti mkpu abụ nrija onu n’ebe i no.”

Hegai 1:4 “Nke a o bu oge unu onwe unu ji ebi n’ulo unu e ji osisi machie, mgbe ulonso ukwu a nogidere na-adakposi?” 1:5 Ugbu a, ihe a ka Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile na-ekwu, “Lezieni uzo unu anya. 1:6 Unu na-agha mkpuru, ma na-enweta naani ihe ntakiri. Unu na-eri nri, ma ihe unu na-eri adighi ezuru unu. Unu na-anu ihe onunu ma unu adighi anuju afọ ka o si mmasi unu. Unu na-eyikwasị onwe unu uwe, ma o dighi achu unu oyi. Unu na-anata ugwo oru, maobu n’akpa puru epu ka unu na-etinye ya.” 1:7 Ihe a ka Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile na-ekwu, “Chezieni echiche banyere ndu unu.

Zekaraya 12:10 “Mgbe ahụ, aga m awukwasị n’ulo Devid na ndi niile bi na Jerusalem, mmuo nke amara na nke ariri amara. Ha ga-elegidekwa m anya, bu onye ahụ ha mapuru ahụ. Ha ga-eru uju n’ihi ya, dika mmadu si eru uju n’ihi onwu nke nwa a muru naani ya. Ha ga-ebekwa akwa ilu nke ukwu dika mmadu si ebe akwa maka nwa mbu ya.

Malakai 4:2 Ma unu bu ndi na-atu egwu aha m ka anyanwu nke ezi omume ga-achawaputa wetakwara unu ogwugwo nke si n’ime nku ya. Unu ga-apukwa, na-awughari dika umu ehi eji nri zujuo afọ. 4:3 Mgbe ahụ, unu ga-azopiakwa ndi ajo omume. Ha ga-aghokwa ntụ n’okpuru obu ukwu unu, n’ubochi ahụ m ga-eme ihe ndi a,” otu a ka Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile kwuru.

Matiu 28:18 Jisọs b́ara ha nso, gwa ha si, “E werela ikike niile d́ n’eluigwe na nke d́ n’elu ́wa nye m. 28:19 Ya mere, gaanu mee ka mba niile buru ndi na-eso ́zo m, na-emenu ha baptizim n’aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mmuo Nso. 28:20 Ziekwanu ha ka ha na-eme ihe niile m nyere unu n’iwu. Ma chetanu na m na-anonyere unu mgbe niile, ruo ogwugwu oge.” (aiōn g165)

Mak 1:14 Mgbe e tinyesiri Jon n’ulo mkporo, Jisọs gara na Galili, na-ekwusa ozioma Chineke. 1:15 O siri, “Oge ahụ eruola, alaeze Chineke di nso. Chegharianu ma kwerekwanu n’ozoma.” 1:16 Mgbe Jisọs na-aga n’akuku osimiri Galili, o huru Saimon na Andru nwanne ya, ka ha na-awunye ugu ha n’ime mmiri n’ihi na ha bu ndi oku azu. 1:17 Jisọs siri ha, “Bianu soro m, m ga-emekwa unu ndi oku na-akuta mmadu.” 1:18 Ngwangwa ha hapuru ugu azu ha ma soro ya.

Luk 4:18 “Mmuo nke Onyenwe anyi di n’ahu m, n’ihi na o teela m manu ka m kwusaa ozioma nye ndi ogbenye. O zitela m ikwuputa inwere onwe nye ndi mkporo, ya na ihu ́zo nye ndi kpuru isi, ime ka ndi a na-emegbu emegbu nwere onwe ha.

Jon 3:16 N’ihi na Chineke huru ́wa n’anya, nke a mere o jiri nye Okpara o muru naani ya, ka onye obula kweere na ya ghara ila n’iyi, kama ka o nwee ndu ebighi ebi. (aiōnios g166) 3:17 N’ihi na Chineke eziteghi Okpara ya n’uwa ka o maa ́wa ikpe, kama ka e site n’aka ya zoputa ́wa.

Oru Ndi Ozi 1:7 Ma o siri ha, “O bughị oru unu imata oge na mgbe Nna m na-akwado ihe o zubere ime n’ikike nke onwe ya. 1:8 Ma mgbe Mmuo Nso b́akwasiri unu, unu ga-anata ike. Mgbe ahụ, unu ga-agbara m ama na Jerusalem, na Judia niile ya na Sameria ruokwa ebe niile ́wa soturu.”

Ndi Rom 11:32 N’ihi na Chineke enyefeela onye obula n’aka nnupu isi, ka o si otu a gosi mmadu niile obi ebere ya. (eleese g1653) 11:33 Leenu ka o si di omimi bu aku ahụ Chineke nwere! Lee ka iba uba nke amamihe ya na ihe omuma ya siri di ukwu! Apughị ichoputa ikpe ya niile, ́zo ya niile bukwa ihe apughị ichoputa. 11:34 “Onye maara uche Onyenwe anyi? Ma o bu onye bu onye ahụ na-enye ya ndumodu?” 11:35 “Onye burula ́zo nye Chineke ihe, nke ga-eme ka Chineke kwughachi ya?” 11:36 N’ihi na ihe niile sitere n’ime ya, sitekwa n’aka ya, dikwara ya. O bu ya ka otutu diri ruo mgbe niile ebighi ebi! Amen. (aiōn g165)

1 Ndi Korint 6:9 O bu na unu amaghi na ndi na-eme ajo omume di otu a enweghi oke obula n’alaeze Chineke? Unu ekwela ka eduhie unu. N’ihi na o dighi onye obula na-akwa iko, na ndi na-efe arusi, ndi ikom nwere nwunye na-akwa iko, na ndi ikom na-eji ndi ikom ibe ha akwa iko, 6:10 ndi niile na-ezu ohi, ndi anya ukwu, ndi na-anubiga mmanya oke, ndi nkwtu, maobu ndi na-apunara mmadu ihe ha nwere, agaghi eketa oke n’alaeze Chineke. 6:11 Na mbu, ufodu n’ime unu na-ebi ndu di otu a. Ma ugu a, a sachapula mmehie unu, doo unu nso nye Chineke. O bukwa site n’aha Onyenwe anyi Jisọs Kraist na n’ime Mmuo nke Chineke anyi ka a guru unu ka ndi ezi omume.

2 Ndi Korint 5:17 Ya mere, o buru na onye obula amalite idi ndu n’ime Kraist, o ghoola onye e kere oheru, ihe ochie agaala, nke oheru anochie. 5:18 Ma o bu Chineke bu onye na-eme ihe ndi a. O bu ya onwe ya sitere n’aka Kraist mee ka anyi na ya diri n’udo. Ma ugu a, o nyela anyi oru ije ozi, ikpo ndi ozo ka ha bia ka ya na ha dirikwa n’udo. 5:19 Ihe nke a putara bu na Chineke sitere na Kraist na-eme ka ya na ́wa di na mma. O dighi agukoro umu mmadu mmehie niile, kama o tinyela n’aka anyi ozi banyere ́zo o si eme ka ya na umu mmadu dikwa na mma ozo. 5:20 Ya mere, anyi bu ndi na-anochi anya Kraist ijere ya ozi n’uwa. Chineke ji anyi na-agwa unu okwu. Anyi na-ario unu dika o bu Kraist n’onwe ya na-ario unu. Biko, bianu ka unu na Chineke diri n’udo. 5:21 N’ihi na o mere ka onye ahụ na-amaghi mmehie buru mmehie n’onodu anyi, ka esi otu a mee ka anyi nwee oke n’ime ezi omume Chineke site na ya.

Ndị Galeshja 1:6 O juru m anya, na unu esitela n'ebe onye ahụ kporo unu site n'amara Kraịst wezuga onwe unu, na-agbaso ozioma ozo, 1:7 nke na-abughị ozioma. O doro anya na ụfọdụ mmadụ na-etinye unu n'onodụ mgbagwoju anya, mgbe ha na-agbalị igbanwe ozioma nke Kraịst.

Ndị Efesos 2:1 Ma unu onwe unu, unu nwurụ anwụ site na njehie ụzọ na mmehie unu. 2:2 Nke unu biri ndụ n'ime ha mgbe unu na-agbaso ụzọ niile nke ụwa a, na ụzọ onye ọchịchị nke alaeze ikuku, bụ mmuọ ahụ na-arụ ọrụ ugbu a na ndụ ndị ahụ na-enupu isi. (aiōn g165) 2:3 Anyị niile bikwara ndụ anyị n'etiti ha, n'oge gara aga, na-emejuputa agụụ nke anụ ahụ mmehie, ma na-agbaso ọchịchọ ya na ebumnuche ya. N'ihị na site n'odịdị anyị, anyị na ndị ozo nọ n'omuma ikpe ya. 2:4 Chineke onye juputara n'obi ebere, maka oke ihunanya o nwere n'ebe anyị nọ, 2:5 mere ka anyị soro Kraịst dirị ndụ ozo; ọ buladị mgbe anyị bụ ndị nwurụ anwụ n'ime ajoy omume. O bụ site n'amara ya ka e ji zoputa unu. 2:6 O kpolitere anyị na ya, mee ka anyị nọdụ odu n'ebe niile nke eluigwe n'ime Kraịst Jisọs. 2:7 O mere nke a igosi ogbo nke na-abia, idị ukwu nke akụ amara ya, nke o sitere n'obioma ya gosi anyị n'ime Kraịst Jisọs. (aiōn g165) 2:8 N'ihị na o bụ site n'amara ka e ji zoputa unu site n'okwukwe. Nke a abughị ihe unu rụputara n'onwe unu, o bụ onyinye nke Chineke. 2:9 O siteghị n'oru, ka onye obula ghara inya isi. 2:10 N'ihị na anyị bụ akaoru ya, nke o kere n'ime Kraịst Jisọs n'ihị iru ezi oru. O bụ otu a ka Chineke siri kwadoo na anyị kwesiri ibi ndụ ubochi niile.

Ndị Filipai 3:7 Ma ihe ndị a niile m gurụ dika ihe bara uru n'oge gara aga, buuru m ugbu a, ihe na-abaghị uru n'ihị Kraịst. 3:8 E, karịa nke a, akpọla m ihe ndị a niile ihe efu, n'ihị na a pughi iji ha tunyere idị oke onuahia nke imata Kraịst Jisọs, Onyenwe m. N'ihị ya, etufula m ihe ndị a niile, guo ha di ka ihe na-abaghị uru, ka m nwee ike rite Kraịst n'uru. 3:9 Ka e nwee ike hu m n'ime ya. Enweghi m ezi omume nke aka m, nke dabere n'iwu, kama o bụ nke sitere n'okwukwe na Kraịst, ezi omume si na Chineke nke dabeere n'okwukwe.

Ndị Kọlosi 1:15 O bụ nnoo onyinyo Chineke onye anyị na-apughị ihu anya, burukwa onye mbu a muru n'ihie niile e kere eke. 1:16 N'ihị na n'ime ya ka e ji kee ihe niile di n'ụwa na nke di n'eluigwe, na ndị anyi puru ihu anya na ndi anyi na-apughị ihu anya, ma ocheeze niile, ike niile, ichi isi niile na ike ọchichị niile. E kere ihe niile site n'aka ya nakwa n'ihị ya. 1:17 Ya onwe ya nọ tupu ekee ihe niile, o bukwa n'ime ya ka ejikotara ihe niile n'otu. 1:18 O bụ ya bu isi nke anu ahụ ahụ bu choochi. O bụ ya bu mmalite, onye mbu a muru n'etiti ndi niile ga-esi n'onwu bilie. Nke a mere ka o buru onyeisi mbu n'ime ihe niile. 1:19 N'ihị na o bụ n'ime ya ka o masiri ozuzu oke ya ibi. 1:20 O bụ site na ya ka o ji mee ka ihe niile biaghachikwute ya. E mere ka udo diri n'etiti ya na ihe niile, maobu ihe di n'ụwa, maobu nke di na n'eluigwe site na obara o wusiri n'elu obe.

1 Ndị Tesalonajika 4:1 N'ikpeazu, umunna anyi, anyi na-ario ma na-akwagidekwa unu n'ime Onyenwe anyi Jisọs, di ka unu mutara site n'aka anyi otu unu kwesiri isi bie ndu, nakwa ime ihe ga-atọ Chineke uto. Unu na-eme nke a karia. 4:2 N'ihị na unu maara udi ndumodu ahụ si n'aka Onyenwe anyi Jisọs nke anyi nyere unu. 4:3 N'ihị na nke a bu ọchichọ Chineke, bu i di nsọ unu. Ka unu wezuga onwe unu site na ikwa iko, 4:4 ka onye obula n'ime unu mata ido ahụ nke onwe ya n'ugwu na n'idi nsọ. 4:5 O bughị n'uzo imejuputa ọchichọ ojojo nke anu ahụ di ka ndi mba ozo na-amaghị Chineke.

2 Ndị Tesalonajika 3:6 Umunna, nke a bu iwu anyi na-enye unu site n'aha Onyenwe anyi Jisọs Kraịst. Ka unu zere onye obula kporo onwe ya onye kwere ekwe n'ime unu na-ebi ndu umengwu na onye na-adighi eso ozizi nke unu natara n'aka anyi. 3:7 N'ihị na unu maara nke oma n'ime onwe unu na unu kwesiri igbaso omume anyi. O nweghi mgbe obula unu huru anyi ka anyi na-agaghari hapu oru anyi kwesiri iru. 3:8 O nweghi onye obula anyi riri nri ya nke anyi na-ebughị uzọ kwọ ya ugwo. Kama anyi rusiri oru ike, dogbukwaa onwe anyi n'oru ehie na abali, ka anyi

ghara ibụ ibu arọ nye onye ọbụla. **3:9** Ọ bughị na anyị enweghị ikike ịnara unu ihe oriri, kama ọ bụ ka anyị kuziere unu site n'omume anyị ihe unu ga na-eñomi. **3:10** Ọ bụladị mgbe anyị na unu nọ, anyị nyere unu iwu a sị, “Onye ọbụla na-agaghị orụ ya erila nri.”

1 Timoti **2:1** Na mbụ, ana m arịọ ka e kpere ekpere, kwuchite ọnu ndị ọzọ n'ekpere, ma nye ekele n'isi mmadụ niile, **2:2** kpere ekpere maka ndị eze niile, na ndị niile nọ n'ọnọdụ ọchịchị, ka anyị nwee ike bie ndụ udo na nke nsogbu na-adighi, n'ime ịsọpuru Chineke dị ka ọ chọrọ. **2:3** Nke a bụkwa ihe dị mma na ihe na-atọ Chineke Onye nzọpụta anyị ezi uto. **2:4** Onye chọrọ ka a zọpụta mmadụ niile, ka ha niile bjaruo na mmazu nke eziokwu. **2:5** N'ih na ọ bụ naanị otu Chineke dị. Ọ bụkwa naanị otu onye ogbugbo dị n'etiti Chineke na mmadụ. Kraịst Jisọs, onye ya onwe ya bụ mmadụ.

2 Timoti **2:8** Echefula Jisọs Kraịst, onye a kpolitere site n'ọnwụ, onye sikwa n'agburu Devid, nke a bụ ozioma m. **2:9** Ọ bụ n'ih na m na-ekwu eziokwu ndị a ka m ji nọọ na-ahụ ahụhụ dị otu a dị ka onye ojọọ, ma otu ọ dị, ekeghị okwu Chineke agbụ. **2:10** Ya mere, ana m anagide ihe niile n'ih ndị a ọpụtara, ka ha burukwa ndị ga-anata nzọpụta dị n'ime Kraịst Jisọs, na ebube ebighị ebi. (aiōnios g166)

Taijtos **2:11** N'ih na Chineke emela ka amara ya nke wetaara mmadụ niile nzọpụta pụta ihè. **2:12** Ọ bụkwa amara a na-akuziri anyị ka anyị jụ ndụ asọpuruughị Chineke na nke ịgbaso ọchịchọ ojọọ dị n'ụwa, kama ka anyị bie ndụ dị ka ndịisi zuruoke na ndụ ezi omume, nakwa ịtụ egwu Chineke n'ogbo nke oge a. (aiōn g165) **2:13** Otu a ka anyị ga-esi na-eche olileanya anyị dị ngozi bụ ọbịbịa nke otuto nke Chineke anyị dị ukwu, na Onye nzọpụta anyị bụ Jisọs Kraịst. **2:14** Ọ bụ ya jiri onwe ya chọọ aja n'ih anyị, ka ọ gbaputa anyị site n'ajọ omume anyị niile, na ido ndị ga-abụ ndị nke ya ọcha nye onwe ya, ndị ọ na-agụ agụụ ime ihe dị mma mgbe niile.

Filimōn **1:3** Ka amara na udo nke sitere na Chineke bụ Nna, na Kraịst Jisọs Onyenwe anyị diri unu. **1:4** Ana m ekele Chineke ekele mgbe ọbụla m na-echeta gi n'ekpere niile m na-ekpe. **1:5** N'ih na ana m anụ ihe banyere okwukwe i nwere n'ime Onyenwe anyị Jisọs, na ihunanya i na-egosi ndị nsọ niile. **1:6** Ekpere m na-ekpe banyere gi bụ ka mmekorita anyị na gi dika ndị kwere ekwe, mee ka ị matazuo ihe ọma niile anyị nwere n'ime Kraịst. **1:7** Ihunanya gi na-enye m oke ọnu na ịgbaume, ezi nwanna m, n'ih na emeela ka ndị nsọ nwee ume ọhuru site n'inyeaka gi.

Ndị Hibru **1:1** Na mgbe ochie, Chineke gwara nna nna anyị ha okwu n'oge dị iche iche site n'ọnu ndị amuma, na site n'uzọ ndị ọzọ dị iche iche. **1:2** Ma n'oge ikpeazu ndị a, ọ gwala anyị okwu site n'ọnu Okpara ya, onye o nyefere ihe niile n'aka. Ọ bụ site n'aka ya ka o siri kee ụwa niile na ihe dị n'ime ya. (aiōn g165) **1:3** Ọ na-enwuputa ebube ya na-anochitekwa anya ụdidi ya, ebe o ji okwu ya dị ike na-ejikọta ihe niile. Mgbe ọ sachapuru ma hichapukwa mmehie niile, ọ nọdurụ n'aka nri nke Onye dị ukwu, dị elu n'eluigwe.

Jemis **1:16** Ekwela ka onye ọbụla duhie unu umunna m. **1:17** Onyinye ọbụla dị mma, na nke zuruoke na-esite n'eluigwe abia. Ọ na-esite n'ebe Nna nke ihè niile onye na-adighi agbanwe agbanwe, ọ naghị ezonari umu mmadụ ihu ya. **1:18** N'ih imezu nzube ya, o sitere n'okwu ya bụ eziokwu muo anyị. O mekwara nke a ka anyị buru umu mbu nke ihe o kere eke.

1 Pita **3:18** N'ih na Kraịst n'onwe ya huru ahuhu nwuo n'ih unu otu mgbe. Onye ezi omume nwuru n'ih ndi ajo omume, ka ọ kpuru unu bjakwute Chineke. N'ih na e mere ka ọ nwuo n'anụ ahụ ma e mekwara ka ọ dị ndu na mmuo ya.

2 Pita 1:3 O sitela n'ike o ji buru Chi nye anyi ihe niile di anyi mkpa ibi ndu na-asopuru ya, site n'omuma nke anyi mara ya, bu onye ahụ kporo anyi site n'ebube ya na idi mma ya. 1:4 O sitela n'ihe ndi a nye anyi nkwa di ukwu na nke di oke onuahia, ka anyi site na ha keta oke n'udidi nsọ ya, si otu a gbanari iru aru di n'uwa, nke ochicho ojoo na-ebute.

1 Jon 2:1 Ezi umuntakiri m, ana m edere unu ihe ndi a ka unu ghara imehie. Ma o buru na onye obula emehie, anyi nwere onye na-ekwuchite onu anyi n'ihu Nna ahụ. O bu Jisọ Kraist, Onye ezi omume ahụ. 2:2 O bu onye jiri onwe ya chuo aja n'ihu ikpuchiri anyi mmehie anyi, ma o bughị naani n'ihu mmehie anyi, o bukwa n'ihu mmehie uwa niile.

2 Jon 1:7 N'ihu na otutu ndi nduhie apuola baa n'uwa, bu ndi na-adighi ekwenye na Jisọ Kraist bjara n'oyi mmadu. Onye obula di otu a bu onye nduhie burukwa onye na-emegide Kraist.

3 Jon 1:4 O nweghi ihe na-enye m onu kari inu na umu m na-agbaso eziokwu.

Jud 1:3 Ndi m huru n'anya, ebe o na-anu m oku n'obi idere unu akwukwo banyere nzoputa ahụ anyi nwekoru n'otu, ma ahuru m mkpa o di idere unu akwukwo a, iri unu ka unu guzosie ike buo agha ichebe okwukwe ahụ, nke e nyefere ndi nsọ n'aka idebe. 1:4 N'ihu na ufodu mmadu, bu ndi e dere ihe banyere omuma ikpe diri ha, siteri n'oge gara aga, ezobatala n'etiti unu. Ha bu ndi na-adighi asopuru Chineke, ndi na-agbanwe amara Chineke anyi, mee ya ka o buru ohere ha nwere ibi ndu ikwa iko, na nke igonari Jisọ Kraist, onye naani ya bu Onye kachasi ihe niile elu na Onyenwe.

Mkpughe 3:19 Ndi m huru n'anya ka m na-abara mba na-enyekwa ha ahuhu. Ya mere, nwee inu oku n'obi, cheghariakwa. 3:20 Lee, ana m eguzo n'onu uzo na-aku aka. O buru na onye obula anu olu m ma meghee uzo, aga m abata soro ya rikoo ihe, ya onwe ya ga-esokwa m rie ihe. 3:21 Onye obula na-meri meri, ka mu ga-enye ikike ka o soro m nodu n'ocheeze m. O buladi dika m meriri sorokwa Nna m nodu n'ocheeze ya. 3:22 Onye nwere nti, ya nuru ihe Mmuo Nso na-agwa nzuko niile."

Reader's Guide

Igbo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Igbo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

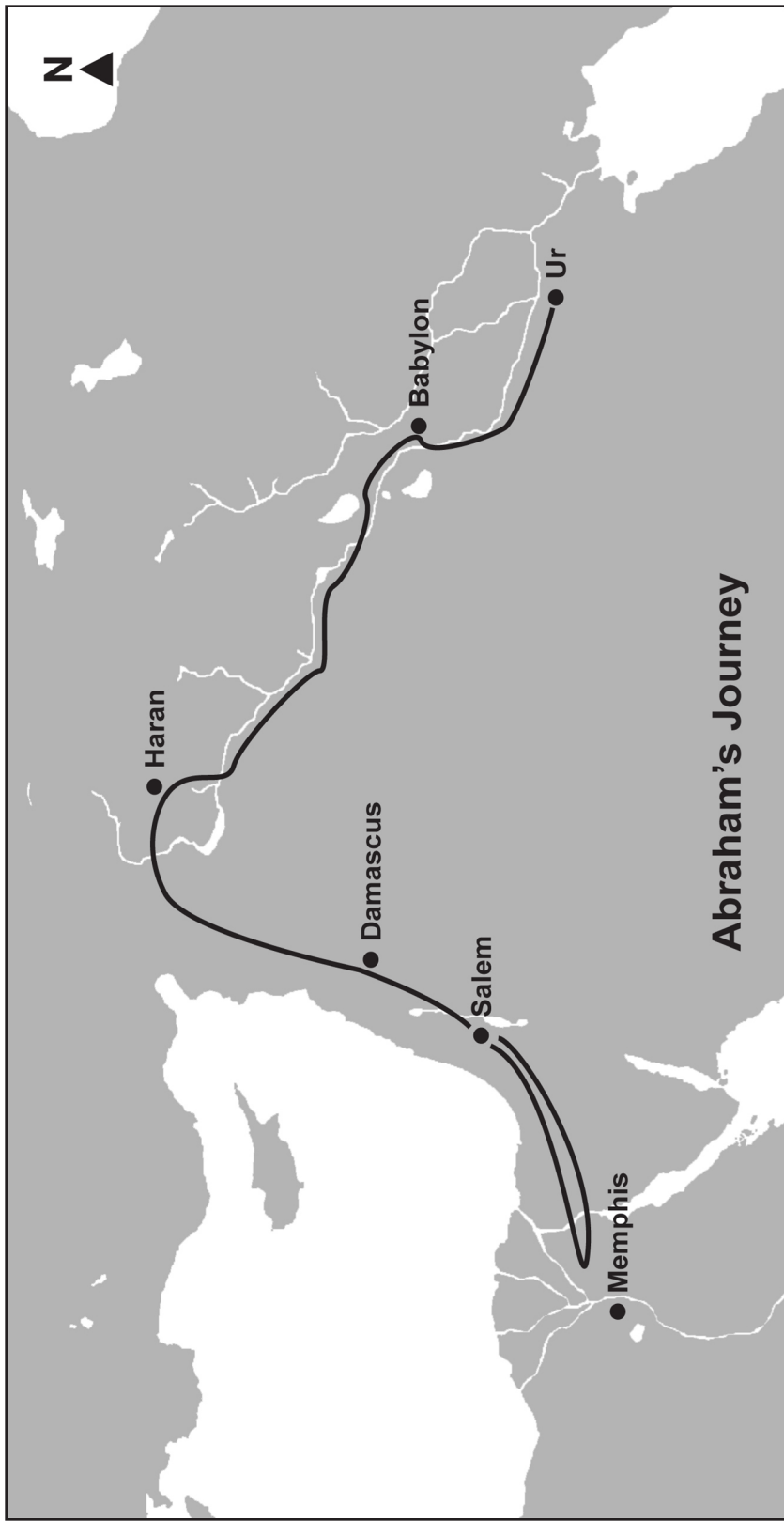
Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

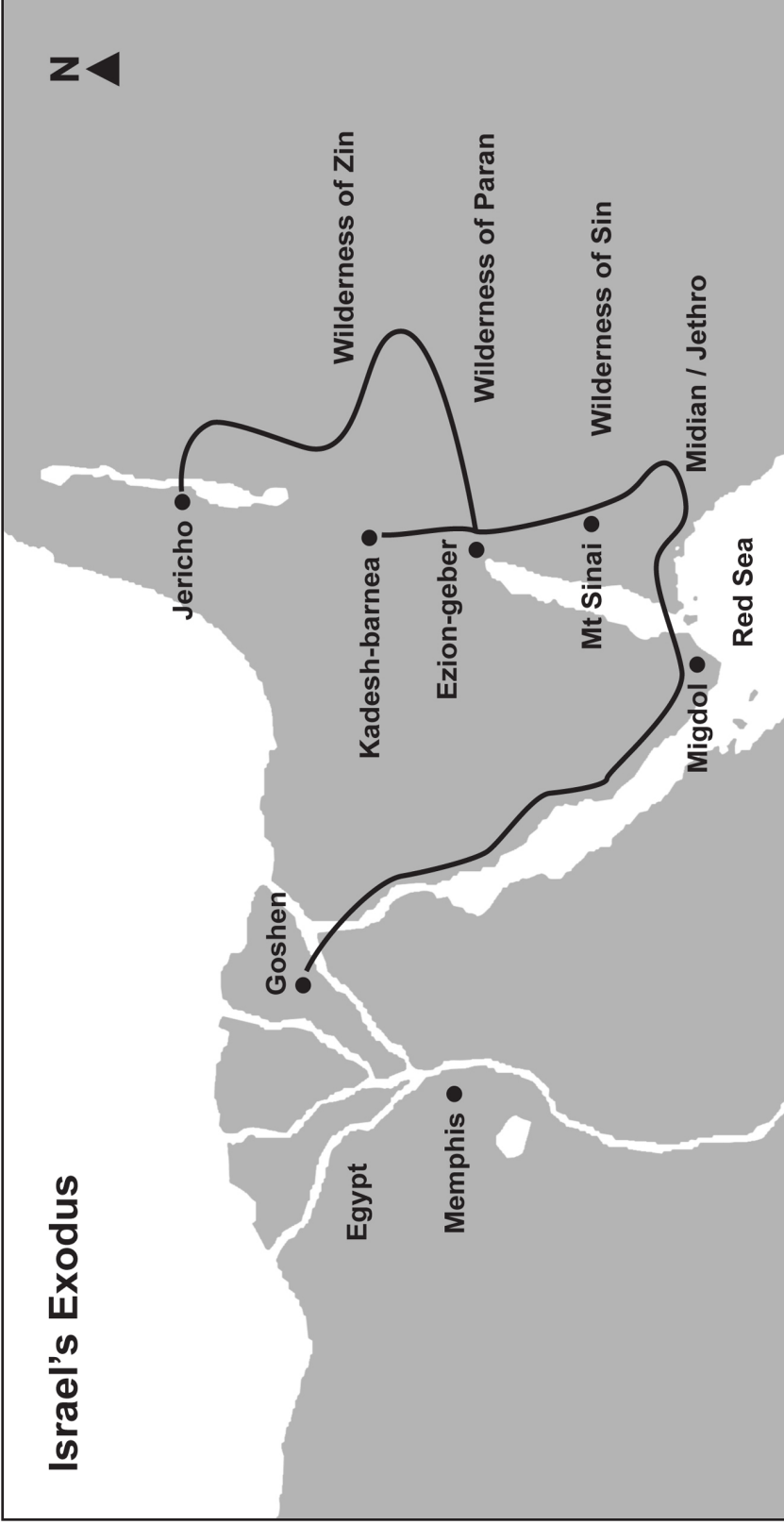
Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

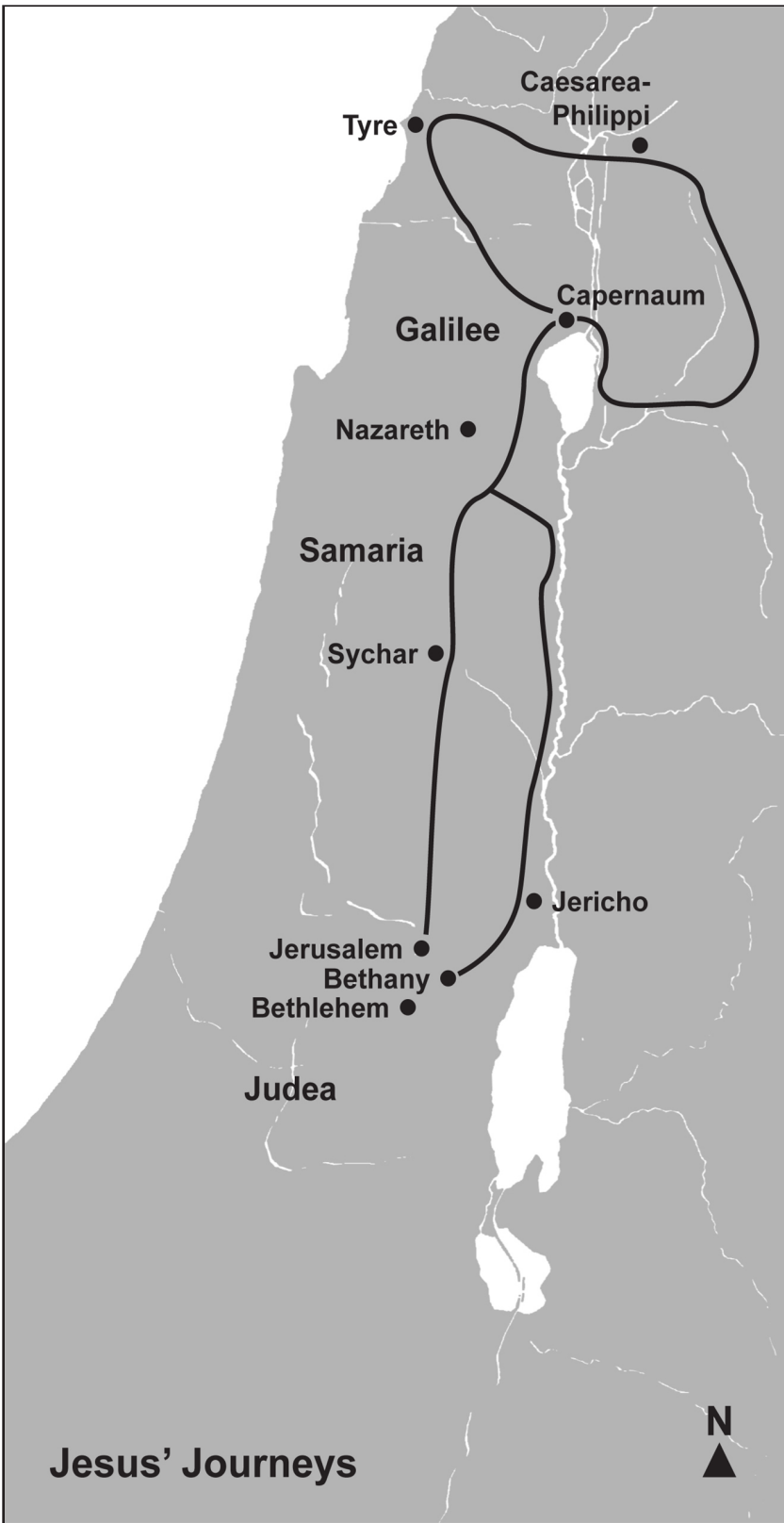

Site n'okwukwe, Ebrahim rubere isi mgbe a kporo ya ka o hapu, gaa n'ala ahụ nke o ga-ennweta dika ihe nketa. O gawara n'amaghi ebe o na-aga. - Ndi Hibu 11:8

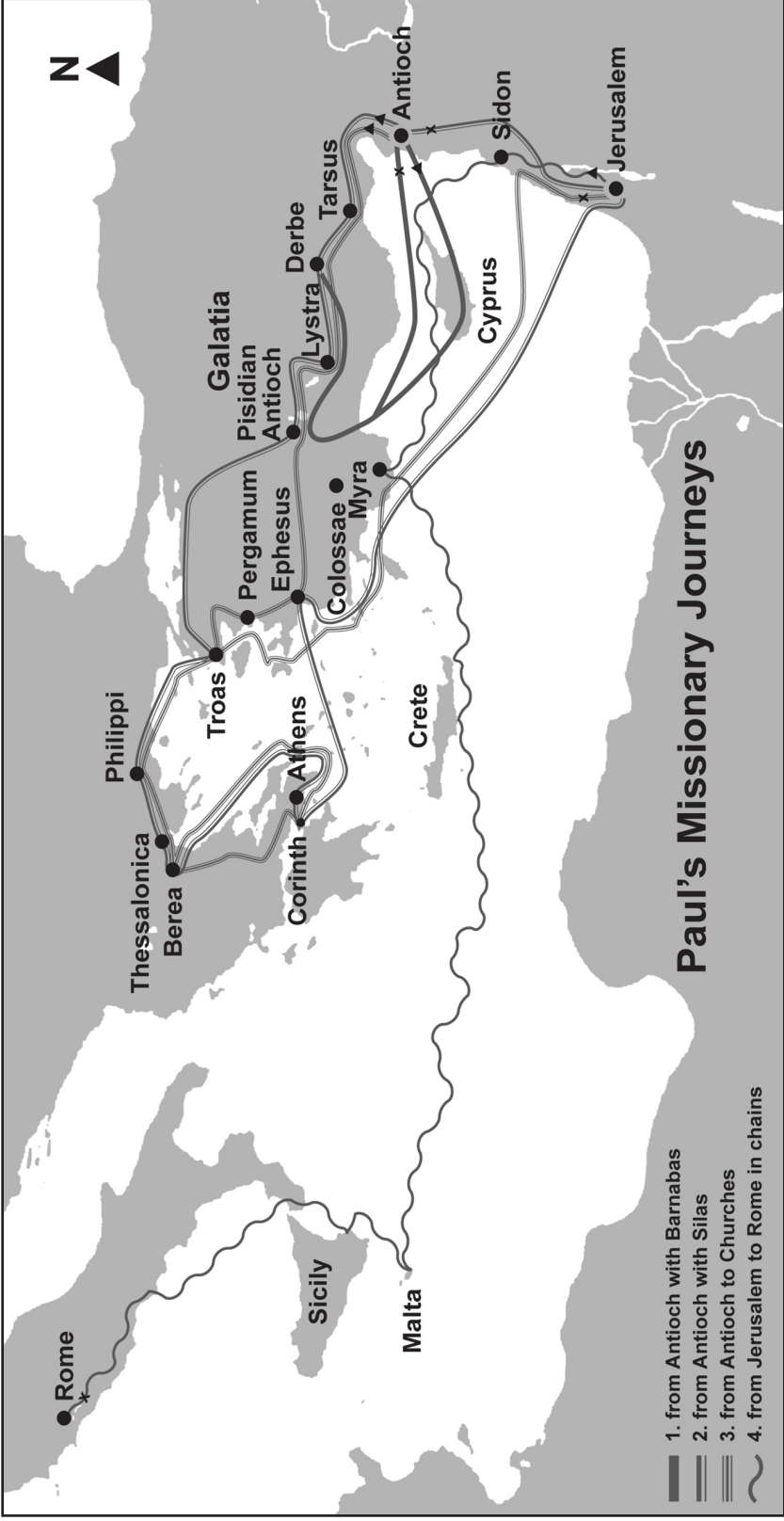
Israel's Exodus

Mgbe Fero mesiri kwere ka umu Izrel laa, Chineke edughị ha site n'uzo ahụ gafere ala ndi Filistia. O bu ezie na uzo ahụ di nso karia. Chineke mere nke a n'ihu na o chere n'obi ya si, "O buru na ndi a ezute agha, ha nwere ike igbanwe obi ha tugharia ilaghachi azu n'ijipt." - Opupu 13:17

N'ihii na Nwa nke Mmadu abiaghi ka e jeere ya ozi. Kama ka o jee ozi ma nyekwa ndu ya ka o buru ihe mgbaputa nke otutu mmadu. - Mak 10:45

Paul's Missionary Journeys

Pol, odibo Kraist Jisos, onye Chineke kporo ka o buru onyeozu ya na onye o kewaputara ka o zisaa ozioma ya. - Ndi Rom 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- 1956 Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyrd in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyrd in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3		
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19		
Where are we? ◀			Innocence		
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	
		Son	God's perfect fellowship		
		Holy Spirit			
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing			
		Deceased unbelieving			
	Angels	Holy			
		Imprisoned			
		Fugitive			
		First Beast			
		False Prophet			
	Satan				
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				
			Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Igbo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you,"* John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

Ya mere, gashu mee ka mba niile buru ndi; na-eso uzọ m, na-emenụ ha baptizim i'aha nke Nwa, na nke Okpara, na nke Mmụọ Nso. - Matiu 28:19